KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 28.9.2017 r.
C(2017) 6389 final

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

z dnia 28.9.2017 r.

PODRĘCZNIK JAK WYDAWAĆ I WYKONYWAĆ EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 6

PRZEDMOWA 10

WPROWADZENIE 11

1. Europejski nakaz aresztowania w zarysie (ENA) 11

1.1. Informacje podstawowe dotyczące ENA 11

1.2. Definicja i główne cechy ENA 11

1.3. Formularz ENA 13

CZĘŚĆ I: WYDANIE ENA 15

2. Wymogi dotyczące wydania ENA 15

2.1. Zakres stosowania ENA 15

2.1.1. Postępowanie karne 15

2.1.2. Wykonanie kary lub środka zabezpieczającego 16

2.1.3. Wymóg dotyczący wydania orzeczenia sądowego możliwego do wyegzekwowania na drodze prawnej 17

2.2. Wykaz 32 kategorii przestępstw dających podstawę do przekazania bez weryfikacji podwójnej karalności 18

2.3. Przestępstwa akcesoryjne 18

2.4. Proporcjonalność 19

2.5. Inne środki dostępne na podstawie aktach prawnych Unii dotyczących współpracy sądowej w sprawach karnych 20

2.5.1. Europejski nakaz dochodzeniowy (END) 21

2.5.2. Przekazywanie więźniów 22

2.5.3. Europejski nakaz nadzoru (ENN) 23

2.5.4. Przekazywanie decyzji w sprawie zawieszenia i kar alternatywnych 24

2.5.5. Kary finansowe 25

2.5.6. Przekazywanie postępowania karnego 25

2.6. Zasada specjalności – możliwe ściganie za inne przestępstwa 25

3. Procedura wydawania ENA 27

3.1. Inne postępowania karne w toku i ENA dotyczące tej samej osoby 27

3.1.1. W państwie członkowskim wydającym nakaz 27

3.1.2. W innym państwie członkowskim 28

3.2. Wypełnianie formularza ENA 29
3.2.1. Informacje, które zawsze są niezbędne 29
3.2.2. Przydatne informacje uzupełniające ze strony organu sądowego wydającego nakaz 29
3.3. Przekazywanie ENA 30
3.3.1. Jeżeli miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, nie jest znane 30
3.3.2. Jeżeli miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, jest znane 31
3.3.3. Przekazywanie ENA do państw członkowskich, które nie stosują SIS 31
3.4. Tłumaczenie ENA 32
3.5. Po zatrzymaniu osoby, której dotyczy wniosek: współpraca i komunikacja z właściwymi organami państwa członkowskiego wykonującego nakaz 32
CZĘŚĆ II: WYKONYWANIE ENA 33
4. Procedura wykonywania ENA 33
4.1. Terminy podjęcia decyzji w sprawie wykonania ENA 33
4.2. Terminy przekazania osoby, której dotyczy wniosek (po podjęciu decyzji w sprawie wykonania ENA) 34
4.3. Tłumaczenie ENA 35
4.4. Komunikacja między właściwymi organami sądowymi państw członkowskich *przed* wydaniem decyzji o przekazaniu 35
4.4.1. Kiedy nawiązywać kontakt? 35
4.4.2. Jak należy się komunikować 36
4.5. Obowiązek organu sądowego wykonującego nakaz w zakresie informowania organu sądowego wydającego nakaz *po* podjęciu decyzji o przekazaniu 38
4.5.1. Informacje na temat decyzji dotyczącej przekazania 38
4.5.2. Informacje na temat czasu spędzonego w areszcie 39
4.6. Utrzymanie aresztu osoby, której dotyczy wniosek, w państwie członkowskim wykonującym nakaz 40
5. Decyzja o przekazaniu 41
5.1. Ogólny obowiązek wykonywania ENA 41
5.2. Wykaz 32 kategorii przestępstw dających podstawę do przekazania bez weryfikacji podwójnej karalności 41
5.3. Przestępstwa akcesoryjne 42
5.4. Powody niewykonania nakazu (odmowa) 42
5.4.1. Powody obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu 43

5.4.2. Powody fakultatywnej odmowy wykonania nakazu 44
5.5. Rozprawy zaoczne 47
5.6. Uwzględnienie praw podstawowych przez wykonujący nakaz organ sądowy 49
5.7. Proporcjonalność – rola państwa członkowskiego wykonującego nakaz 51
5.8. Gwarancje udzielane przez państwo członkowskie wydające nakaz 51
5.8.1. Rewizja kary dożywotniego pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego 52
5.8.2. Przekazywanie obywateli i rezydentów 53
5.9. Odroczenie lub czasowe przekazanie 53
5.9.1. Ważne przyczyny natury humanitarnej 53
5.9.2. Zawisłe postępowanie karne lub wykonywanie kary pozbawienia wolności 54
5.9.3. Czasowe przekazanie zamiast odroczenia 54
5.9.4. Odroczenie wykonania ENA ze względu na rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego lub poniżającego traktowania osoby, której dotyczy wniosek 55
5.10. Zbieg ENA dotyczących tej samej osoby 55
5.10.1. Podjęcie decyzji, który ENA wykonać 55
5.10.2. „Postępowania równoległe” 56
6. Zaliczenie okresu zatrzymania odbytego w wykonującym nakaz państwie członkowskim 57
7. Dalsze przekazanie 57
7.1. Do innego państwa członkowskiego 57
7.2. Do państwa trzeciego 59
8. Obowiązki względem państw trzecich 59
8.1. Jednoczesne ENA i wnioski o ekstradycję dotyczące tej samej osoby 59
8.1.1. Wnioski państw trzecich 59
8.1.2. Wnioski Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) 60
8.2. Wcześniejsza ekstradycja z państwa trzeciego i zasada specjalności 60
9. Tranzyt 61
9.1. Tranzyt przez inne państwo członkowskie 61
9.2. Obywatele i rezydenci państwa członkowskiego tranzytu 62
9.3. Ekstradycja z państwa trzeciego do państwa członkowskiego 62
10. Niewykonane ENA 62

10.1. Zapewnienie, by osoba nie została aresztowana ponownie w tym samym państwie członkowskim 62

10.2. Komunikacja z państwem członkowskim wydającym nakaz 63

10.3. Rozważenie przez wydające nakaz organy sądowe, czy utrzymać ENA..... 63

10.4. Przegląd ENA, które od długiego czasu figurują w SIS 63

11. Prawa procesowe osoby, której dotyczy wniosek..... 64

11.1. Prawo do tłumaczenia ustnego i pisemnego 64

11.2. Prawo do informacji..... 65

11.3. Prawo dostępu do adwokata..... 65

11.4. Prawo do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności..... 66

11.5. Prawo do porozumiewania się z osobami trzecimi 66

11.6. Prawo do porozumiewania się z organami konsularnymi..... 66

11.7. Szczególne prawa dzieci 67

11.8. Prawo do pomocy prawnej..... 67

ZAŁĄCZNIK I – Decyzja ramowa w sprawie ENA, nieoficjalna wersja skonsolidowana 69

ZAŁĄCZNIK II – FORMULARZ EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA, zawarty w załączniku do decyzji ramowej w sprawie ENA 95

ZAŁĄCZNIK III – INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA FORMULARZA EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA 101

ZAŁĄCZNIK IV – JĘZYKI, W JAKICH PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE AKCEPTUJĄ EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA..... 117

ZAŁĄCZNIK V – WYKAZ WYROKÓW TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI DOTYCZĄCYCH DECYZJI RAMOWEJ W SPRAWIE ENA 118

ZAŁĄCZNIK VI – WYROKI TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI DOTYCZĄCE ZASADY *NE BIS IN IDEM*..... 120

ZAŁĄCZNIK VII – STANDARDOWY FORMULARZ DECYZJI W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA 125

ZAŁĄCZNIK VIII – WYKAZ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH SYSTEM PRAWNY MOŻE UMOŻLIWIĆ PRZEKAZANIE W ZWIĄZKU Z PRZESTĘPSTWAMI ZAGROŻONYMI SANKCJĄ O WYMIARZE NIŻSZYM OD OKREŚLONEGO W ART. 2 UST. 1 DECYZJI RAMOWEJ W SPRAWIE ENA, GDY PRZESTĘPSTWA TE SĄ PRZESTĘPSTWAMI AKCESORYJNYMI WOBEC PRZESTĘPSTWA GŁÓWNEGO (PRZESTĘPSTW GŁÓWNYCH) STANOWIĄCEGO PODSTAWĘ ENA 128

ZAŁĄCZNIK IX – ORIENTACYJNY WZÓR POUCZENIA O PRAWACH DLA OSÓB ZATRZYMANYCH NA PODSTAWIE ENA..... 129

Wykaz skrótów

KWUS	Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen
RE	Rada Europy
ENA	Europejski nakaz aresztowania
END	Europejski nakaz dochodzeniowy
ESS	Europejska Sieć Sądowa
ENN	Europejski nakaz nadzoru
Decyzja ramowa w sprawie ENA	Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi
Sirene	Supplementary Information Request at the National Entries (wniosek o informacje uzupełniające na poziomie dostępów krajowych)
SIS	System Informacyjny Schengen
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

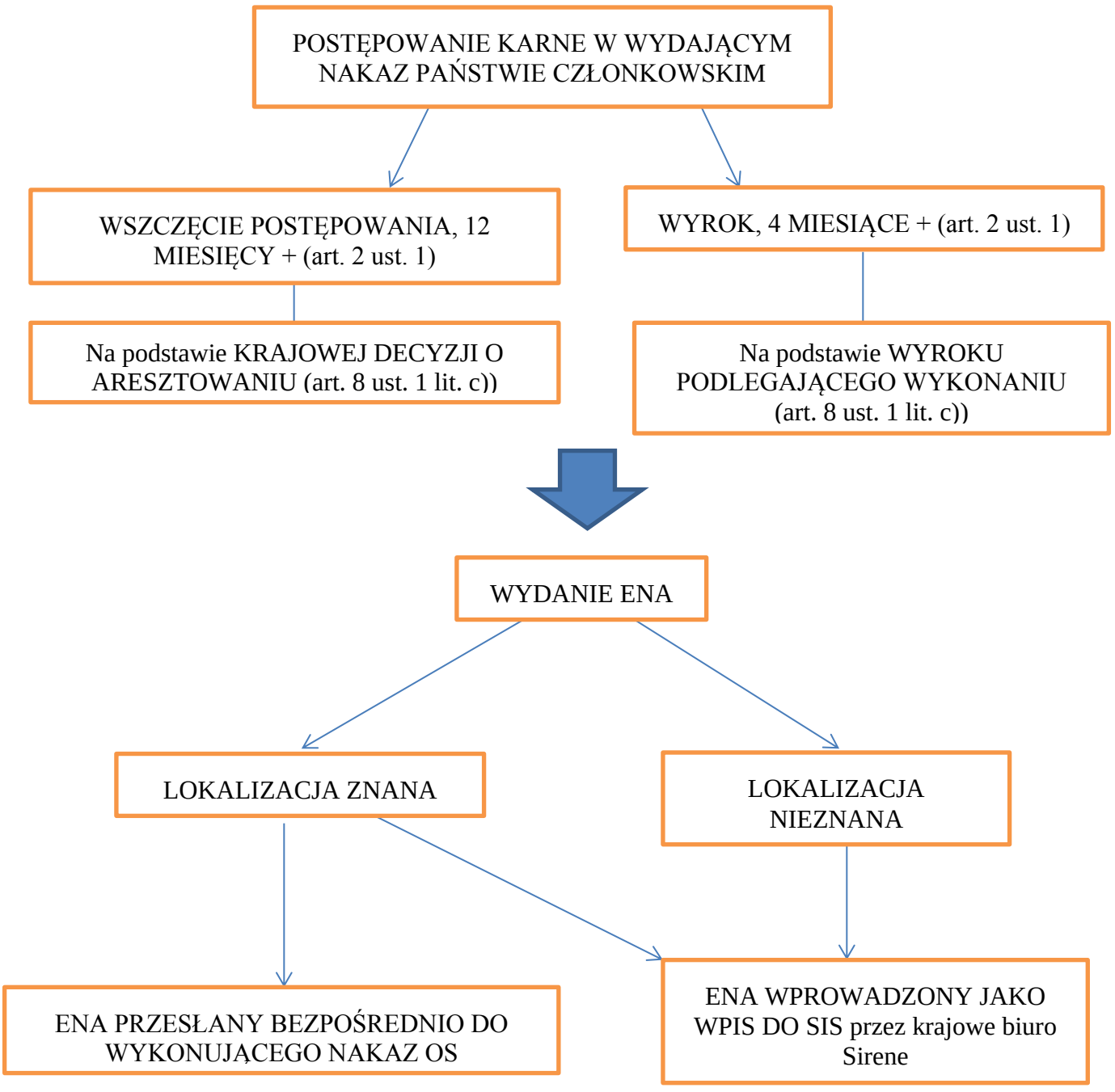
Zastrzeżenie prawne:

Niniejszy podręcznik nie jest prawnie wiążący ani nie ma charakteru wyczerpującego. Pozostaje on bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów prawa Unii oraz jego dalszego rozwoju. Pozostaje on również bez uszczerbku dla wiążącej wykładni prawa Unii, której może dokonać Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

WYDANIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Główne etapy

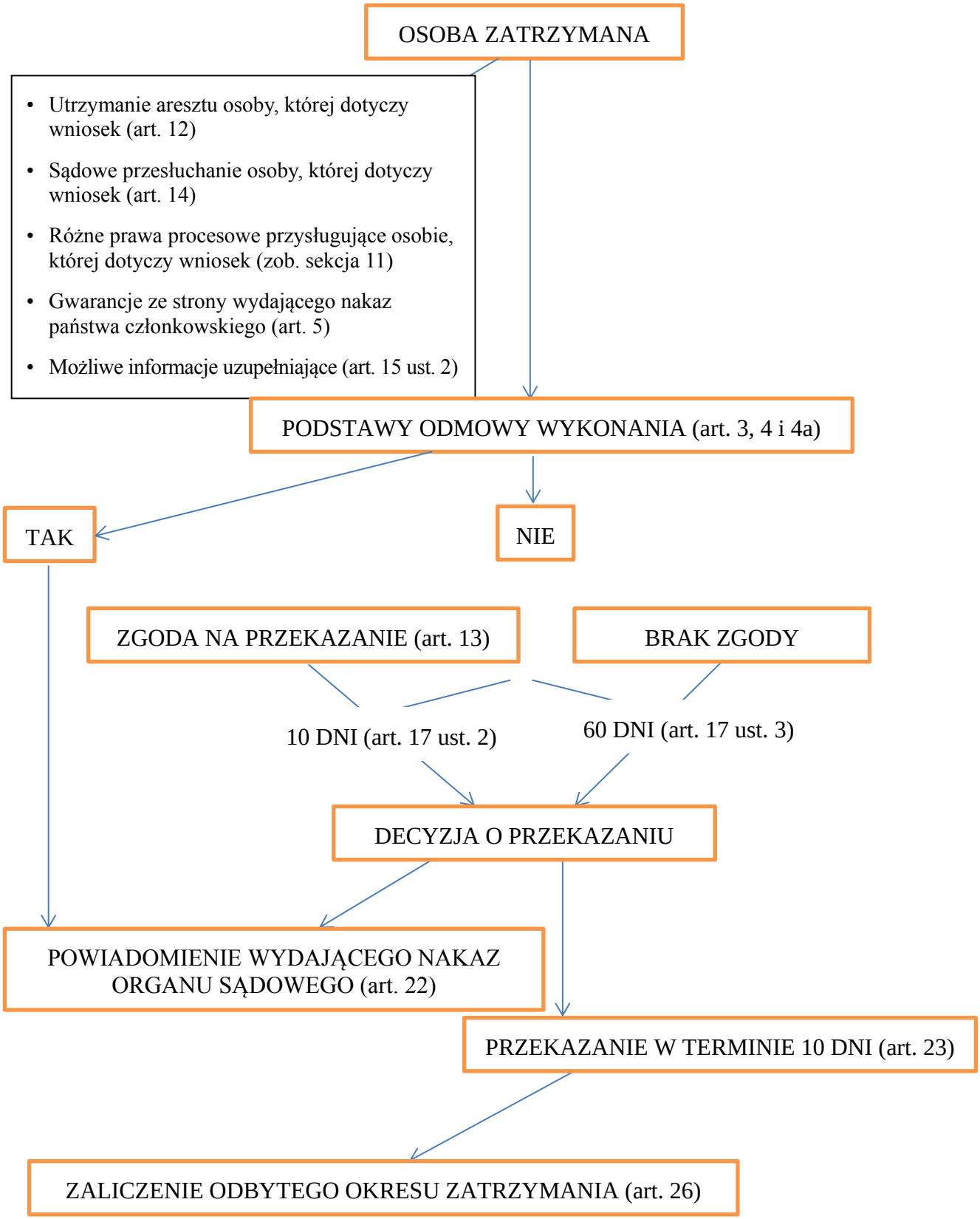
(OS = organ sądowy)

WYKONANIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Główne etapy

(OS = organ sądowy)

PRZEDMOWA

Niniejszy podręcznik jest zmienioną wersją europejskiego podręcznika „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania" wydanego przez Radę w 2008 r.[1] i zmienionego w 2010 r.[2]. Po zakończeniu pięcioletniego okresu przejściowego określonego w Traktacie z Lizbony dotyczącego tzw. instrumentów prawnych z dawnego trzeciego filaru[3], w tym decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi („decyzja ramowa w sprawie ENA")[4], Komisja przejęła zadanie polegające na aktualizacji podręcznika i wprowadzaniu do niego zmian.

W niniejszym podręczniku uwzględniono zdobyte w ostatnich 13 latach doświadczenia związane ze stosowaniem europejskiego nakazu aresztowania w Unii. Niniejsza zmiana ma na celu aktualizację podręcznika i uczynienie go bardziej kompleksowym i przyjaznym dla użytkownika. W ramach przygotowań najnowszej wersji podręcznika Komisja przeprowadziła konsultacje z szeregiem zainteresowanych stron i ekspertów, w tym Eurojustem, sekretariatem Europejskiej Sieci Sądowej oraz ekspertami rządowymi i organami sądowymi państw członkowskich.

Podręcznik jest dostępny w pod adresem: https://e-justice.europa.eu we wszystkich językach urzędowych Unii.

1 8216/2/08 REV 2 COPEN 70 EJN 26 EUROJUST 31.
2 17195/1/10 REV 1 COPEN 275 EJN 72 EUROJUST 139.
3 Protokół (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych.
4 Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1.

WPROWADZENIE

1. EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA W ZARYSIE (ENA)

1.1. Informacje podstawowe dotyczące ENA

W dniu 13 czerwca 2002 r. Rada przyjęła decyzję ramową w sprawie ENA, a państwa członkowskie miały obowiązek podjąć niezbędne środki do wykonania jej przepisów do dnia 31 grudnia 2003 r. Z dniem 1 stycznia 2004 r. ten nowy system przekazywania osób zastąpił, z kilkoma wyjątkami, istniejące systemy ekstradycyjne. Jeżeli chodzi o przekazywanie osób między państwami członkowskim, nowe przepisy zastąpiły odpowiednie przepisy następujących konwencji:

(a) Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 024), jej protokołu dodatkowego z dnia 15 października 1975 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 086), jej drugiego protokołu dodatkowego z dnia 17 marca 1978 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 098) oraz Europejskiej konwencji o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 090), w kwestiach dotyczących ekstradycji;

(b) Porozumienia między 12 państwami członkowskimi Wspólnot Europejskich w sprawie uproszczenia i unowocześnienia metod przekazywania wniosków ekstradycyjnych z dnia 26 maja 1989 r.;

(c) Konwencji z dnia 10 marca 1995 r. w sprawie uproszczonej procedury ekstradycyjnej między państwami członkowskimi Unii Europejskiej[5];

(d) Konwencji z dnia 27 września 1996 r. dotyczącej ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej[6];

(e) Tytułu III rozdziału 4 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach[7].

1.2. Definicja i główne cechy ENA

ENA jest orzeczeniem sądowym wykonalnym w Unii, wydawanym w jednym państwie członkowskim i wykonywanym w innym państwie członkowskim, na podstawie zasady wzajemnego uznawania.

Jak zauważył Trybunał Sprawiedliwości w wyrokach w sprawie C-452/16 PPU Poltorak[8] i sprawie C-477/16 PPU Kovalkovas[9], z art. 1 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA wynika, że ENA jest „orzeczeniem sądowym", które musi być wydane przez „organ sądowy" w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej. Trybunał Sprawiedliwości orzekł,

---

5 Dz.U. C 78 z 30.3.1995, s. 2.

6 Dz.U. C 313 z 23.10.1996, s. 12.

7 Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

8 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r., Poltorak, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

9 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r., Kovalkovas, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

że termin „organ sądowy”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA, nie oznacza wyłącznie sędziów lub sądów państwa członkowskiego, ale może obejmować, w szerszym sensie, organy uczestniczące w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w ramach danego porządku prawnego. Trybunał Sprawiedliwości uznał jednak, że pojęcie „organu sądowego”, o którym mowa w tym przepisie, nie może być interpretowane w ten sposób, by pozwolić na objęcie jego zakresem również służb policji lub organu władzy wykonawczej państwa członkowskiego, takiego jak ministerstwo, oraz że dokumentów wydanych przez takie organy nie można uznać za „orzeczenia sądowe”.

ENA zastąpił tradycyjny system ekstradycyjny prostszym i szybszym mechanizmem służącym przekazywaniu osób, których dotyczy wniosek, by umożliwić prowadzenie postępowania karnego albo wykonanie kary pozbawienia wolności lub zastosowanie środka zabezpieczającego. Nakaz może zostać wydany:

a) gdy chodzi o postępowanie karne dotyczące czynów z mocy prawa krajowego zagrożonych karą pozbawienia wolności lub zastosowaniem środka zapobiegawczego o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy (podczas dochodzenia, śledztwa i procesu, aż do uprawomocnienia się wyroku skazującego);

b) gdy chodzi o wykonanie wyroku lub zastosowanie środka zabezpieczającego w wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

Litery a) i b) są rozłączne.

Aby uprościć i ułatwić realizację wniosków, ENA wydaje się obecnie w jednolity sposób, wypełniając formularz ENA. Zawsze konieczne jest jednak, aby przed wydaniem ENA oraz odrębnie od ENA został wydany krajowy wyrok podlegający wykonaniu, krajowy nakaz aresztowania lub podobne orzeczenie sądowe (zob. sekcja 2.1.3.).

Organy centralne, które odgrywały dotąd istotną rolę w ramach ekstradycji, zostały wyłączone z procesu decyzyjnego w zakresie procedur ENA. Artykuł 7 decyzji ramowej w sprawie ENA stanowi jednak, że państwa członkowskie mogą wyznaczyć organy centralne wspomagające właściwe organy sądowe, w szczególności na potrzeby odbioru i przekazywania ENA.

W państwach członkowskich, w których stosowany jest System Informacyjny Schengen (SIS) (w momencie wydania niniejszego podręcznika – we wszystkich państwach członkowskich z wyjątkiem Irlandii i Cypru), krajowe biuro Sirene odgrywa istotną rolę w postępowaniach dotyczących ENA, gdy utworzony został odpowiadający wpis w SIS. Zasady i procedury dotyczące współpracy państw członkowskich w zakresie wpisów w celu aresztowania opartych na ENA określono w art. 24–31 decyzji Rady 2007/533/WSiSW z dnia 12 czerwca 2007 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II)[10] („decyzja w sprawie SIS II”) oraz w pkt 3 podręcznika Sirene[11].

[10] Dz.U. L 205 z 7.8.2007, s. 63.

[11] Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1209 z dnia 12 lipca 2016 r. zastępująca załącznik do decyzji wykonawczej Komisji 2013/115/UE w sprawie przyjęcia podręcznika SIRENE i innych środków wykonawczych dla systemu informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (Dz.U. L 203 z 28.7.2016, s. 35).

Decyzja ramowa w sprawie ENA stanowi odzwierciedlenie idei integracji we wspólnym obszarze sądowym. Jest to pierwszy akt prawny obejmujący współpracę pomiędzy państwami członkowskimi sprawach karnych opartą na zasadzie wzajemnego uznawania. Decyzja wydającego nakaz państwa członkowskiego musi zostać uznana bez dodatkowych formalności i wyłącznie na podstawie kryteriów sądowych.

Przekazywanie obywateli jest ogólną zasadą, od której istnieje kilka wyjątków. Wyjątki te dotyczą wykonania kary pozbawienia wolności w kraju pochodzenia danej osoby i stosuje się je w jednakowym stopniu w odniesieniu do rezydentów. Praktyka pokazuje, że wśród wszystkich przekazywanych w Unii osób około 1/5 to obywatele państw przekazujących.

Podstawy odmowy wykonania są ograniczone i zostały w sposób wyczerpujący wymienione w art. 3, 4 i 4a decyzji ramowej w sprawie ENA. Weryfikacja podwójnej karalności nie może być powodem uzasadniającym odmowę wykonania nakazu i przekazania osoby w przypadku 32 kategorii przestępstw wyszczególnionych w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, definiowanych zgodnie z prawem państwa członkowskiego wydającego nakaz, jeżeli przestępstwa te podlegają w państwie członkowskim wydającym nakaz karze pozbawienia wolności lub zastosowaniu środka zabezpieczającego o maksymalnym wymiarze co najmniej trzech lat.

Jeżeli właściwy organ w państwie członkowskim wydającym nakaz nie uzna danych przestępstw za przestępstwa objęte zakresem art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, podwójna karalność może nadal obowiązywać. W wyroku w sprawie C-289/15 Grundza[12] Trybunał Sprawiedliwości uznał, że przy ocenie podwójnej karalności właściwy organ państwa członkowskiego wykonującego nakaz powinien rozpatrzyć, czy wskazane okoliczności faktyczne leżące u podstaw przestępstwa podlegają także, jako takie, w sytuacji gdyby wystąpiły one na terytorium państwa członkowskiego wykonującego nakaz, sankcji karnej na tym terytorium (zob. sekcja 5.2).

Od dnia 28 marca 2011 r. decyzja ramowa w sprawie ENA została zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW[13], na mocy której usunięto art. 5 pkt 1 i dodano nowy art. 4a dotyczący decyzji wydanych w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiła się osobiście (wyrok zaoczny).

1.3. Formularz ENA

ENA jest orzeczeniem sądowym wydanym w formie określonej w załączniku do decyzji ramowej w sprawie ENA. Formularz ten jest dostępny we wszystkich językach urzędowych Unii. **Można stosować tylko ten formularz** i nie wolno go zmieniać. Zamiarem Rady było stworzenie funkcjonalnego dokumentu, który byłby łatwy do wypełnienia dla wydających nakaz organów sądowych i uznawany przez organy sądowe go wykonujące.

---

12 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2017 r., Grundza, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, pkt 38.

13 Decyzja ramowa Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniająca decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniająca prawa procesowe osób oraz ułatwiająca stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie (Dz.U. L 81 z 27.3.2009, s. 24).

Korzystanie z formularza pozwala uniknąć długich i kosztownych tłumaczeń oraz ułatwia dostęp do informacji. Ponieważ formularz ten stanowi zasadniczo jedyną podstawę aresztowania, a następnie przekazania osoby, której dotyczy wniosek, powinien być wypełniony szczególnie starannie, tak by niepotrzebne były dalsze wnioski o informacje uzupełniające.

Formularz można wypełnić bezpośrednio przez internet, korzystając z narzędzia internetowego kompendium Europejskiej Sieci Sądowej (ESS), dostępnego na stronie ESS, albo wypełniając formularz w formacie Word, który można pobrać z sekcji biblioteki sądowej (ang. Judicial Library) na stronie ESS (https://www.ejn-crimjust.europa.eu).

Korzystanie z narzędzia internetowego jest równie łatwe, co wypełnianie formularza Word, przy czym narzędzie internetowe wyposażone jest w kilka nowoczesnych, pożytecznych i przyjaznych dla użytkownika funkcji, takich jak:

a) możliwość bezpośredniego importowania właściwego organu wykonującego nakaz przy użyciu narzędzia „atlas sądowy”;

b) uzyskanie formularza w języku lub językach akceptowanych przez wykonujące nakaz państwo członkowskie;

c) zapisanie i przesłanie formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej.

CZĘŚĆ I: WYDANIE ENA

2. WYMOGI DOTYCZĄCE WYDANIA ENA

2.1. Zakres stosowania ENA

Organ sądowy może wydać ENA w dwóch celach (art. 1 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA):

a) na potrzeby postępowania karnego; lub

b) na potrzeby wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego.

Lit. a) dotyczy postępowań karnych, w których osobę, której dotyczy wniosek, można skazać. Lit. b) dotyczy możliwych do wyegzekwowania na drodze prawnej kar pozbawienia wolności lub środków zabezpieczających wydanych przez sąd w związku z popełnionymi przestępstwami. Wydanie ENA nie jest możliwe w odniesieniu do wszystkich przestępstw, lecz jest ograniczone do przestępstw wystarczająco poważnych, jak wyjaśniono bardziej szczegółowo poniżej.

W systemach prawnych niektórych państw członkowskich ENA dotyczący wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego może zostać wydany nawet wówczas, gdy wyrok nie jest ostateczny i nadal podlega kontroli sądowej. W systemach prawnych innych państw członkowskich tego rodzaju ENA można wydać wyłącznie wówczas, gdy kara pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający są ostateczne. Zaleca się, by do celów wykonania ENA wykonujący nakaz organ sądowy uznał klasyfikację organu sądowego wydającego nakaz, nawet jeżeli nie odpowiada ona jego własnemu systemowi prawnemu w tym zakresie.

W tym kontekście należy zauważyć, że wydającym nakaz organom sądowym zaleca się rozważenie, czy w danym przypadku wydanie ENA byłoby proporcjonalne (zob. sekcja 2.4) oraz czy do osiągnięcia odpowiedniego rezultatu wystarczające byłoby zastosowanie mniej drastycznego środka unijnego (zob. sekcja 2.5).

2.1.1. Postępowanie karne

ENA można wydać do celów przeprowadzenia postępowania karnego dotyczącego czynów z mocy prawa krajowego zagrożonych karą pozbawienia wolności lub zastosowaniem środka zapobiegawczego o maksymalnym wymiarze **co najmniej 12 miesięcy** (art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Dotyczy to maksymalnego dopuszczalnego wymiaru kary za przestępstwo przewidzianego w prawie krajowym państwa członkowskiego wydającego nakaz. Maksymalny wymiar kary przewidziany w prawie państwa członkowskiego wykonującego nakaz nie ma znaczenia w tym zakresie.

Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-463/15 PPU, Openbaar Ministerie przeciwko A.[14]

„Artykuł 2 ust. 4 i art. 4 pkt 1 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW [...] należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, aby przekazanie na podstawie europejskiego nakazu aresztowania było uzależnione w państwie członkowskim wykonującym nakaz nie tylko od warunku, żeby czyn, w wypadku którego wydany został europejski nakaz aresztowania, stanowił przestępstwo w świetle prawa tego państwa członkowskiego, ale również żeby był on w świetle tego samego prawa zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 12 miesięcy."

„Prowadzenie postępowania karnego" obejmuje etap postępowania przygotowawczego w ramach tego postępowania. Celem ENA nie jest jednak przekazywanie osób jedynie na potrzeby przesłuchiwania ich w charakterze świadków. W tym celu należy rozważyć zastosowanie innych środków, takich jak europejski nakaz dochodzeniowy (END). W sekcji 2.5 przedstawiono pokrótce inne środki współpracy sądowej.

2.1.2. Wykonanie kary lub środka zabezpieczającego

ENA może zostać wydany w celu wykonania wyroku lub zastosowania środka zabezpieczającego o wymiarze **co najmniej czterech miesięcy** (art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA). W sytuacjach, gdy do wykonania pozostała jedynie niewielka część kary, zaleca się jednak, by właściwe organy sądowe rozważyły, czy wydanie ENA byłoby środkiem **proporcjonalnym** (zob. sekcje 2.4 i 2.5).

Przepisy krajowe dotyczące przedterminowego lub warunkowego zwolnienia, probacji lub podobne przepisy, których zastosowanie powoduje skrócenie okresu pozbawienia wolności, jakie może mieć zastosowanie po przekazaniu państwu członkowskiemu wydającemu nakaz, nie mają znaczenia przy określaniu okresu o minimalnym wymiarze czterech miesięcy.

Nie ma powiązania między długością faktycznego i potencjalnego wymiaru kary. Oznacza to, że w przypadku gdy osoba została już skazana na karę łączną pozbawienia wolności za popełnienie kilku przestępstw, a wymiar tej kary wynosi cztery miesiące lub więcej, ENA można wydać niezależnie od maksymalnego dopuszczalnego wymiaru kary dla każdego poszczególnego przestępstwa.

Gdy wiadomo, że osoba zamieszkuje w innym państwie członkowskim, zaleca się, by zamiast wydania ENA właściwe organy państwa członkowskiego wydającego nakaz rozważyły możliwość przeniesienia kary podlegającej wykonaniu do państwa członkowskiego zamieszkania, uwzględniając więzi osobiste danej osoby i szanse na lepszą resocjalizację w tym państwie członkowskim oraz inne wymogi określone decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej[15] (zob. sekcja 2.5.2).

---

14 Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 września 2015 r., A., C-463/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:634.

15 Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 27.

2.1.3. Wymóg dotyczący wydania orzeczenia sądowego możliwego do wyegzekwowania na drodze prawnej

Przed wydaniem ENA wydające nakaz organy sądowe muszą zawsze zapewnić wydanie krajowego orzeczenia sądowego nadającego się do wykonania. Charakter orzeczenia zależy od celu ENA. Gdy ENA wydaje się do celów postępowania, przed wydaniem ENA właściwe organy sądowe państwa członkowskiego wydającego nakaz muszą wydać krajowy nakaz aresztowania lub jakiekolwiek inne orzeczenie sądowe nadające się do wykonania, które ma taki sam skutek (art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej w sprawie ENA). W wyroku w sprawie C-241/15 Bob-Dogi[16] Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że krajowy nakaz aresztowania lub inne orzeczenie sądowe są odrębne od samego ENA. Gdy ENA jest wydawany do celów wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego, w tym celu musi zostać wydany krajowy wyrok nadający się do wykonania.

Jak zauważył Trybunał Sprawiedliwości w tej sprawie, system ENA wiąże się z dwupoziomową ochroną praw procesowych i podstawowych, które muszą przysługiwać osobie, której dotyczy wniosek – ochronę sądową zagwarantowaną na pierwszym etapie, na którym wydaje się orzeczenie sądowe na szczeblu krajowym takie jak krajowy nakaz aresztowania, oraz ochronę przyznawaną na drugim etapie, na którym wydaje się ENA. Takiego podwójnego poziomu ochrony sądowej co do zasady nie istnieje w sytuacji, w której przed wydaniem ENA krajowy organ sądowy nie wydał krajowego orzeczenia sądowego stanowiącego podstawę wydania ENA.

> Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-241/15, Bob-Dogi
>
> „Artykuł 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2002/584 [...] należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy europejski nakaz aresztowania, który opiera się na istnieniu »nakazu aresztowania« w rozumieniu tego przepisu, nie zawiera informacji wskazujących na istnienie krajowego nakazu aresztowania, wykonujący organ sądowy powinien odmówić jego wykonania, jeżeli w świetle informacji przekazanych mu stosownie do art. 15 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, ze zmianami, oraz wszelkich innych informacji, które posiada, uzna on, że europejski nakaz aresztowania jest nieważny, gdyż został wydany bez wcześniejszego wydania krajowego nakazu aresztowania, odrębnego od europejskiego nakazu aresztowania."

Termin „orzeczenie sądowe" (które jest odrębne od ENA) został dalej doprecyzowany przez Trybunał Sprawiedliwości w wyroku w sprawie C-453/16 PPU Özçelik[17], w której stwierdzono, że termin „orzeczenie sądowe" obejmuje zatwierdzenie przez prokuratora nakazu aresztowania wydanego przez służbę policji, który stanowi podstawę wydania ENA.

> Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-453/16 PPU, Özçelik
>
> „Artykuł 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW [...] należy interpretować w ten sposób, że zatwierdzenie przez prokuratora krajowego, takie

[16] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385.

[17] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r., Özçelik, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860.

jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, nakazu aresztowania wydanego wcześniej, do celów ścigania, przez służbę policji stanowi »orzeczenie sądowe« w rozumieniu tego przepisu".

Wydanie takiego krajowego orzeczenia sądowego lub nakazu aresztowania należy wskazać w formularzu ENA w chwili wydania ENA (art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej w sprawie ENA i zob. sekcja 3.2 niniejszego podręcznika). Nie ma potrzeby dołączania tego orzeczenia lub nakazu do ENA.

2.2. Wykaz 32 kategorii przestępstw dających podstawę do przekazania bez weryfikacji podwójnej karalności

Przed wydaniem ENA właściwy organ sądowy powinien ustalić, czy co najmniej jedno z przestępstw zostało uwzględnione w wykazie 32 kategorii przestępstw, w odniesieniu do których weryfikacja podwójnej karalności nie ma zastosowania. Wykaz ten znajduje się w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, jak również w formularzu ENA, w którym należy odznaczyć popełnione przestępstwa uwzględnione w wykazie.

Decydujące znaczenie ma tu prawo państwa członkowskiego wydającego nakaz. Zostało to potwierdzone w wyroku w sprawie C-303/05 Advocaten voor de Wereld[18], w którym Trybunał uznał, że art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA nie jest niezgodny z zasadami ustawowej określoności czynów zabronionych i kar oraz że nie narusza zasad równości i niedyskryminacji.

Organ sądowy wykonujący nakaz może jedynie zweryfikować podwójną karalność w odniesieniu do przestępstw nieuwzględnionych w wykazie 32 kategorii przestępstw (zob. sekcja 5.2).

2.3. Przestępstwa akcesoryjne

Europejska konwencja o ekstradycji z 1957 r. zawiera postanowienie dotyczące przestępstw akcesoryjnych:

„Artykuł 2 – Przestępstwa stanowiące podstawę wydania

1. Podstawę wydania stanowią przestępstwa zagrożone według prawa Strony wzywającej i Strony wezwanej karą pozbawienia wolności o maksymalnym wymiarze co najmniej jednego roku lub karą surowszą albo czyny, wobec sprawców których można orzec środek zabezpieczający w takim samym wymiarze. Jeżeli na terytorium Strony wzywającej zapadło już orzeczenie skazujące na karę pozbawienia wolności lub orzeczono o środku zabezpieczającym, wydanie może nastąpić, jeżeli orzeczono karę lub środek w wymiarze co najmniej 4 miesięcy.

2. Jeżeli wniosek o wydanie dotyczy kilku różnych przestępstw, z których każde, według prawa Strony wzywającej i Strony wezwanej, zagrożone jest karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym, ale niektóre nie spełniają warunku dotyczącego wymiaru orzeczonej kary,

[18] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 maja 2007 r., Advocaten voor de Wereld, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, pkt 48–61.

Strona wezwana może zgodzić się na wydanie również w odniesieniu do takich przestępstw.”

Decyzja ramowa w sprawie ENA nie zawiera podobnego przepisu. Nie uregulowano w niej przekazania w związku z przestępstwami podlegającymi karze niższej od progu określonego w art. 2 ust. 1, gdy są one przestępstwami akcesoryjnymi w stosunku do głównych przestępstw, które spełniają wymogi dla progu. W praktyce niektóre państwa członkowskie zdecydowały się dopuścić takie przekazanie, natomiast inne – nie.

Załącznik VIII zawiera wykaz państw członkowskich, których systemy prawne dopuszczają możliwość przekazania w związku z przestępstwami akcesoryjnymi.

Wydający nakaz organ sądowy może uwzględnić takie przestępstwa akcesoryjne w formularzu ENA, aby uzyskać zgodę państwa członkowskiego wykonującego nakaz na ściganie tych przestępstw. Należy jednak zawsze wydać ENA w odniesieniu do co najmniej jednego przestępstwa, które spełnia wymogi dla progu określonego w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Jeżeli wykonujące nakaz państwo członkowskie nie wykona przekazania w związku z przestępstwami akcesoryjnymi, zasada specjalności (art. 27 decyzji ramowej w sprawie ENA) może uniemożliwić państwu członkowskiemu wydającemu nakaz ściganie tych przestępstw (zob. sekcja 2.6 niniejszego podręcznika).

2.4. Proporcjonalność

ENA musi być zawsze proporcjonalny do celu, w jakim został wydany. Nawet jeżeli okoliczności sprawy wchodzą w zakres stosowania art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA, zaleca się, by organy sądowe wydające nakaz każdorazowo rozważyły, czy wydanie ENA jest uzasadnione.

Biorąc pod uwagę poważne konsekwencje, jakie niesie ze sobą wykonanie ENA dla wolności osoby, której dotyczy wniosek, oraz ograniczenia dotyczące swobodnego przemieszczania się, wydające nakaz organy sądowe powinny rozważyć ocenę szeregu czynników w celu ustalenia, czy wydanie ENA jest uzasadnione.

W szczególności należy wziąć pod uwagę następujące elementy:

a) wagę przestępstwa (na przykład wyrządzone szkody lub spowodowane zagrożenie);

b) prawdopodobną karę, jaka zostanie nałożona w przypadku uznania tej osoby za winną popełnienia zarzucanego przestępstwa (na przykład, czy karą byłoby pozbawienie wolności);

c) prawdopodobieństwo osadzenia osoby w państwie członkowskim wydającym nakaz po przekazaniu;

d) interesy ofiar przestępstwa.

Ponadto organy sądowe wydające nakaz powinny rozważyć, czy zamiast wydania ENA można zastosować inne środki współpracy sądowej. W innych unijnych aktach prawnych

dotyczących współpracy sądowej w sprawach karnych przewidziano inne środki, które w wielu sytuacjach są skuteczne, lecz mają charakter mniej dolegliwy (zob. sekcja 2.5).

Mówiąc ogólniej, przeprowadzenie kontroli proporcjonalności przed wydaniem ENA może zwiększyć wzajemne zaufanie wśród właściwych organów państw członkowskich. W znacznym stopniu przyczynia się ona zatem do skutecznego funkcjonowania ENA w Unii.

2.5. Inne środki dostępne na podstawie aktach prawnych Unii dotyczących współpracy sądowej w sprawach karnych

Przed podjęciem decyzji o wydaniu ENA zaleca się, by wydające organy sądowe gruntownie rozważyły zastosowanie innych możliwych środków.

Istnieje szereg środków prawnych dostępnych na podstawie aktów prawnych Unii dotyczących współpracy sądowej w sprawach karnych opartych na zasadzie wzajemnego uznawania, które uzupełniają ENA. W niektórych sytuacjach środki te mogą być bardziej stosowne niż wydanie ENA. Takie środki obejmują w szczególności:

a) europejski nakaz dochodzeniowy;

b) przekazywanie więźniów;

c) przekazywanie decyzji w sprawie zawieszenia i kar alternatywnych;

d) europejski nakaz nadzoru;

e) wykonanie kar finansowych.

Zakres stosowania tych środków zwięźle objaśniono w sekcjach 2.5.1. — 2.5.5. Ponadto właściwe organy mogą wziąć pod uwagę możliwości, jakie oferują inne środki międzynarodowe takie jak Europejska konwencja Rady Europy o przekazywaniu ścigania w sprawach karnych z dnia 15 maja 1972 r. (ETS nr 073), jak w skrócie objaśniono w sekcji 2.5.6.

Dodatkowe informacje na temat praktycznego zastosowania aktów prawnych Unii dotyczących współpracy sądowej w sprawach karnych można znaleźć na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej: *www.ejn-crimjust.europa.eu*.

Część strony internetowej poświęcona bibliotece sądowej zawiera wyczerpujące i praktyczne informacje na temat każdego aktu prawnego, w tym dokumentów opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, aktów zmieniających, statusu wdrożenia, formularzy w formacie Word, zgłoszeń, oświadczeń, sprawozdań i podręczników, jak również inne praktyczne informacje. Na stronie startowej Europejskiej Sieci Sądowej znajdują się specjalne punkty wejścia (skróty) umożliwiające łatwy dostęp do unijnych aktów prawnych dotyczących współpracy sądowej oraz ich stanu wdrażania w państwach członkowskich.

Na etapie postępowania przygotowawczego w postępowaniu karnym można rozważyć w szczególności zastosowanie następujących środków:

a) wydanie europejskiego nakazu dochodzeniowego (END) w celu przesłuchania podejrzanego przy użyciu połączenia wideo w innym państwie członkowskim;

b) wydanie europejskiego nakazu dochodzeniowego (END) w celu przesłuchania podejrzanego w innym państwie członkowskim przez właściwe organy w tym państwie członkowskim;

c) wydanie europejskiego nakazu nadzoru (ENN) dotyczącego środka zapobiegawczego o charakterze nieizolacyjnym wobec podejrzanego, który to środek ma zostać wykonany przez państwo członkowskie zamieszkania podejrzanego na etapie postępowania przygotowawczego;

d) wprowadzenie wpisu do SIS do celów określenia miejsca zamieszkania lub pobytu podejrzanego (art. 34 decyzji w sprawie SIS II). Wpisy takie różnią się od wpisów w celu aresztowania, które opisano w sekcji 3.3.1 niniejszego podręcznika. Niezwłocznie po przekazaniu wydającemu nakaz organowi sądowemu informacji na temat miejsca zamieszkania lub pobytu organ ten musi podjąć dalsze konieczne działania (takie jak wezwanie podejrzanego do stawienia się przed właściwym organem prowadzącym postępowanie karne) oraz usunąć wpis w SIS zgodnie z pkt 6.5 podręcznika Sirene;

e) wezwanie podejrzanego przebywającego w wykonującym nakaz państwie członkowskim do stawienia się przed właściwym organem prowadzącym postępowanie karne w państwie członkowskim wydającym nakaz;

f) zaproszenie osoby do dobrowolnego udziału w postępowaniu karnym.

Po zakończeniu postępowania i wydaniu wyroku można rozważyć w szczególności zastosowanie następujących środków:

a) przeniesienia kary pozbawienia wolności do państwa członkowskiego będącego miejscem zamieszkania osoby skazanej w celu jego wykonania przez to państwo członkowskie;

b) przeniesienia kary alternatywnej (np. prac społecznych) lub postanowienia o probacji do państwa członkowskiego będącego miejscem zamieszkania osoby skazanej w celu ich wykonania przez to państwo członkowskie.

2.5.1. Europejski nakaz dochodzeniowy (END)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych[19]

END może być zastosowany do uzyskiwania materiałów dowodowych z innego państwa członkowskiego. END obejmuje wszelkie czynności dochodzeniowe z wyjątkiem utworzenia wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych. Celem jest umożliwienie państwom członkowskim zwrócenia się do innego państwa członkowskiego

[19] Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1.

o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie wzajemnego uznawania. END dotyczące czynności dochodzeniowych, które nie istnieją lub nie są dostępne w wykonującym nakaz państwie członkowskim, mogą być jednak wykonane poprzez zastosowanie innego rodzaju czynności dochodzeniowej.

END zastępuje konwencję o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej[20] oraz poprzednio obowiązujące skomplikowane regulacje prawne w tej dziedzinie. Połączenie istniejących środków w jeden nowy instrument ma na celu przyspieszenie współpracy sądowej w zakresie czynności dochodzeniowych i zwiększenie jej wydajności. END można wykorzystać w postępowaniu karnym, lecz również w postępowaniach wszczętych przez organy administracyjne, podlegających kontroli sądowej, w przypadku gdy dana sprawa ma wymiar kryminalny. Państwa członkowskie muszą podjąć decyzję co do uznania lub wykonania w terminie 30 dni i przeprowadzić czynności dochodzeniowe w terminie 90 dni po podjęciu tej decyzji.

W niektórych sytuacjach END można wydać na potrzeby przesłuchania świadka przy użyciu połączenia wideo, aby podjąć decyzję dotyczącą wydania ENA do celów ścigania tej osoby.

> *Przykład 1:* Pierre niedawno przeprowadził się z państwa członkowskiego A do państwa członkowskiego B. Istnieją dowody, z których wynika, że brał on udział w poważnym przestępstwie w państwie członkowskim A. Organy państwa członkowskiego A muszą go jednak przesłuchać, zanim będą w stanie podjąć decyzję dotyczącą ścigania. Organ sądowy w państwie A może wydać END na potrzeby przesłuchania Pierre'a za pomocą połączenia wideo w państwie B.
>
> *Przykład 2:* Ewentualnie, biorąc pod uwagę fakty przedstawione w przykładzie 1, organ sądowy w państwie A może wydać END, nakazujący właściwym organom w państwie B przesłuchanie Pierre'a i opracowanie pisemnej transkrypcji przesłuchania.

2.5.2. Przekazywanie więźniów

Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej

W decyzji ramowej 2008/909/WSiSW przyjęto system przekazywania skazanych więźniów z powrotem do państwa członkowskiego, którego osoba ta jest obywatelem lub w którym ma miejsce zwykłego pobytu, lub do innego państwa członkowskiego, z którym osoba ta jest ściśle związana. Decyzja ramowa 2008/909/WSiSW ma również zastosowanie w przypadku, gdy osoba skazana przebywa już w tym państwie członkowskim. Wyrażenie przez osobę skazaną zgody na przekazanie nie jest już warunkiem wstępnym we wszystkich przypadkach. Wspomniana decyzja ramowa zastąpiła – dla wszystkich państw członkowskich – Konwencję Rady Europy

[20] Konwencja ustanowiona przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (Dz.U. C 197 z 12.7.2000, s. 3).

o przekazywaniu osób skazanych z dnia 21 marca 1983 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 112) oraz jej protokół dodatkowy z dnia 18 grudnia 1997 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 167).

W niektórych sytuacjach zamiast wydania ENA na potrzeby przekazania osoby w celu odbycia kary w państwie członkowskim, które wydało wyrok, można skorzystać z decyzji ramowej 2008/909/WSiSW w celu odbycia kary w państwie, w którym osoba skazana zamieszkuje i w którym może mieć większe szanse na resocjalizację.

W art. 25 decyzji ramowej 2008/909/WSiSW zawarto również przepis szczególny, który reguluje wykonywanie kar pozbawienia wolności w państwie członkowskim wykonującym nakaz w przypadkach, o których mowa w art. 4 pkt 6 i art. 5 pkt 3 decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcje 5.4.2 i 5.8.2 niniejszego podręcznika). W przypadkach, w których zastosowano art. 4 pkt 6 lub art. 5 pkt 3 decyzji ramowej w sprawie ENA, przepisy decyzji ramowej 2008/909/WSiSW muszą zostać zastosowane również w odniesieniu do przekazania wykonania kary do państwa członkowskiego, w którym ma ona zostać wykonana.

Przykład 1

Jerzy jest obywatelem państwa członkowskiego B, w którym znajduje się jego miejsce zwykłego pobytu. Podczas wizyty w państwie członkowskim A popełnia on przestępstwo. W państwie A zostaje on skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności.

Organy w państwie A mogą przenieść karę, by została ona wykonana w państwie B, bez zgody Jerzego, jeżeli zwiększa to szanse na jego resocjalizację oraz jeżeli spełnione zostały inne warunki określone w decyzji ramowej 2008/909/WSiSW.

Przykład 2

Gustav jest obywatelem państwa członkowskiego B, lecz mieszka w państwie członkowskim A, w którym ma stałą pracę i którym mieszka również jego rodzina. W państwie członkowskim B zostaje on skazany za popełnienie przestępstwa podatkowego i wydany zostaje wyrok dotyczący kary pozbawienia wolności. Zamiast wydania ENA na potrzeby wykonania kary organy w państwie B mogą przekazać karę pozbawienia wolności w celu jej wykonania w państwie A.

2.5.3. Europejski nakaz nadzoru (ENN)

Decyzja ramowa Rady 2009/829/WSiSW z dnia 23 października 2009 r. w sprawie stosowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zasady wzajemnego uznawania do decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania[21]

W decyzji ramowej 2009/829/WSiSW wprowadzono możliwość przeniesienia środków nadzoru niepolegających na pozbawieniu wolności z państwa członkowskiego, w którym osoba niebędąca rezydentem podejrzewana jest o popełnienie przestępstwa, do państwa

[21] Dz.U. L 294 z 11.11.2009, s. 20.

członkowskiego, w którym zamieszkuje. Umożliwi to zastosowanie środka nadzoru wobec podejrzanego w jego normalnym otoczeniu do czasu procesu w innym państwie członkowskim. Z europejskiego nakazu nadzoru („ENN") można skorzystać w odniesieniu do wszystkich środków nadzoru przedprocesowego niepolegających na pozbawieniu wolności, na przykład ograniczeń dotyczących podróży oraz obowiązku regularnego stawiennictwa.

Ścigające państwo członkowskie stwierdzi, czy wydane zostanie postanowienie dotyczące prze`kazania decyzji w sprawie środków nadzoru. Uwzględnione rodzaje środków nadzoru określono w decyzji ramowej 2009/829/WSiSW oraz w późniejszych deklaracjach wydanych przez każde państwo członkowskie (wymienionych na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej). Przekazanie środka nadzoru wymaga uzyskania zgody osoby, wobec której środek ten ma zostać zastosowany.

> *Przykład:* Sonia mieszka i pracuje w państwie członkowskim B. Tymczasowo przebywa w państwie członkowskim A, w którym toczy się wobec niej postępowanie dotyczące nadużycia finansowego. Organ sądowy w państwie A zna miejsce zamieszkania Sonii w państwie B i stwierdza, że ryzyko niestawienia się na rozprawie jest niskie. Zamiast tymczasowego aresztowania Sonii w państwie A organ sądowy w państwie A może wydać postanowienie zobowiązujące ją do regularnego zgłaszania się do organu policji w państwie B. Aby umożliwić Sonii powrót do państwa B i przebywanie w tym państwie do czasu procesu w państwie A, właściwy organ państwa członkowskiego A może – za zgodą Sonii – wydać ENN, na podstawie którego obowiązek zgłaszania zostałby uznany i byłby wykonywany w państwie B.

2.5.4. Przekazywanie decyzji w sprawie zawieszenia i kar alternatywnych

Decyzja ramowa Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych[22]

W decyzji ramowej 2008/947/WSiSW wprowadzono stosowanie zasady wzajemnego uznawania w odniesieniu do wielu kar stanowiących rozwiązanie alternatywne dla kary pozbawienia wolności i w odniesieniu do środków mających na celu ułatwienie przedterminowego zwolnienia. Stosowanie tej zasady dotyczy etapu po wydaniu wyroku.

Stanowi ona, że – o ile osoba skazana wyrazi zgodę – decyzja w sprawie zawieszenia lub inna kara alternatywna mogą zostać wykonane w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym osoba została skazana.

> *Przykład:* Anna jest obywatelką państwa członkowskiego A, ale przebywa na wakacjach w państwie członkowskim B. Zostaje skazana za przestępstwo w państwie członkowskim B na karę prac społecznych zamiast na karę pozbawienia wolności. Może wrócić do państwa A, po czym organy w państwie A są zobowiązane do uznania postanowienia dotyczącego prac społecznych i nadzorować jego wykonanie przez Annę.

[22] Dz.U. L 337 z 16.12.2008, s. 102.

2.5.5. Kary finansowe

Decyzja ramowa Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym[23]

Decyzja ramowa 2005/214/WSiSW dotyczy stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym wymierzonych przez organy sądowe lub administracyjne. Jej celem jest ułatwienie egzekwowania takich kar w państwie członkowskim innym niż w państwo, w którym wymierzono kary. Umożliwia organowi sądowemu lub administracyjnemu przekazanie decyzji dotyczącej kary o charakterze pieniężnym bezpośrednio do organu w innym państwie członkowskim oraz uznawanie i egzekwowanie tej kary bez dalszych formalności.

Zakres stosowania decyzji ramowej 2005/214/WSiSW obejmuje wszelkie przestępstwa i wykroczenia (art. 1 lit. a) ppkt (i) i (ii)), a także „naruszenia przepisów", pod warunkiem że możliwe jest wniesienie środka odwoławczego do „sądu właściwego w sprawach karnych" (Trybunał Sprawiedliwości udzielił wskazówek dotyczących tego ostatniego pojęcia szczególnie w swoim wyroku w sprawie C-60/12 Baláž[24], pkt 39 i 40).

Procedurę taką stosuje się w sprawach transgranicznych, jeżeli kara o charakterze pieniężnym została wymierzona w jednym państwie członkowskim, a ma być wyegzekwowana w innym państwie członkowskim, w którym sprawca zamieszkuje, posiada majątek lub uzyskuje dochody.

W systemach niektórych państw członkowskich niewykonana kara o charakterze pieniężnym może zostać przekształcona w karę pozbawienia wolności. W takich sytuacjach w celu wykonania kary pozbawienia wolności można wydać ENA. Zaleca się, aby w miarę możliwości decyzja ramowa 2005/214/WSiSW była uznawana jako jedna z metod egzekwowania płatności przed przekształceniem kary o charakterze pieniężnym w karę pozbawienia wolności, co pozwala na uniknięcie konieczności wydania ENA.

2.5.6. Przekazywanie postępowania karnego

W określonych przypadkach należy rozważyć możliwość przekazania postępowania karnego do państwa członkowskiego, w którym mieszka podejrzany. Podstawą prawną przekazania jest konwencja o przekazywaniu ścigania w sprawach karnych z 1972 r. W przypadku państw członkowskich, które nie ratyfikowały tej konwencji, przekazanie może odbyć się w oparciu o ogólną właściwość w zakresie wszczęcia postępowania w państwie członkowskim, które przyjmuje postępowanie. W takim przypadku wniosek składa się zazwyczaj na mocy art. 21 konwencji Rady Europy o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 030).

2.6. Zasada specjalności – możliwe ściganie za inne przestępstwa

Co do zasady osoba przekazana nie może być ścigana, skazana lub w inny sposób pozbawiona wolności za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem, inne niż to, za które została przekazana. Jest to zasada specjalności określona w art. 27 decyzji ramowej w sprawie ENA.

---

23 Dz.U. L 76 z 22.3.2005, s. 16.

24 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 listopada 2013 r., Baláž, C-60/12, ECLI:EU:C:2013:733.

Zasada specjalności podlega wielu wyjątkom. Decyzja ramowa w sprawie ENA daje państwom członkowskim możliwość notyfikowania, że w ich stosunkach z pozostałymi państwami członkowskimi, które wystąpiły z taką notyfikacją, zrzekają się zasady specjalności, chyba że w konkretnej sprawie wykonujący nakaz organ sądowy postanowi inaczej w swojej decyzji w sprawie przekazania (zob. art. 27 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA). Zgodnie z informacjami, jakimi dysponuje Komisja, z taką notyfikacją wystąpiły jedynie Estonia, Austria i Rumunia.

Co więcej, w art. 27 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA wyszczególniono inne sytuacje, w których zasada specjalności nie ma zastosowania:

„a) kiedy osoba mająca możliwość opuszczenia terytorium państwa członkowskiego, któremu została przekazana, nie uczyniła tego w ciągu 45 dni od swego ostatecznego zwolnienia, lub wróciła na to terytorium po opuszczeniu go;

b) przestępstwo nie podlega karze pozbawienia wolności lub środkowi zabezpieczającemu;

c) sądowa procedura karna nie daje podstaw do zastosowania środka ograniczającego wolność osobistą;

d) kiedy osoba może podlegać karze lub środkowi penitencjarnemu niepolegającemu na pozbawieniu wolności, co w szczególności dotyczy kary finansowej lub środka zastosowanego w jej miejsce, nawet jeżeli ta kara lub ten środek daje podstawy do ograniczenia jej wolności osobistej;

e) kiedy osoba, co do której uzgodniono, że ma zostać przekazana, równocześnie, jeżeli to właściwe, zgodnie z art. 13 odwołuje się do zasady szczególności;

f) kiedy osoba po jej przekazaniu w sposób jednoznaczny odwołuje się do zasady szczególności w odniesieniu do szczególnych przestępstw poprzedzających jej przekazanie. Zrzeczenie się następuje przed właściwymi organami sądowymi wydającego nakaz państwa członkowskiego i zostaje zapisane zgodnie z prawem krajowym tego państwa. Zrzeczenie się sporządza się w taki sposób, aby jego brzmienie wyraźnie świadczyło, iż osoba ta uczyniła to dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba ta ma prawo do korzystania z pomocy prawnej;”.

W innych przypadkach należy złożyć wniosek o zgodę pierwszego wykonującego nakaz państwa członkowskiego na wszczęcie postępowania w sprawie pozostałych przestępstw lub ich wyegzekwowanie (art. 27 ust. 3 lit. g) decyzji ramowej w sprawie ENA). Zgodę taką wyraża się, gdy przestępstwo, co do którego jest ona wymagana, podlega przekazaniu osoby zgodnie z decyzją ramową w sprawie ENA, chyba że zastosowanie mają podstawy do obligatoryjnej lub fakultatywnej odmowy wykonania.

W stosownych przypadkach wykonujący nakaz organ sądowy może uzależnić swoją zgodę od jednego z określonych w art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA warunków dotyczących kar dożywotniego pozbawienia wolności oraz powrotu obywateli i rezydentów (zob. sekcja 5.8 niniejszego podręcznika). W takich przypadkach państwo członkowskie wydające nakaz musi udzielić właściwych gwarancji (art. 27 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Procedura zrzeczenia się zasady specjalności w drodze zgody wykonującego nakaz organu sądowego

Wniosek o wyrażenie zgody musi być złożony w ramach tej samej procedury i zawierać te same informacje co w przypadku zwykłego ENA. W ramach tej procedury właściwy organ sądowy przesyła wniosek o wyrażenie zgody bezpośrednio do wykonującego nakaz organu sądowego, który wydał decyzję o przekazaniu osoby. Informacje zawarte we wniosku, które wskazano w art. 8 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA, muszą być przetłumaczone w oparciu o takie same zasady jak w przypadku ENA. Wykonujący nakaz organ sądowy musi podjąć decyzję w terminie 30 dni od otrzymania wniosku (art. 27 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W wyroku sprawie C-388/08 PPU Leymann i Pustovarov[25] Trybunał Sprawiedliwości zbadał, w jaki sposób ustalić, czy analizowane przestępstwo jest „innym przestępstwem" niż to, które stanowiło podstawę przekazania danej osoby w rozumieniu art. 27 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, co wymagałoby przeprowadzenia postępowania w sprawie wyrażenia zgody, o którym mowa w art. 27 ust. 3 lit. g) i art. 27 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA. Trybunał stwierdził, że:

> „(…) należy zbadać, czy znamiona przestępstwa według opisu prawnego tego przestępstwa w wydającym nakaz państwie członkowskim są takie same jak te, ze względu na które nastąpiło przekazanie osoby, i czy istnieje wystarczająca zgodność pomiędzy danymi widniejącymi w nakazie aresztowania a danymi wymienionymi w późniejszej czynności procesowej. Zmiany dotyczące okoliczności czasu i miejsca są dozwolone, o ile wynikają one z zebranych w ramach postępowania toczącego się w wydającym nakaz państwie członkowskim informacji, dotyczących zachowania opisanego w nakazie aresztowania, nie zmieniają charakteru przestępstwa i nie pociągają za sobą spełnienia przesłanek odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania na mocy art. 3 i 4 decyzji ramowej."

3. PROCEDURA WYDAWANIA ENA

3.1. Inne postępowania karne w toku i ENA dotyczące tej samej osoby

3.1.1. W państwie członkowskim wydającym nakaz

Zaleca się, aby przed wydaniem ENA właściwy organ sądowy sprawdził, czy wszczęto inne postępowania karne przeciwko osobie, której dotyczy wniosek, lub czy wydano inne ENA dotyczące tej osoby w państwie członkowskim wydającym nakaz.

Jeżeli w państwie członkowskim wydającym nakaz toczą się inne postępowania karne przeciw osobie, której dotyczy wniosek, lub orzeczono podlegające wykonaniu kary pozbawienia wolności wobec tej osoby, zaleca się, aby przed wydaniem ENA skontaktować się z innymi organami krajowymi i – w miarę możliwości – skoordynować z nimi swoje działania. Należy zapewnić, by ENA obejmował wszystkie przestępstwa, na podstawie których ma być prowadzone postępowanie przeciwko osobie, której dotyczy wniosek, lub za których popełnienie osoba ta została skazana w państwie członkowskim

[25] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 2008 r., Leymann i Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669.

wydającym nakaz. Jest to zalecane szczególnie ze względu na zasadę specjalności, która może uniemożliwić prowadzenie postępowania lub skazanie za przestępstwa inne niż te, na podstawie których wykonujące nakaz państwo członkowskie wydało decyzję o przekazaniu osoby (zob. sekcja 2.6). Chociaż wniosek o wyrażenie zgody przez osobę, której dotyczy wniosek, lub wykonujące nakaz państwo członkowskie na prowadzenie postępowania lub wykonanie wyroku wydanego w odniesieniu do tych przestępstw może zostać złożony po przekazaniu (art. 27 ust. 3 lit. f) i g) decyzji ramowej w sprawie ENA), praktyka pokazuje, że uzyskanie takiej zgody może być długotrwałe i uciążliwe.

Jeżeli jest to możliwe, wszystkie przestępstwa powinny być objęte jednym ENA, ponieważ dzięki temu procedura w państwie członkowskim wykonującym nakaz jest szybsza i skuteczniejsza. Jeżeli w odniesieniu do tej samej osoby wydano już wcześniej ENA, należy w miarę możliwości zastąpić ten ENA nowym ENA, który obejmowałby przestępstwa uwzględnione we wcześniejszym ENA oraz przestępstwa nowe. Jeżeli wcześniej dokonano wpisu w celu aresztowania danej osoby, należy go zaktualizować, aby uwzględnić nowy ENA. Istnieje możliwość dodania więcej niż jednego ENA do danego wpisu w celu aresztowania (zob. pkt 3.1 podręcznika Sirene).

3.1.2. W innym państwie członkowskim

Jeżeli wiadomo, że toczą się inne postępowania karne przeciw osobie, której dotyczy wniosek, lub istnieją podlegające wykonaniu kary pozbawienia wolności orzeczone wobec tej osoby w innym państwie członkowskim lub innych państwach członkowskich, stosowne może okazać się nawiązanie kontaktu z organami innego państwa członkowskiego lub innych państw członkowskich przed wydaniem ENA. W takich przypadkach organy tych państw członkowskich mogą zbadać możliwość skoordynowania, które państwo członkowskie powinno wydać (pierwszy) ENA, oraz możliwość przekazania postępowania karnego do jednego lub przynajmniej do mniejszej liczby państw członkowskich.

Właściwe organy powinny sprawdzić w SIS, czy inne państwo członkowskie dokonało już wpisu w celu aresztowania w odniesieniu do tej samej osoby. Kilka państw członkowskich może dokonać wpisu w celu aresztowania dotyczącego tej samej osoby. W razie aresztowania biuro Sirene wykonującego nakaz państwa członkowskiego jednocześnie poinformuje o tym każde zainteresowane państwo członkowskie (zob. pkt 3.2 podręcznika Sirene).

Właściwe organy mogą również skontaktować się z Eurojustem lub z punktami kontaktowymi Europejskiej Sieci Sądowej bądź nawiązać bezpośredni kontakt z właściwym organem drugiego państwa członkowskiego[26].

Należy zauważyć, że jeżeli wykonujące nakaz państwo członkowskie otrzymało wiele ENA dotyczących osoby, której dotyczy wniosek, musi w każdym przypadku podjąć decyzję, do którego państwa przekazać osobę, której dotyczy wniosek, w pierwszej kolejności (zob. sekcja 5.10). W związku z tym wydaje się, że większą skuteczność można by było osiągnąć, gdyby przed wydaniem wielu ENA organy sądowe wydające

[26] Aby zapoznać się z ogólnym wprowadzeniem do zadań Eurojustu i europejskiej sieci sądowej, zob. dokument „Assistance in International Cooperation in Criminal Matters for Practitioners - European Judicial Network and Eurojust — What can we do for you?", dostępny zarówno na stronie internetowej europejskiej sieci sądowej (https://www.ejn-crimjust.europa.eu), jak i na stronie Eurojustu (http://www.eurojust.europa.eu).

nakaz postarały się osiągnąć porozumienie w sprawie tego, do którego państwa członkowskiego należy przekazać osobę, której dotyczy wniosek, w pierwszej kolejności. Chociaż organ sądowy wykonujący nakaz nie jest związany żadnymi porozumieniami w sprawie równoległych ENA, które zawarły między sobą organy sądowe wydające nakaz, organ sądowy wykonujący nakaz powinien wziąć je pod uwagę.

Zaleca się zatem również wypełnienie sekcji f) formularza ENA (inne okoliczności odnoszące się do sprawy), wpisując w niej te porozumienia, tak aby organy sądowe wykonujące nakaz od razu były o nich poinformowane.

3.2. Wypełnianie formularza ENA

Szczegółowe wskazówki dotyczące wypełniania formularza ENA znajdują się w załączniku III.

3.2.1. Informacje, które zawsze są niezbędne

Wykonujący nakaz organ sądowy zawsze powinien posiadać minimum niezbędnych informacji, aby móc podjąć decyzję o przekazaniu (zob. art. 15 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA). W szczególności wykonujący nakaz organ sądowy musi mieć możliwość potwierdzenia tożsamości osoby i dokonania oceny, czy istnieją jakiekolwiek podstawy do odmowy wykonania nakazu. W związku z tym wydający nakaz organ sądowy powinien poświęcić szczególną uwagę opisowi przestępstwa/przestępstw w formularzu ENA.

Dokładne informacje, które należy przekazać, zależą od okoliczności danej sprawy. Warto jednak pamiętać, że organ sądowy wykonujący nakaz może nie mieć wiedzy na temat sprawy, na podstawie której wydano ENA, lub na temat systemu prawnego państwa członkowskiego wydającego nakaz bądź posiadać niewielką wiedzę na ten temat. W związku z tym ważne jest, aby organy sądowe wydające nakaz zapewniły jasność, prawidłowość i zrozumiałość informacji zawartych w ENA. Jeżeli formularz ENA wypełniono poprawnie, dodatkowe dokumenty nie są konieczne.

Jak wynika z doświadczenia, jedną z podstawowych przyczyn opóźnień w wykonywaniu ENA są wnioski o przekazanie dodatkowych informacji wymieniane między organami sądowymi wydającymi i wykonującymi nakaz. Prowadzi to często do przekraczania terminów wyznaczonych w decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcja 4.1 na temat terminów).

3.2.2. Przydatne informacje uzupełniające ze strony organu sądowego wydającego nakaz

Do wpisu w SIS należy dodać zdjęcia i odciski palców osoby, której dotyczy wniosek, jeżeli są one dostępne. Ponadto należy zawsze podawać dane kontaktowe i numer telefonu komórkowego biura dyżurnego i osoby odpowiedzialnej, tak by możliwe było ich natychmiastowe powiadomienie, gdy osoba, której dotyczy wniosek, zostanie odnaleziona, bez względu na porę dnia.

Jeżeli jest prawdopodobne, że państwo członkowskie wykonujące nakaz zażąda od państwa członkowskiego wydającego nakaz gwarancji na podstawie art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA, zaleca się, aby do ENA dopisać właściwe informacje. Przykładowo, wydający nakaz organ może wstępnie wskazać, że zamierza wydać zgodę

na przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, do państwa członkowskiego wykonującego nakaz pod określonymi warunkami (zob. sekcja 5.8).

3.3. Przekazywanie ENA

Procedura przekazywania ENA zależy od tego, czy wydający nakaz organ sądowy zna miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek (art. 9 decyzji ramowej w sprawie ENA). W większości przypadków miejsce pobytu osoby jest nieznane lub niepewne, a ENA należy przekazać wszystkim państwom członkowskim za pośrednictwem SIS. Nawet jeżeli miejsce pobytu osoby jest znane, wydający nakaz organ sądowy może podjąć decyzję o dokonaniu wpisu w SIS (art. 9 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).

3.3.1. Jeżeli miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, nie jest znane

Jeżeli miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, nie jest znane, należy przekazać ENA wszystkim państwom członkowskim. Należy zatem utworzyć w SIS wpis w celu aresztowania lub wydania zgodnie z art. 26 decyzji w sprawie SIS II. Należy podkreślić, że wydający nakaz organ sądowy musi wydać ENA, zanim będzie można dokonać wpisu w SIS.

Organ sądowy wydający nakaz powinien – w stosownych przypadkach – wysłać kopię ENA i wszystkie istotne informacje na temat osoby do krajowego biura Sirene poprzez właściwy organ policji.

Biuro Sirene państwa członkowskiego wydającego nakaz sprawdza, czy informacje są pełne (np. czy dostępne są zdjęcia i odciski palców oraz czy mogą być one załączone), oraz załącza kopię ENA do wpisu i jego tłumaczenie, jeżeli jest ono dostępne, a także zatwierdza dokonanie wpisu w SIS. Ponadto biuro Sirene przekazuje treść ENA wszystkim pozostałym biurom Sirene poprzez wymianę informacji uzupełniających (formularz A). Formularz A sporządza się w języku angielskim. W formularzu A (w polu 311) należy wskazać, czy poszukiwania osoby ograniczają się jedynie do terytoriów niektórych państw członkowskich (poszukiwania geograficzne).

Po otrzymaniu formularza A wszystkie pozostałe biura Sirene sprawdzają, czy informacje zawarte w formularzu A i w ENA są pełne. Zgodnie z art. 25 decyzji w sprawie SIS II biura Sirene mogą również sprawdzić – pod nadzorem sądu – czy jest oczywiste, że konieczna będzie odmowa wykonania ENA, a jeżeli tak – dodać do wpisu „znacznik" uniemożliwiający aresztowanie. W trakcie tego procesu weryfikacji wpisu powinien być nadal dostępny dla użytkowników. Jeżeli państwo członkowskie nie wykonuje ENA i w związku z tym podejmuje decyzję o opatrzeniu wpisu znacznikiem, wpis pozostanie widoczny dla użytkowników. Działania będą polegać nie na aresztowaniu osoby, której dotyczy wniosek, lecz na zdobyciu informacji na temat miejsca jej pobytu (sekcja 3.6 podręcznika Sirene).

Biuro Sirene, które otrzymuje nakaz, sprawdza również krajowe bazy danych, np. systemy policyjne i więzienne, aby stwierdzić, czy dana osoba jest już im znana, a nawet czy przebywa w areszcie w związku z innym przestępstwem. Jeżeli w wyniku takiej weryfikacji udaje się odnaleźć tę osobę, biuro Sirene przekazuje informacje zawarte w formularzu A właściwemu organowi, który wykona ENA.

Wpis w celu aresztowania jest widoczny dla właściwych organów wszystkich państw członkowskich (zwykle organy ścigania i organy sądowe). Po wykryciu osoby

i aresztowaniu jej na podstawie wpisu w SIS w innym państwie członkowskim wydający nakaz organ sądowy zostanie o tym poinformowany poprzez krajowe biuro Sirene.

> Wpis w celu aresztowania w SIS zawierający kopię ENA ma moc ENA i wywiera takie same skutki (art. 31 ust. 1 decyzji w sprawie SIS II). Od chwili uruchomienia SIS drugiej generacji przekazanie oryginalnej wersji papierowej ENA nie jest już konieczne, ponieważ kopię ENA załącza się bezpośrednio do wpisu. Ze względu na fakt, że oryginalny ENA jest jednak wydawany w języku państwa wydającego nakaz, a formularz A sporządza się w języku angielskim, może być nadal konieczne, aby wydający nakaz organ sądowy wysłał przetłumaczony ENA do państwa członkowskiego wykonującego nakaz po aresztowaniu osoby, której dotyczy wniosek. Możliwe jest również niezwłoczne dołączenie kopii tłumaczenia ENA na jeden lub więcej języków oficjalnych Unii do samego wpisu.

Na stronie Europejskiej Sieci Sądowej (http://www.ejn-crimjust.europa.eu) znajduje się wykaz języków akceptowanych w państwach członkowskich (zob. sekcja 3.4).

Wydający nakaz organ sądowy powinien zapewnić, by wpis wprowadzony do SIS był przechowywany wyłącznie przez okres konieczny do osiągnięcia celów, w których został wprowadzony (art. 44 ust. 1 decyzji w sprawie SIS II). Oznacza to, że wpis należy usunąć wtedy, gdy ENA zostanie wycofany (zob. sekcja 10.4 niniejszego podręcznika) lub gdy dokonano przekazania (sekcja 3.11 podręcznika Sirene).

3.3.2. Jeżeli miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, jest znane

Jeżeli miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, jest znane, wydający nakaz organ sądowy może przekazać ENA bezpośrednio do właściwego organu państwa członkowskiego wykonującego nakaz w celu wykonania nakazu (art. 9 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Jeżeli wydający nakaz organ sądowy nie zna właściwego wykonującego nakaz organu sądowego, musi skierować zapytania, w tym przez punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej, w celu uzyskania tych informacji od wykonującego nakaz państwa członkowskiego (art. 10 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA). Informacje i dane kontaktowe właściwych organów każdego państwa członkowskiego znajdują się również w narzędziu atlasu na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej (http://www.ejn-crimjust.europa.eu).

Aby ograniczyć ryzyko ucieczki osoby, której dotyczy wniosek, wydający nakaz organ sądowy może również wysłać ENA do swojego krajowego biura Sirene, aby przekazano je pozostałym państwom członkowskim poprzez SIS (zob. sekcja 3.3.1). Dzięki dodaniu wpisu do SIS organy policyjne w państwach członkowskich mogą dowiedzieć się, że dana osoba jest poszukiwana w celu aresztowania. Należy jednak jasno wskazać wszystkim biurom Sirene, że położenie danej osoby jest znane, aby uniknąć niepotrzebnej pracy polegającej na sprawdzaniu, czy dana osoba jest znana lub obecna na terytorium państw członkowskich poszczególnych biur.

3.3.3. Przekazywanie ENA do państw członkowskich, które nie stosują SIS

Obecnie SIS nie stosują następujące państwa członkowskie: Irlandia i Cypr. Jeżeli konieczne jest przekazanie ENA do tych państw członkowskich, może on być wysłany

bezpośrednio lub przez właściwe biuro krajowe Interpolu. Przekazywanie za pośrednictwem Interpolu przewidziano w art. 10 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Należy jednak zauważyć, że w niektórych państwach członkowskich wezwanie wysłane przez Interpol nie jest podstawą aresztowania. Należy zatem jasno wskazać istnienie ENA w wezwaniu, ponieważ ENA zawsze pociąga za sobą obowiązek zatrzymania osoby, której dotyczy wniosek.

3.4. Tłumaczenie ENA

Formularz ENA należy wypełnić w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych wykonującego nakaz państwa członkowskiego bądź przetłumaczyć go na ten język. Jeżeli jednak wykonujące nakaz państwo członkowskie złożyło deklarację, że przyjmie również tłumaczenie w jednym lub większej liczbie języków urzędowych instytucji Unii, ENA można alternatywnie przetłumaczyć jeden z tych języków (art. 8 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Na stronie Europejskiej Sieci Sądowej (http://www.ejn-crimjust.europa.eu – narzędzie *Fiches belges*) znajduje się wykaz języków akceptowanych przez państwa członkowskie.

W razie przekazywania ENA przez SIS wydające nakaz państwo członkowskie może również dołączyć do wpisu kopię tłumaczenia ENA na co najmniej jeden z języków urzędowych instytucji Unii, jak określono w art. 27 ust. 2 decyzji w sprawie SIS II. Tłumaczenia te, a także formularze A powinny służyć jako wystarczająca podstawa przeprowadzania weryfikacji wspomnianych w sekcji 3.3.1 niniejszego podręcznika. Należy zauważyć, że nie wpływa to na obowiązek przetłumaczenia ENA na język akceptowany przez wykonujące nakaz państwo członkowskie.

Jeżeli można przewidzieć miejsce, w którym osoba, której dotyczy wniosek, zostanie aresztowana, lepiej będzie z wyprzedzeniem przetłumaczyć ENA na język tego państwa członkowskiego. Ułatwia to prowadzenie procedury z zachowaniem krótkich terminów wykonania ENA.

Jeżeli ENA przekazuje się bezpośrednio wykonującemu nakaz organowi sądowemu, trzeba do niego dołączyć tłumaczenie. Ponieważ ENA należy stosować i wykonywać w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki (art. 17 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA), państwo członkowskie wydające nakaz powinno wysłać tłumaczenie możliwie jak najszybciej, a w każdym wypadku przed upływem wyznaczonego przez państwo członkowskie terminu otrzymania przetłumaczonego ENA (zob. sekcja 4.3 niniejszego podręcznika).

Tłumaczenia muszą być sporządzone przy zastosowaniu standardowego formularza ENA, który dostępny jest we wszystkich 24 językach urzędowych Unii. Wszystkie wersje językowe formularza są dostępne na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej (sekcja „Judicial Library” i „Compendium”, w formatach pdf i word).

3.5. Po zatrzymaniu osoby, której dotyczy wniosek: współpraca i komunikacja z właściwymi organami państwa członkowskiego wykonującego nakaz

Po zatrzymaniu osoby, której dotyczy wniosek, w innym państwie członkowskim właściwe organy państwa członkowskiego wydającego nakaz powinny szybko odpowiedzieć na wniosek o przekazanie informacji i inne wnioski złożone przez organy

państwa członkowskiego wykonującego nakaz. Zaleca się, aby właściwe organy państwa członkowskiego wydającego nakaz odwołały się do części II niniejszego podręcznika, aby uzyskać wskazówki na temat dobrej współpracy i komunikacji z właściwymi organami państwa członkowskiego wykonującego nakaz. W razie wystąpienia problemów z komunikacją można skorzystać z pomocy Europejskiej Sieci Sądowej lub Eurojustu. Po zatrzymaniu danej osoby w następstwie dokonania wpisu w celu aresztowania w SIS komunikację regularnie ułatwiają również biura Sirene.

Jeżeli wydający nakaz organ sądowy podejmie decyzję o wycofaniu ENA, powinien bezzwłocznie powiadomić o tym organ sądowy wykonujący nakaz, w szczególności jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, została pozbawiona wolności. Musi również zapewnić, aby usunięto wpis z SIS.

Wydający nakaz organ sądowy może w dowolnym terminie przesyłać wszelkie dodatkowe przydatne informacje do wykonującego nakaz organu sądowego (art. 15 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA).

CZĘŚĆ II: WYKONYWANIE ENA

4. PROCEDURA WYKONYWANIA ENA

4.1. Terminy podjęcia decyzji w sprawie wykonania ENA

Istnieją wyznaczone ścisłe terminy wykonania ENA. Terminy są uzależnione od tego, czy osoba, której dotyczy wniosek, zgadza się na jej przekazanie. Należy podkreślić, że niezależnie od istnienia terminów wszystkie ENA muszą być stosowane i wykonywane w trybie przewidzianym dla spraw **niecierpiących zwłoki** (art. 17 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, wyraża zgodę na swoje przekazanie, ostateczna decyzja w sprawie wykonania ENA powinna zostać podjęta w ciągu **10 dni od wyrażenia zgody** (art. 17 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, nie wyraża zgody na swoje przekazanie, ostateczna decyzja w sprawie wykonania ENA powinna zostać podjęta w ciągu **60 dni od aresztowania** osoby, której dotyczy wniosek (art. 17 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Zgodnie z decyzją ramową w sprawie ENA zgoda zasadniczo nie może zostać cofnięta. Każde państwo członkowskie może jednak przewidzieć, że zgoda oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się prawa do powołania się na zasadę specjalności (zob. sekcja 2.6) mogą zostać cofnięte zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie na mocy prawa krajowego. Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, cofa swoją zgodę, początkowy termin 10 dni przestaje mieć zastosowanie i zostaje zastąpiony terminem 60 dni liczonym od dnia aresztowania (art. 13 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA). Przy określaniu tego terminu nie jest brany pod uwagę okres między datą wyrażenia zgody i jej cofnięcia.

W drodze wyjątku, jeżeli w danym przypadku nie można wykonać ENA w mających zastosowanie terminach, terminy te można wydłużyć o **kolejne 30 dni**. W takim razie wykonujący nakaz organ sądowy musi niezwłocznie powiadomić o tym wydający nakaz

organ sądowy, podając przyczyny zwłoki (art. 17 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-168/13 PPU Jeremy F.[1] środek zaskarżenia o charakterze zawieszającym od decyzji o przekazaniu, przewidziany w prawie krajowym, musi w każdym przypadku dochowywać terminów podjęcia ostatecznej decyzji określonych w decyzji ramowej w sprawie ENA.

W wyroku w sprawie C-237/15 PPU Lanigan[2] Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że upływ terminów podjęcia decyzji w sprawie wykonania ENA nie zwalnia właściwego sądu z obowiązku podjęcia decyzji w tym względzie i jako taki nie stoi na przeszkodzie dalszemu przetrzymywaniu osoby, której dotyczy wniosek, w areszcie. Jeżeli okres pozbawienia wolności jest jednak zbyt długi, należy zarządzić uwolnienie osoby, której dotyczy wniosek, wraz zastosowaniem środków koniecznych do uniemożliwienia jej ucieczki.

Obowiązek informowania Eurojustu o opóźnieniach

Jeżeli państwo członkowskie nie jest w stanie dotrzymać terminów, właściwe organy muszą powiadomić o tym fakcie Eurojust, podając przyczyny opóźnienia (art. 17 ust. 7 decyzji ramowej w sprawie ENA). Ze względu na kluczowe znaczenie, jakie ma dla funkcjonowania ENA przestrzeganie terminów, Eurojust monitoruje znane mu przypadki, w których terminów tych nie można było dotrzymać. Na tej podstawie Eurojust może pomóc w zidentyfikowaniu problemów powodujących opóźnienia. W wielu sytuacjach Eurojust może pomóc właściwym organom w dotrzymaniu terminów, np. ułatwiając wymianę informacji między właściwymi organami.

4.2. Terminy przekazania osoby, której dotyczy wniosek (po podjęciu decyzji w sprawie wykonania ENA)

Bieg terminów przekazania osoby, której dotyczy wniosek, rozpoczyna się niezwłocznie po podjęciu ostatecznej decyzji w sprawie wykonania ENA. Właściwe organy powinny ustalić i uzgodnić przekazanie osoby tak szybko, jak to możliwe (art. 23 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA). W każdym przypadku przekazanie musi się odbyć najpóźniej w terminie **10 dni** od daty wydania ostatecznej decyzji w sprawie wykonania ENA (art. 23 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA). Z tego powodu konieczne jest uzgadnianie praktycznych kwestii w zakresie przekazania bez opóźnień.

Jeżeli przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, w terminie 10 dni udaremniają okoliczności niezależne od któregokolwiek z państw członkowskich, wykonujące i wydające nakaz organy sądowe muszą niezwłocznie porozumieć się ze sobą i ustalić nowy termin przekazania. W takim przypadku przekazanie musi odbyć się w ciągu 10 dni od nowej daty uzgodnionej w ten sposób (art. 23 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W wyroku w sprawie C-640/15 Vilkas[3] Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że wykonujący nakaz organ sądowy może ustalić nową datę przekazania z wydającym

---

1 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r., Jeremy F., C-168/13 PPU, ECLI:EU:C:2013:358.

2 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474..

3 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.

nakaz organ sądowy, nawet jeżeli dwie poprzednie próby przekazania nie powiodły się ze względu na opór osoby, której dotyczy wniosek, w takim zakresie, w jakim organy nie mogły go przewidzieć, a następstw oporu w odniesieniu do przekazania nie można było uniknąć mimo zachowania należytej staranności przez te organy, co zweryfikować powinien sąd odsyłający. Organy te w dalszym ciągu mają obowiązek ustalić nową datę przekazania, jeżeli terminy przewidziane w art. 23 decyzji ramowej w sprawie ENA upłynęły.

Co się tyczy odroczenia terminu przekazania z ważnych przyczyn natury humanitarnej, np. poważnej choroby osoby, której dotyczy wniosek, zob. sekcja 5.9.1.

4.3. Tłumaczenie ENA

Wykonujący nakaz organ sądowy może wyznaczyć termin otrzymania tłumaczenia ENA. ENA ma zostać przetłumaczony na jeden z języków urzędowych państwa członkowskiego wykonującego nakaz lub na inny język, o którym to państwo członkowskie stwierdziło, że go przyjmie. Wykonujące nakaz organy sądowe usilnie zachęca się, aby wyznaczały ten termin na okres **od 6 do 10 dni kalendarzowych.**

Jak wskazuje doświadczenie, termin krótszy niż sześć dni jest często zbyt krótki na zapewnienie tłumaczenia odpowiedniej jakości. Ustalenie terminu na więcej niż 10 dni można uznać za zbytnie przedłużenie procedury, w szczególności jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, pozostaje w areszcie.

4.4. Komunikacja między właściwymi organami sądowymi państw członkowskich *przed* wydaniem decyzji o przekazaniu

4.4.1. Kiedy nawiązywać kontakt?

Informacje uzupełniające niezbędne do wydania decyzji o przekazaniu.

Wnioski o przekazanie informacji uzupełniających należy składać tylko w wyjątkowych sytuacjach. Taka wymiana informacji powinna odbywać się za pośrednictwem biur Sirene przy zastosowaniu specjalnego formularza (formularza M). ENA funkcjonuje w oparciu o ogólne założenie, że wykonujący nakaz organ sądowy może podjąć decyzję o przekazaniu na podstawie informacji zawartych w ENA. Założenie to opiera się na zasadzie wzajemnego uznawania i na konieczności szybkiego podjęcia decyzji o przekazaniu. Wnioski o przekazanie informacji uzupełniających są jednak w niektórych sytuacjach niezbędne, aby spełnić obowiązek wykonania ENA.

Jeżeli informacje przekazane przez państwo członkowskie wydające nakaz nie są wystarczające, aby wykonujący nakaz organ sądowy mógł podjąć decyzję o przekazaniu, wykonujący nakaz organ sądowy musi nawiązać kontakt z organem sądowym wydającym nakaz, aby otrzymać niezbędne informacje uzupełniające. Należy zauważyć, że zgodnie z decyzją ramową w sprawie ENA jest to **obowiązek** organu sądowego wykonującego nakaz (art. 15 ust. 2).

Komunikacja między organami sądowymi wydającymi nakaz a organami sądowymi wykonującymi nakaz przed podjęciem decyzji o przekazaniu powinna dotyczyć przede wszystkim informacji uzupełniających, które mają znaczenie dla podjęcia decyzji o przekazaniu (zob. sekcja 5.6). W związku z tym wnioski o przekazanie informacji uzupełniających powinny dotyczyć w szczególności wymaganej treści formularza ENA

niezbędnej dla oceny możliwości wykonania ENA i istnienia jakichkolwiek podstaw odmowy.

Zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania wykonujący nakaz organ sądowy nie może kwestionować decyzji podjętych przez organy sądowe państwa członkowskiego wydającego nakaz pod względem merytorycznym.

Komunikacja powinna zawsze odbywać się możliwie jak najszybciej, a w każdym razie zgodnie z terminami określonymi w art. 17 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Typowe sytuacje, w których niezbędne mogą być informacje uzupełniające, są następujące:

a) nie uzupełniono odpowiedniej części formularza ENA;

b) treść ENA jest niejasna;

c) ENA zawiera oczywisty błąd;

d) nie jest pewne, czy na podstawie ENA zaaresztowano właściwą osobę.

Przed przywołaniem podstawy odmowy

W wielu sytuacjach wykonujący nakaz organ sądowy może skontaktować się z wydającym nakaz organem sądowym przed podjęciem decyzji o odmowie wykonania. Może to być na przykład korzystne w kontekście ustalenia, czy istnieją inne środki współpracy sądowej, które można wykorzystać, jeżeli ENA nie może być wykonany.

Inne sytuacje wymagające podjęcia kontaktu

Dodatkowa potrzeba podjęcia kontaktu może również zaistnieć np.:

a) w celu uzyskania gwarancji od państwa członkowskiego wydającego nakaz dotyczących kar dożywotniego pozbawienia wolności lub powrotu obywateli lub rezydentów w celu odbycia kary pozbawienia wolności w państwie członkowskim wykonującym nakaz (zob. sekcja 5.8); oraz

b) w przypadku zbiegu kilku ENA dotyczących tej samej osoby (zob. sekcja 5.10).

4.4.2. Jak należy się komunikować

ENA opiera się na zasadzie bezpośredniego kontaktu między właściwymi organami. Korzyścią płynącą z bezpośredniej komunikacji między organami sądowymi wydającymi i wykonującymi nakaz jest to, że jest ona szybka i wiarygodna.

Komunikacja musi odbywać się jednak za pośrednictwem organu centralnego, jeżeli państwo członkowskie wyznaczyło organ centralny do celów urzędowej korespondencji zgodnie z art. 7 decyzji ramowej w sprawie ENA. Informacje na temat państw członkowskich, które skorzystały z tej możliwości, znajdują się na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej (*https://www.ejn-crimjust.europa.eu*).

Atlas sądowy (dane kontaktowe)

Dane kontaktowe właściwych organów państw członkowskich znajdują się w atlasie na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej *(https://www.ejn-crimjust.europa.eu)*. Atlas opracowano, aby można było określić organ właściwy miejscowo do odbierania decyzji, które mają zostać wykonane, i nawiązać kontakt z właściwą osobą w celu omówienia praktycznych kwestii dotyczących ENA i innych instrumentów wzajemnego uznawania.

Metody komunikacji

W decyzji ramowej w sprawie ENA nie ma szczegółowych zasad dotyczących sposobów lub procedur komunikacji po otrzymaniu ENA. Komunikacja może odbywać się poprzez wszelkie dostępne i dostatecznie bezpieczne środki (np. drogą telefoniczną lub pocztą elektroniczną). Najskuteczniejszym sposobem jest bezpośrednia komunikacja o minimalnym poziomie formalności, która w miarę możliwości powinna być prowadzona we wspólnym języku.

Zaleca się, aby język używany w komunikacji pisemnej był jak najprostszy. Należy unikać terminów lub pojęć, które mogą mieć różne konotacje w różnych systemach prawnych, bądź je wyjaśniać. Dzięki temu możliwe jest uniknięcie nieporozumień i problemów z tłumaczeniami.

Dobra komunikacja pomaga w szybkim przeprowadzaniu procedury, unikaniu nieporozumień i przestrzeganiu krótkich terminów określonych w art. 17 decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcje 4.1 i 4.2 niniejszego podręcznika dotyczące terminów).

Zawsze pilny charakter

Organ sądowy wydający nakaz musi rozpatrywać wnioski o przekazanie dodatkowych informacji w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki. Organ sądowy wykonujący nakaz może ustalić (rozsądny) termin uzyskania tych informacji, biorąc pod uwagę konieczność przestrzegania terminów określonych w art. 17 decyzji ramowej w sprawie ENA (art. 15 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Właściwe organy powinny uwzględnić także opóźnienia, które mogą spowodować wnioski o przekazanie dodatkowych informacji, oraz podjąć próby ich zminimalizowania.

Komunikację mogą ułatwić Eurojust i punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej

Punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej lub członkowie krajowi Eurojustu mogą ułatwić komunikację z organami pozostałych państw członkowskich. Zarówno Europejska Sieć Sądowa, jak i Eurojust mogą zapewnić szybką i nieformalną komunikację między przedstawicielami systemów prawnych wszystkich państw członkowskich.

Korzystanie z Europejskiej Sieci Sądowej lub Eurojust zgodnie z ich odpowiednimi rolami jest szczególnie zalecane w sytuacjach niecierpiących zwłoki lub wtedy, gdy kontakt z właściwym organem jest utrudniony.

Przykładowo strona internetowa Europejskiej Sieci Sądowej (atlas sądowy, *Fiches belges*) oraz punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej mogą zapewnić pomoc

w identyfikacji właściwych organów sądowych wykonujących nakaz i przekazać informacje na temat szczegółowych wymogów stosowanych w państwie członkowskim wykonującym nakaz, zaś członkowie krajowi Eurojustu powinni być angażowani w przypadki wielokrotnych opóźnień lub odmów wykonania lub w razie zbiegających się ENA. Co więcej, zgodnie z art. 10 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA jako kanał przekazywania ENA można wykorzystać bezpieczne łącze telekomunikacyjne Europejskiej Sieci Sądowej. Do dobrej praktyki należy wskazanie w formularzu ENA, czy w przygotowanie ENA zaangażowane zostały punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej lub członkowie krajowi Eurojustu bądź inne osoby odpowiedzialne za sprawę[4].

Rola biur Sirene

W odniesieniu do wpisów dotyczących aresztowania dokonanych w SIS biura Sirene są odpowiedzialne za wymianę informacji od momentu odnalezienia osoby („trafienia") co najmniej do momentu rozpoczęcia formalnej procedury wydawania osób. Organy sądowe powinny na bieżąco informować biura Sirene o wszelkich zmianach, które nastąpiły od momentu uzyskania trafienia do wydania ostatecznej decyzji w sprawie wykonania ENA.

4.5. Obowiązek organu sądowego wykonującego nakaz w zakresie informowania organu sądowego wydającego nakaz *po* podjęciu decyzji o przekazaniu

Po podjęciu decyzji, czy przekazać osobę, której dotyczy wniosek, wykonujący nakaz organ sądowy ma obowiązek poinformować państwo członkowskie wydające nakaz o tej decyzji, jak również o czasie spędzonym przez tę osobę w areszcie.

4.5.1. Informacje na temat decyzji dotyczącej przekazania

Wykonujący nakaz organ sądowy musi powiadomić organ sądowy wydający nakaz o decyzji dotyczącej przekazania. Bez względu na to czy osoba, której dotyczy wniosek, zostanie przekazana, czy nie, powiadomić należy **niezwłocznie po podjęciu decyzji**, aby umożliwić organom państwa członkowskiego wydającego nakaz podjęcie odpowiednich działań. Opisany obowiązek niezwłocznego powiadomienia państwa członkowskiego wydającego nakaz wynika z art. 22 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Zaleca się, aby wykorzystywać w tym celu standardowy formularz przedstawiony w załączniku VII do niniejszego podręcznika. Zaleca się również, aby organ sądowy wykonujący nakaz przekazał decyzję **bezpośrednio** organowi sądowemu wydającemu nakaz, ponieważ wspomaga to szybką i czytelną komunikację (zob. sekcja 4.4.2).

W przypadku odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania należy podać jej przyczyny (art. 17 ust. 6 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Ważne jest, aby organ sądowy wykonujący nakaz **wyraźnie wskazał, wobec jakiego przestępstwa lub jakich przestępstw została podjęta decyzja dotycząca przekazania**.

---

[4] Aby zapoznać się z ogólnym wprowadzeniem do zadań Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej zob. dokument „Assistance in International Cooperation in Criminal Matters for Practitioners - European Judicial Network and Eurojust — What can we do for you?", który jest dostępny zarówno na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej (https://www.ejn-crimjust.europa.eu), jak i na stronie internetowej Eurojustu (http://www.eurojust.europa.eu/Pages/languages/pl.aspx).

Jest to istotne ze względu na zasadę specjalności określoną w art. 27 decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcja 2.6 niniejszego podręcznika). Zasada specjalności może uniemożliwić państwu członkowskiemu wydającemu nakaz ściganie przestępstw popełnionych przed przekazaniem, innych niż przestępstwo lub przestępstwa, ze względu na które osoba, której dotyczy wniosek, została przekazana.

W przypadkach, w których ENA wprowadzono do SIS, wykonujący nakaz organ sądowy powinien powiadomić o swojej decyzji biuro Sirene swojego państwa członkowskiego.

4.5.2. Informacje na temat czasu spędzonego w areszcie

Wszystkie informacje dotyczące zatrzymania osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie ENA muszą zostać przekazane do wydającego nakaz organu sądowego. Decyzja ramowa w sprawie ENA wymaga, aby nastąpiło to **w momencie przekazania** (art. 26 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA). Informacje te może przekazać wykonujący nakaz organ sądowy lub wyznaczony organ centralny.

Ważne jest, aby organy państwa członkowskiego wydającego nakaz były w pełni świadome, jak długo dokładnie dana osoba przebywała w areszcie. Okres ten należy zaliczyć na poczet ostatecznie orzeczonej kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego (art. 26 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W standardowym formularzu zamieszczonym w załączniku VII znajduje się miejsce na przedstawienie informacji na temat czasu spędzonego areszcie.

W wyroku w sprawie C-294/16 PPU, JZ[5] Trybunał Sprawiedliwości orzekł co następuje:

> „47 (...) pojęcie »zatrzymania« w rozumieniu art. 26 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że oznacza ono, oprócz osadzenia w zakładzie penitencjarnym, każdy środek lub każdy całokształt środków nałożonych na daną osobę, które ze względu na ich rodzaj, czas trwania, skutki i zasady wykonywania pozbawiają tę osobę wolności w sposób porównywalny z osadzeniem w zakładzie penitencjarnym.
>
> (…)
>
> 53 Przy wykonywaniu art. 26 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 organ sądowy wydającego europejski nakaz aresztowania państwa członkowskiego jest zobowiązany do zbadania, czy środki podjęte wobec danej osoby w wykonującym nakaz państwie członkowskim należy zrównać z pozbawieniem wolności, takim jak wskazane w pkt 47 niniejszego wyroku, i uznać je tym samym za zatrzymanie w rozumieniu rzeczonego art. 26 ust. 1. Jeżeli w ramach takiego badania wspomniany organ sądowy dojdzie do wniosku, że tak jest w istocie, to zgodnie ze wspomnianym art. 26 ust. 1 ma obowiązek zaliczenia na okres pozbawienia wolności, jaki osoba ta ma odbyć w wydającym europejski nakaz aresztowania państwie członkowskim, wszystkich okresów stosowania tych środków.
>
> (…)

[5] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 lipca 2016 r., JZ, C-294/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:610.

55 Jednak, ponieważ wspomniany art. 26 ust. 1 ogranicza się do ustanowienia minimalnego poziomu ochrony praw podstawowych osoby, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, to – jak podniósł rzecznik generalny w pkt 72 opinii – przepis ten nie może być interpretowany w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by na podstawie samego prawa krajowego organ sądowy wydającego ten nakaz państwa członkowskiego mógł zaliczyć do okresu pozbawienia wolności, jaki dana osoba ma odbyć w tym państwie członkowskim, całość lub część okresu stosowania wobec tej osoby przez wykonujące nakaz państwo członkowskie środków, które polegają nie na pozbawieniu wolności, lecz na jej ograniczeniu.

56 Należy wreszcie przypomnieć, że przeprowadzając badanie, o którym mowa w pkt 53 niniejszego wyroku, organ sądowy wydającego europejski nakaz aresztowania państwa członkowskiego może – na podstawie art. 26 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 – zwrócić się do właściwego organu wykonującego nakaz państwa członkowskiego o przekazanie wszystkich informacji, jakie uzna za konieczne."

4.6. Utrzymanie aresztu osoby, której dotyczy wniosek, w państwie członkowskim wykonującym nakaz

Po zatrzymaniu osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie ENA, wykonujący nakaz organ sądowy musi zdecydować, czy osoba ta powinna pozostać w areszcie, czy należy ją zwolnić do czasu podjęcia decyzji o wykonaniu ENA. Osadzenie w areszcie nie jest zatem konieczne, a osoba ta może być tymczasowo zwolniona w dowolnym terminie zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego (art. 12 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Gdy osoba ta nie pozostaje w areszcie, właściwy organ wykonującego nakaz państwa członkowskiego ma obowiązek podjąć środki, jakie uważa za niezbędne, aby zapobiec ucieczce tej osoby (art. 12 decyzji ramowej w sprawie ENA). Takie środki mogą obejmować na przykład zakaz podróżowania, obowiązek okresowego zgłaszania się i dozór elektroniczny.

Decyzję dotyczącą aresztu podejmuje się zgodnie z prawem krajowym oraz zgodnie z art. 6 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, który stanowi, że każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego.

W wyroku w sprawie C-237/15 PPU Lanigan Trybunał stanął na stanowisku, że:

> „Artykuł 15 ust. 1 i art. 17 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW (...) należy interpretować w ten sposób, że wykonujący nakaz organ sądowy pozostaje zobowiązany do wydania decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania po upływie terminów określonych w tymże art. 17.
>
> Artykuł 12 tej decyzji ramowej w związku z jej art. 17 oraz w świetle art. 6 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on w takiej sytuacji na przeszkodzie pozostawaniu w areszcie osoby, której dotyczy wniosek, zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego, nawet jeżeli całkowity okres pozbawienia wolności tej osoby przekracza te terminy, o ile długość tego okresu nie jest nadmierna w odniesieniu do cech postępowania prowadzonego w sprawie w postępowaniu

głównym, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego. Jeżeli wykonujący nakaz organ sądowy postanowi zakończyć pobyt w areszcie tej osoby, organ ten jest wówczas zobowiązany do uzupełnienia jej tymczasowego zwolnienia wszelkimi środkami, jakie uzna za niezbędne do uniknięcia jej ucieczki i zapewnienia, że warunki materialne niezbędne do jej skutecznego przekazania pozostają spełnione do momentu wydania ostatecznej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania".

5. DECYZJA O PRZEKAZANIU

5.1. Ogólny obowiązek wykonywania ENA

Na wykonującym nakaz organie sądowym spoczywa ogólny obowiązek wykonania każdego ENA w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami decyzji ramowej w sprawie ENA (art. 1). Przepisy te omówiono w sekcjach 5–8 niniejszego podręcznika. Decyzję o przekazaniu należy podjąć w terminie wspomnianym w sekcji 4.

Ponadto, jak wspomniano w sekcji 11, właściwe organy muszą zapewnić przestrzeganie minimum praw procesowych przysługujących osobie, której dotyczy wniosek.

5.2. Wykaz 32 kategorii przestępstw dających podstawę do przekazania bez weryfikacji podwójnej karalności

Organ sądowy wykonujący nakaz powinien sprawdzić, czy którekolwiek z przestępstw zostało uznane przez organ sądowy wydający nakaz za należące do jednej z 32 kategorii przestępstw wymienionych w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA. Organ sądowy wykonujący nakaz może jedynie zweryfikować podwójną karalność przestępstw nieuwzględnionych w wykazie 32 kategorii przestępstw.

Należy podkreślić, że znaczenie mają jedynie definicja przestępstwa i maksymalny wymiar kary określone w prawie państwa członkowskiego wydającego nakaz. Organ sądowy wykonujący nakaz musi uznać twierdzenia organu sądowego wydającego nakaz zawarte w ENA.

W wyroku w sprawie C-289/15 Grundza Trybunał Sprawiedliwości dokonał wykładni art. 7 ust. 3 i art. 9 ust. 1 lit. d) decyzji ramowej 2008/909/WSiSW (mianowicie, w jaki sposób należy poddawać ocenie warunek dotyczący podwójnej karalności). Trybunał Sprawiedliwości orzekł, co następuje:

> „38 (…) przy ocenie podwójnej karalności właściwy organ państwa wykonującego powinien rozpatrzyć, czy wskazane w wyroku wydanym przez właściwy organ państwa wydającego okoliczności faktyczne leżące u podstaw przestępstwa podlegają także, jako takie, w sytuacji gdyby wystąpiły one na terytorium państwa wykonującego, sankcji karnej na tym terytorium.
>
> (…)
>
> 49 (...) w ramach oceny podwójnej karalności właściwy organ państwa wykonującego nie powinien rozpatrywać, czy został naruszony interes chroniony przez państwo wydające, lecz czy – w wypadku gdyby

rozpatrywane przestępstwo miało miejsce na terytorium państwa członkowskiego pochodzenia tego organu – uznano by, że został naruszony podobny interes chroniony prawem krajowym tego państwa."

W przypadku gdy organ sądowy wykonujący nakaz stwierdzi, że istnieje oczywisty błąd w tym zakresie, powinien zwrócić się do organu sądowego wydającego nakaz o wyjaśnienia (zob. sekcja 4.4 dotycząca komunikacji).

5.3. Przestępstwa akcesoryjne

„Przestępstwa akcesoryjne" odnoszą się do jednego lub więcej przestępstw zagrożonych sankcją karną o wymiarze niższym od określonego w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA. Przestępstwa takie można uwzględnić w ENA jako przestępstwo akcesoryjne. Wydający nakaz organ sądowy może uwzględnić takie przestępstwa w formularzu ENA, nawet jeżeli nie wchodzą w zakres stosowania ENA (zob. sekcja 2.3).

Należy jednak zawsze wydawać ENA w odniesieniu do co najmniej jednego przestępstwa, które spełnia wymogi progu określonego w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Sama decyzja ramowa w sprawie ENA nie wskazuje jednoznacznie, jak traktować przekazanie w związku z przestępstwem akcesoryjnym. Niektóre państwa członkowskie zdecydowały się je dopuszczać, inne – nie. Jeżeli wykonujące nakaz państwo członkowskie nie wykona przekazania w związku z przestępstwami akcesoryjnymi, zasada specjalności może uniemożliwić państwu członkowskiemu wydającemu nakaz ściganie tych przestępstw (zob. sekcja 2.6 dotycząca zasady specjalności).

Jeżeli ENA zawiera przestępstwo akcesoryjne, zaleca się, aby wykonujący nakaz organ sądowy wskazał jasno w decyzji o przekazaniu, czy przekazanie dotyczy również przestępstw akcesoryjnych. Przekazanie w związku z przestępstwami akcesoryjnymi przyznaje wydającemu nakaz państwu członkowskiemu uprawnienia do ścigania za te przestępstwa lub do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej za te przestępstwa.

Załącznik VIII zawiera wykaz państw członkowskich, których systemy prawne przewidują możliwość przekazania w związku z przestępstwami akcesoryjnymi.

5.4. Powody niewykonania nakazu (odmowa)

Ogólny obowiązek wykonywania europejskich nakazów aresztowania (określony w art. 1 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA) jest ograniczony przez powody obligatoryjnego i fakultatywnego niewykonania ENA, tzn. powody *odmowy* (art. 3, 4 i 4a decyzji ramowej w sprawie ENA). Należy zauważyć, że zgodnie z decyzją ramową w sprawie ENA, organ sądowy wykonujący nakaz może powołać się tylko na te właśnie powody jako stanowiące podstawę odmowy wykonania nakazu. W odniesieniu do powodów fakultatywnej odmowy wykonania nakazu wykonujący nakaz organ sądowy może powołać się tylko na te, które transponowano do jego prawa krajowego. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że wykaz powodów jest **wyczerpujący** (w szczególności w

wyrokach w sprawie C-123/08, Wolzenburg, pkt 57 i w sprawach połączonch C-404/15 i C-659/15 PPU Aranyosi i Căldăraru, pkt 80)[6].

Wykonujący nakaz organ sądowy może skontaktować się z wydającym nakaz organem sądowym przed podjęciem decyzji o odmowie przekazania. Może być to wskazane w przypadku niejasności w odniesieniu do zastosowania któregokolwiek z powodów odmowy wykonania. Przed podjęciem decyzji o odmowie organ sądowy wykonujący nakaz może skontaktować się również w sprawie możliwości zastosowania innych środków, takich jak przekazywanie więźniów (zob. sekcja 4.4 dotycząca komunikacji i 2.5 dotycząca innych unijnych środków współpracy sądowej).

Po wydaniu decyzji o odmowie przekazania osoby, której dotyczy wniosek, nie można dłużej przetrzymywać jej w areszcie na podstawie ENA.

5.4.1. Powody obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu

Gdy występuje jeden powód lub więcej powodów obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu, organ sądowy wykonujący nakaz musi odmówić wykonania ENA (art. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA). W związku z tym, gdy wykonujący nakaz organ sądowy ustali, że jeden z tych powodów odmowy znajduje zastosowanie, musi odmówić wykonania. Powody te określono w art. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Amnestia (art. 3 pkt 1)

Przestępstwo będące podstawą nakazu aresztowania jest objęte amnestią w wykonującym nakaz państwie członkowskim. Wymagane jest również, aby państwo członkowskie wykonujące nakaz było właściwe do ścigania tego przestępstwa na podstawie przepisów jego prawa karnego.

Ne bis in idem (art. 3 pkt 2)

Wykonujący nakaz organ sądowy zostaje poinformowany, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło w związku z popełnieniem tych samych czynów prawomocne orzeczenie w państwie członkowskim. Jeżeli orzeczono karę, to wymagane jest również, aby została ona wykonana lub była w trakcie wykonywania, lub też nie może być dłużej wykonywana w świetle prawa państwa członkowskiego, w którym nastąpiło skazanie.

Trybunał Sprawiedliwości wydał kilka wyroków w sprawach dotyczących wykładni zasady *ne bis in idem* w związku z przepisem art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen (KWUS). Wyroki te mają zastosowanie do decyzji ramowej w sprawie ENA na podstawie wyroku w sprawie C-261/09 Mantello[7] i zawierają wyjaśnienia pojęć takich jak „prawomocne orzeczenie", „ten sam czyn" i „kara została wykonana". W wyroku w sprawie C-129/14 PPU Spasic[8] Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że art. 54 KWUS jako

---

6 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, sprawy połączone C-404/15 i C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198.

7 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

8 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2014 r. Spasic, C-129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

taki jest zgodny z art. 50 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w której wspomniana zasada została określona.

Załącznik VI zawiera streszczenia wyroków Trybunału Sprawiedliwości dotyczących zasady *ne bis in idem*.

> *Artykuł 54 KWUS*
>
> „Osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku na obszarze jednej Umawiającej się Strony, nie może być ścigana na obszarze innej Umawiającej się Strony za ten sam czyn, pod warunkiem że została nałożona i wykonana kara lub jest ona w trakcie wykonywania, lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych skazującej Umawiającej się Strony."
>
> *Artykuł 50 Karty*
>
> „Zakaz ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary
>
> Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary, w odniesieniu do którego zgodnie z ustawą został już uprzednio uniewinniony lub za który został już uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem na terytorium Unii."

Poniżej wieku odpowiedzialności karnej (art. 3 pkt 3)

Ze względu na jej wiek osoba, której dotyczy wniosek, nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania nakazu aresztowania zgodnie z prawem państwa członkowskiego wykonującego nakaz.

W przepisach państw członkowskich w różny sposób definiuje się minimalny wiek odpowiedzialności karnej. W poszczególnych sprawach różnić się będzie również moment brany pod uwagę, aby określić wiek: właściwy może być na przykład moment, w którym doszło do domniemanego przestępstwa lub moment, w którym osobie postawiono zarzuty.

Powody odmowy wykonania nakazu mają zastosowanie, jeżeli w państwie członkowskim wykonującym nakaz osobie, której dotyczy wniosek, ze względu na jej wiek grozić może tylko postępowanie cywilne lub administracyjne, lecz nie karne.

5.4.2. Powody fakultatywnej odmowy wykonania nakazu

Gdy występuje którykolwiek z powodów fakultatywnej odmowy wykonania nakazu, który transponowano do prawa krajowego, organ sądowy wykonujący nakaz może odmówić wykonania ENA w zależności od okoliczności danej sprawy. Powody te określono w art. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Brak podwójnej karalności (art. 4 pkt 1)

Czyn, który stanowi podstawę wydania ENA, nie stanowi przestępstwa w świetle prawa państwa członkowskiego wykonującego nakaz.

Dotyczy to tylko przestępstw, których nie ujęto w zawartym w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA wykazie przestępstw, w przypadku których weryfikacja pod kątem podwójnej karalności jest uchylona. Nawet jeżeli czyn został wymieniony w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, lecz zgodnie z prawem państwa członkowskiego wydającego nakaz podlega karze pozbawienia wolności lub zastosowaniu środka zabezpieczającego na okres krótszy niż 3 lata, oraz gdy czyn nie stanowi przestępstwa w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, zastosowanie może mieć jednak wspomniana fakultatywna odmowa wykonania. W wyroku w sprawie C-289/15 Grundza Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, w jaki sposób należy poddawać ocenie warunek dotyczący podwójnej karalności (zob. sekcja 5.2).

W odniesieniu do przestępstw związanych z podatkami lub opłatami, należnościami celnymi i wymianą walut obcych, wykonania ENA nie można odmówić na tej podstawie, iż prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie nakłada tego samego rodzaju podatku lub cła lub nie zawiera tego samego rodzaju zasad w odniesieniu do podatków, opłat, należności celnych i wymiany walut jak prawo państwa członkowskiego wydającego nakaz.

Ściganie w wykonującym nakaz państwie członkowskim (art. 4 pkt 2)

Osoba podlegająca ENA jest ścigana w wykonującym nakaz państwie członkowskim za ten sam czyn, który stanowi podstawę wydania ENA.

Ściganie za to samo przestępstwo, w odniesieniu do którego postępowanie zostało wstrzymane w wykonującym nakaz państwie członkowskim (art. 4 pkt 3)

Organy sądowe wykonującego nakaz państwa członkowskiego zdecydowały się nie ścigać za przestępstwo stanowiące podstawę wydania ENA albo wstrzymać postępowanie sądowe, lub w przypadku gdy w państwie członkowskim w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, w odniesieniu do tych samych czynów zapadło prawomocne orzeczenie, co chroni tę osobę przed dalszym postępowaniem sądowym.

Zob. również sekcja 5.4.1 dotycząca zasady *ne bis in idem*.

Ściganie karne lub ukaranie jest ustawowo zakazane (art. 4 pkt 4)

Zgodnie z prawodawstwem wykonującego nakaz państwa członkowskiego postępowanie karne lub ukaranie osoby, której dotyczy wniosek, jest ustawowo zakazane, a omawiane czyny podlegają jurysdykcji tego państwa członkowskiego na podstawie przepisów jego prawa karnego.

Zob. również sekcja 5.4.1 dotycząca zasady *ne bis in idem*.

Prawomocne orzeczenie w państwie trzecim (art. 4 pkt 5)

Wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło w odniesieniu do tych samych czynów prawomocne orzeczenie w państwie trzecim, z zastrzeżeniem, że jeżeli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest aktualnie wykonywana, albo w myśl przepisów prawa kraju skazania nie może być dłużej wykonywana.

Wykonujące nakaz państwo członkowskie podejmuje się wykonania wyroku (art. 4 pkt 6)

Jeżeli ENA został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego, a osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem wykonującego nakaz państwa członkowskiego, ma w nim miejsce zamieszkania lub w nim przebywa, organ sądowy wykonujący nakaz może rozważyć wykonanie wyroku w swoim państwie członkowskim, zamiast przekazania osoby, której dotyczy wniosek, do państwa członkowskiego wydającego nakaz.

W art. 25 decyzji ramowej 2008/909/WSiSW zawarto również przepis szczególny, który reguluje wykonywanie kar pozbawienia wolności w państwie członkowskim wykonującym nakaz w przypadkach, o których mowa w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcja 2.5.2 niniejszego podręcznika). Decyzja ramowa 2008/909/WSiSW zastąpiła konwencję z 1983 r. oraz jej protokół dodatkowy. Przepisy decyzji ramowej 2008/909/WSiSW należy zatem stosować w odniesieniu do przekazania wykonania kary do państwa członkowskiego, w którym ma ona zostać wykonana.

Zgodnie z decyzją ramową 2008/909/WSiSW wyrażenie przez osobę skazaną zgody na przekazanie nie jest już warunkiem wstępnym we wszystkich przypadkach.

W wyroku w sprawie C-66/08 Kozłowski[9] Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że pojęcia „ma miejsce zamieszkania" i „przebywa" użyte w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej w sprawie ENA powinny być zdefiniowane w sposób jednolity, jako że odnoszą się do autonomicznych pojęć prawa Unii. Pojęcia te dotyczą odpowiednio sytuacji, gdy osoba, której dotyczy wniosek, ustanowiła swoje rzeczywiste miejsce zamieszkania w wykonującym nakaz państwie członkowskim albo jeżeli w następstwie odpowiednio długiego trwałego pobytu w tym państwie, stworzyła z nim więzi porównywalne z tymi, które są wynikiem posiadania miejsca zamieszkania. Stwierdzenie „przebywania" wymaga przeprowadzenia całościowej oceny licznych obiektywnych elementów, wśród których znajdują się w szczególności długość, charakter i warunki pobytu osoby ściganej, a także więzi rodzinne i ekonomiczne, które utrzymuje ona z państwem członkowskim wykonania nakazu.

Jak orzekł Trybunał Sprawiedliwości w wyroku w sprawie C-123/08 Wolzenburg, w odniesieniu do art. 4 pkt 6 decyzji ramowej w sprawie ENA oraz zasady równego traktowania obywateli Unii, przepisy krajowe przewidujące odmowę wykonania ENA w przypadku obywateli Unii będących migrantami w celu wykonania kary pozbawienia wolności wyłącznie w przypadku, gdy przebywali oni zgodnie z prawem na terytorium danego państwa nieprzerwanie przez okres pięciu lat, były zgodne z art. 12 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 18 TFUE). Państwo członkowskie nie może jednak uzależnić fakultatywnej odmowy wykonania ENA, o której mowa w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej w sprawie ENA, od dodatkowych wymogów administracyjnych takich jak posiadanie zezwolenia na pobyt na czas nieokreślony.

W wyroku w sprawie C-42/11 Lopes da Silva Jorge[10] Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że art. 4 pkt 6 decyzji ramowej w sprawie ENA i art. 18 TFUE powinny być

---

9 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 lipca 2008 r., Kozłowski, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437.

10 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 września 2012 r., Lopes da Silva Jorge, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517.

interpretowane w ten sposób, że o ile państwo członkowskie może w ramach transpozycji art. 4 pkt 6 decyzji ramowej w sprawie ENA postanowić o ograniczeniu sytuacji, w których organ sądowy wykonujący nakaz może odmówić wydania osoby objętej zakresem zastosowania tego przepisu, o tyle jednak nie może ono wyłączyć w sposób bezwarunkowy i automatyczny z tego zakresu zastosowania obywateli innych państw członkowskich, którzy przebywają lub zamieszkują na jego terytorium, niezależnie od rodzaju ich powiązań z tym państwem członkowskim. Od sądów krajowych wymaga się dokonywania wykładni prawa w świetle brzmienia i celu decyzji ramowej w sprawie ENA w celu zapewnienia jej pełnej skuteczności.

Eksterytorialność (przestępstwa popełnione poza terytorium państwa członkowskiego wydającego nakaz) (art. 4 pkt 7)

ENA odnosi się do przestępstw, które:

a) w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego są traktowane jako popełnione w całości bądź w części na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w miejscu traktowanym jako jego terytorium; lub

b) są popełnione poza terytorium państwa członkowskiego wydającego nakaz, a prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie dopuszcza ścigania przestępstw tego rodzaju, jeżeli popełnione zostają poza jego terytorium.

5.5. Rozprawy zaoczne

Decyzja ramowa 2009/299/WSiSW zmieniła decyzję ramową w sprawie ENA poprzez uchylenie art. 5 pkt 1 oraz dodanie nowego art. 4a dotyczącego decyzji wydanych zaocznie. Przepisy dotyczą sytuacji, w których wykonujący nakaz organ sądowy otrzymał ENA dotyczący wykonania kary pozbawienia wolności nałożonej w wyniku postępowania prowadzonego w państwie członkowskim wydającym nakaz, gdzie dana osoba nie była obecna.

Artykuł 4a decyzji ramowej w sprawie ENA przewiduje fakultatywną odmowę wykonania, zgodnie z którą można odmówić wykonania ENA wydanego na potrzeby wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego, jeżeli dana osoba nie stawiła się na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie (orzeczenie wydane zaocznie).

Istnieje jednak szereg wyjątków od tej zasady. Wykonujący nakaz organ sądowy nie może odmówić wykonania ENA, którego podstawę stanowi orzeczenie wydane zaocznie, jeżeli w ENA stwierdza się, że dana osoba, zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym państwa członkowskiego wydającego nakaz:

a) w odpowiednim terminie:

   (i) została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie; oraz

(ii) została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie; albo

b) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę albo przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił jej na rozprawie; albo

c) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:

(i) wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia; lub

(ii) w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania; albo

d) orzeczenie nie zostało jej doręczone osobiście, ale:

(i) zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu oraz zostanie wyraźnie pouczona o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia; oraz

(ii) zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub wnieść środek odwoławczy, jak wspomniano w odnośnym ENA.

Wyrok w sprawie C-399/11 Melloni[11] dotyczył kwestii tego, czy art. 4a ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by wykonujący nakaz organ sądowy w wypadkach wskazanych w tym przepisie uzależnił wykonanie ENA wydanego w celu wykonania kary od warunku stanowiącego, że sprawa zakończona wydanym zaocznie wyrokiem skazującym będzie mogła być ponownie rozpoznana w państwie członkowskim wydającym nakaz.

Trybunał Sprawiedliwości uznał, że art. 4a ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA zawiera fakultatywną podstawę odmowy wykonania ENA wydanego w celu wykonania kary, w przypadku gdy dana osoba została skazana zaocznie. To uprawnienie obwarowane jest jednak czterema wyjątkami określonymi w art. 4a ust. 1 lit. a)–d). Trybunał orzekł, że w tych czterech sytuacjach wykonujący nakaz organ sądowy nie może uzależnić przekazania osoby skazanej zaocznie od możliwości ponownego rozpoznania w jej obecności sprawy zakończonej wyrokiem skazującym.

[11] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107.

W wyroku w sprawie C-108/16 PPU Dworzecki[12] Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że:

> „Artykuł 4a ust. 1 lit. a) ppkt (i) decyzji ramowej Rady 2002/584 [...] należy interpretować w ten sposób, że wezwanie, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które nie zostało przekazane bezpośrednio zainteresowanemu, ale zostało doręczone na jego adres dorosłemu domownikowi, który podjął się oddać wezwanie zainteresowanemu, przy czym europejski nakaz aresztowania nie pozwala na ustalenie, czy i – w stosownym przypadku – kiedy domownik rzeczywiście oddał to wezwanie zainteresowanemu, nie spełnia samo w sobie wymogów ustanowionych w tym przepisie".

5.6. Uwzględnienie praw podstawowych przez wykonujący nakaz organ sądowy

Decyzja ramowa w sprawie ENA nie zawiera żadnego przepisu dotyczącego odmowy wykonania na podstawie naruszenia praw podstawowych osoby, której dotyczy wniosek, w państwie członkowskim wydającym nakaz.

W art. 1 ust. 3, odczytywanym w związku z motywami 12 i 13 decyzji ramowej w sprawie ENA, wyjaśniono jednak, że w kontekście ENA należy przestrzegać praw podstawowych i podstawowych zasad prawa.

W wyroku w sprawach połączonych C-404/15 i C-659/15 PPU Aranyosi i Căldăraru Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że:

> „(…) w obliczu obiektywnych, wiarygodnych, dokładnych i należycie zaktualizowanych danych świadczących o istnieniu nieprawidłowości, czy to systemowych lub ogólnych, czy dotyczących niektórych grup osób, czy też niektórych ośrodków penitencjarnych, w odniesieniu do warunków pozbawienia wolności w wydającym nakaz państwie członkowskim wykonujący nakaz organ sądowy powinien sprawdzić w sposób konkretny i dokładny, czy istnieją poważne i sprawdzone podstawy, aby uznać, że osoba objęta europejskim nakazem aresztowania wydanym w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności będzie ze względu na warunki jej pozbawienia wolności we wskazanym państwie narażona na rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego lub poniżającego traktowania w rozumieniu art. 4 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w razie przekazania do wspomnianego państwa członkowskiego.
>
> W tym celu powinien on wystąpić o przekazanie informacji uzupełniających do wydającego nakaz organu sądowego, który po zwróceniu się w razie potrzeby o pomoc do organu centralnego lub jednego z organów centralnych wydającego nakaz państwa członkowskiego w rozumieniu art. 7 wspomnianej decyzji ramowej powinien udzielić rzeczonych informacji w terminie wyznaczonym w takim wniosku. Wykonujący nakaz organ sądowy powinien odroczyć podjęcie decyzji o przekazaniu zainteresowanej osoby do czasu uzyskania informacji uzupełniających umożliwiających mu wykluczenie istnienia takiego niebezpieczeństwa.

[12] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 maja 2016 r., Dworzecki, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346.

Jeżeli nie można wykluczyć istnienia wskazanego niebezpieczeństwa w rozsądnym terminie, wspomniany organ powinien zdecydować, czy należy umorzyć procedurę przekazywania.”

Jeżeli organ sądowy państwa członkowskiego wykonującego nakaz ma dowody świadczące o rzeczywistym niebezpieczeństwie nieludzkiego lub poniżającego traktowania osób przetrzymywanych w państwie członkowskim wydającym nakaz, które to niebezpieczeństwo jest spowodowane ogólnymi warunkami przetrzymywania, musi postępować zgodnie z procedurą określoną w wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawach połączonych C-404/15 i C-659/15 PPU Aranyosi i Căldăraru (pkt 89–104).

*Czynności procesowe, które krajowe organy sądowe wykonujące nakaz muszą wykonać **w przypadku posiadania dowodów** istnienia rzeczywistego niebezpieczeństwa nieludzkiego lub poniżającego traktowania osób przetrzymywanych w państwie członkowskim wydającym nakaz*

Czynności, które należy wykonać, przedstawiono poniżej.

1. **Sprawdzenie, czy istnieje rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego i poniżającego traktowania osoby, której dotyczy wniosek, spowodowane ogólnymi warunkami przetrzymywania:**

   – *na podstawie obiektywnych, wiarygodnych, dokładnych i należycie zaktualizowanych informacji, które można uzyskać m.in. z wyroków sądów międzynarodowych, takich jak wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wyroki sądów wydającego nakaz państwa członkowskiego, jak również z decyzji, sprawozdań i innych dokumentów opracowanych przez organy Rady Europy lub pod egidą ONZ.*

2. **Jeżeli w oparciu o ogólne warunki przetrzymywania stwierdzono istnienie takiego niebezpieczeństwa – sprawdzenie, czy istnieją poważne podstawy, aby uznać, że takie rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego i poniżającego traktowania występuje w szczególnych okolicznościach danej sprawy w odniesieniu do osoby, której dotyczy wniosek:**

   – ***obowiązek zwrócenia się*** *— na podstawie art. 15 ust. 2 decyzji ramowej* w sprawie ENA *— do organu sądowego wydającego nakaz o pilne przekazanie wszystkich niezbędnych informacji uzupełniających dotyczących warunków, w których zgodnie z przewidywaniami osoba, której dotyczy wniosek, będzie przetrzymywana;*

   – ***możliwość zażądania informacji*** dotyczących *istnienia możliwych mechanizmów monitorowania warunków przetrzymywania;*

   – ***możliwość ustalenia terminu udzielenia odpowiedzi****, z uwzględnieniem czasu potrzebnego na zgromadzenie informacji oraz terminów określonych w art. 17* decyzji *ramowej w sprawie ENA.*

3. **Jeżeli w oparciu o informacje przekazane przez organ sądowy wydający nakaz i wszelkie inne informacje, do których wykonujący nakaz organ sądowy może mieć dostęp (przed wydaniem ostatecznej decyzji w sprawie**

ENA), zidentyfikowane zostanie rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego lub poniżającego traktowania osoby, której dotyczy wniosek:

– ***obowiązek odroczenia wykonania przedmiotowego ENA****. Należy poinformować Eurojust (zgodnie z art. 17 ust. 7 decyzji ramowej* w sprawie ENA*);*

– ***możliwość zatrzymania danej osoby w areszcie****, lecz wyłącznie w przypadku, gdy procedura wykonania ENA została przeprowadzona w sposób wystarczająco sumienny oraz gdy okres pozbawienia wolności nie jest nadmierny (zgodnie z wyrokiem w sprawie C-237/15 Lanigan, pkt 58, 59 i 60), przy należytym uwzględnieniu zasady domniemania niewinności zagwarantowanej przez art. 48 Karty oraz z poszanowaniem zasady proporcjonalności określonej w art. 52 ust. 1 Karty;*

– ***możliwość lub nawet obowiązek tymczasowego zwolnienia danej osoby*** *któremu towarzyszą środki mające zapobiec jej ucieczce.*

4. Ostateczna decyzja:

– *jeżeli na podstawie informacji otrzymanych od wydającego nakaz organu sądowego wykonujący nakaz organ sądowy może pominąć istnienie rzeczywistego niebezpieczeństwa nieludzkiego i poniżającego traktowania osoby, której dotyczy wniosek, musi wydać orzeczenie o wykonaniu ENA;*

– *jeżeli wykonujący nakaz organ sądowy stwierdzi, że niebezpieczeństwo nieludzkiego i poniżającego traktowania nie może zostać pominięte w rozsądnym terminie, wspomniany organ musi zdecydować, czy należy umorzyć procedurę przekazywania.*

5.7. Proporcjonalność – rola państwa członkowskiego wykonującego nakaz

W decyzji ramowej w sprawie ENA nie przewidziano możliwości oceny proporcjonalności ENA przez państwo członkowskie wykonujące nakaz. Jest to zgodne z zasadą wzajemnego uznawania. Gdy w państwie członkowskim wykonującym nakaz pojawią się poważne obawy co do proporcjonalności otrzymanego ENA, zachęca się organy sądowe wydające i wykonujące nakaz do podjęcia bezpośrednich konsultacji. Oczekuje się, że sytuacje takie będą występować jedynie w wyjątkowych okolicznościach. Dzięki konsultacjom właściwe organy sądowe mogą być w stanie znaleźć bardziej odpowiednie rozwiązanie (zob. sekcja 4.4 dotycząca komunikacji między właściwymi organami). W zależności od okoliczności danej sprawy możliwe może być na przykład wycofanie ENA i zastosowanie innych środków przewidzianych w prawie krajowym i unijnym.

W takich sytuacjach organy sądowe mogą również skonsultować się z Eurojustem lub punktami kontaktowymi Europejskiej Sieci Sądowej. Organy te mogą ułatwić komunikację i pomóc w znalezieniu rozwiązań.

5.8. Gwarancje udzielane przez państwo członkowskie wydające nakaz

W art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA przewidziano, że wykonanie ENA przez wykonujący nakaz organ sądowy może, z mocy prawa krajowego tego państwa, podlegać

określonym warunkom. Warunki te mogą odnosić się do rewizji kary dożywotniego pozbawienia wolności i przekazania obywateli do wykonującego nakaz państwa członkowskiego w celu odbycia tam kary pozbawienia wolności.

Gwarancje te mogą wynikać bezpośrednio z prawa krajowego państwa członkowskiego wydającego nakaz lub z porozumienia zawartego między właściwymi organami wydającego nakaz państwa członkowskiego i wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Mogą one dotyczyć jednak wyłącznie kwestii określonych w art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA, jak potwierdził Trybunał Sprawiedliwości (w szczególności w wyrokach w sprawach połączonych C-404/15 i C-659/15 PPU, Aranyosi i Căldăraru, pkt 80, oraz w sprawie C-237/15 PPU, Lanigan, pkt 36).

Uwaga: Gwarancje dotyczące ponownego rozpoznania sprawy w odniesieniu do decyzji podjętych zaocznie, które przewidziano w art. 5 pkt 1, zostały uchylone na mocy decyzji ramowej 2009/299/WSiSW i zastąpione nowym art. 4a, który zawiera bardziej szczegółowe przepisy dotyczące decyzji podjętych zaocznie (zob. sekcja 5.5 niniejszego podręcznika).

W wyroku w sprawie C-306/09 I.B.[13] Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że:

> „Artykuły 4 pkt 6 i art. 5 pkt 3 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW [...] należy interpretować w ten sposób, że jeżeli dane państwo członkowskie wykonujące nakaz aresztowania dokonało transpozycji art. 5 pkt 1 i 3 tej decyzji ramowej do wewnętrznego porządku prawnego, wykonanie europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celach wykonania orzeczonej zaocznie kary w rozumieniu wspomnianego art. 5 pkt 1 może zostać uzależnione od spełnienia warunku, że osoba, której dotyczy nakaz, będąca obywatelem państwa członkowskiego wykonującego nakaz lub mająca w tym państwie miejsce zamieszkania, zostanie do niego odesłana w celu ewentualnego odbycia kary orzeczonej wobec niej w wyniku ponownego postępowania przeprowadzonego z jej udziałem w państwie członkowskim wydającym nakaz."

5.8.1. Rewizja kary dożywotniego pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego

W sprawach, w których ENA wydano w odniesieniu do przestępstwa zagrożonego karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym, wykonujące nakaz państwo członkowskie może wymagać od państwa członkowskiego wydającego nakaz gwarancji rewizji (art. 5 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Kara dożywotniego pozbawienia wolności odnosi się do kar odbywanych w zakładzie karnym. **Środek zabezpieczający polegający na dożywotnim pozbawieniu wolności** odnosi się do innych rodzajów pozbawienia wolności, np. w placówkach leczenia psychiatrycznego.

Państwo członkowskie wydające nakaz może zapewnić gwarancję poprzez wykazanie, że zgodnie z jego systemem prawnym orzeczona kara lub środek może być przedmiotem rewizji na żądanie albo najpóźniej po 20 latach. Alternatywną dostateczną gwarancją jest fakt, że osoba ma prawo do ubiegania się o zastosowanie prawa łaski na mocy

[13] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 października 2010 r., I.B., C-306/09, ECLI:EU:C:2010:626.

obowiązującego w państwie członkowskim wydającym nakaz prawa lub stosowanej w nim praktyki, w celu zaprzestania wykonywania takiej kary lub środka.

5.8.2. Przekazywanie obywateli i rezydentów

ENA umożliwia przekazywanie osoby, której dotyczy wniosek, w celu odbycia przez nią kary pozbawienia wolności w jej kraju pochodzenia. Zgodnie z art. 5 pkt 3 decyzji ramowej w sprawie ENA w przypadku gdy osoba, której dotyczy ENA wydany do celów ścigania, jest uznawana za obywatela lub osobę stale przebywającą w państwie członkowskim wykonującym nakaz, państwo członkowskie wykonujące nakaz może ustanowić warunek, że ta osoba zostanie mu przekazana przez państwo członkowskie wydające nakaz w celu odbycia kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego, orzeczonych w wydającym nakaz państwie członkowskim.

Państwo członkowskie wykonujące nakaz powinno jasno wskazać ten warunek. W miarę możliwości państwo członkowskie wydające nakaz i państwo członkowskie wykonujące nakaz powinny uzgodnić szczegóły tego warunku, zanim państwo członkowskie wykonujące nakaz podejmie decyzję o przekazaniu.

Jeżeli już przed wydaniem ENA wiadomo, że osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem lub rezydentem państwa członkowskiego wykonującego nakaz, wydający nakaz organ sądowy może od razu wskazać w formularzu ENA, że zgadza się na potencjalny warunek przekazania.

Państwo członkowskie wydające nakaz musi zapewnić, by ten warunek został spełniony. Gdy kara pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający orzeczony przeciwko przekazywanej osobie uprawomocni się, państwo członkowskie wydające nakaz musi skontaktować się z państwem członkowskim wykonującym nakaz, aby zorganizować przekazanie. Państwo członkowskie wydające nakaz powinno zapewnić, by wyrok przetłumaczono na język państwa członkowskiego wykonującego nakaz.

W art. 25 decyzji ramowej 2008/909/WSiSW zawarto również przepis szczególny, który reguluje wykonywanie kar pozbawienia wolności w państwie członkowskim wykonującym nakaz w przypadkach, o których mowa w art. 5 pkt 3 decyzji ramowej w sprawie ENA. W celu przekazania wykonania kary do państwa członkowskiego wykonującego nakaz, w którym ma być ona wykonana, należy zastosować procedurę i warunki wymagane w decyzji ramowej 2008/909/WSiSW (zob. sekcja 2.5.2 niniejszego podręcznika).

5.9. Odroczenie lub czasowe przekazanie

5.9.1. Ważne przyczyny natury humanitarnej

W chwili wydania przez wykonujący nakaz organ sądowy decyzji o wykonaniu ENA zaczyna się bieg dziesięciodniowego terminu przekazania osoby (jak wyjaśniono w sekcji 4.2). W drodze wyjątku wykonujący nakaz organ sądowy może jednak podjąć decyzję o odroczeniu przekazania z ważnych przyczyn natury humanitarnej, na przykład gdy zachodzą poważne podstawy do przypuszczenia, że przekazanie zagrozi w sposób ewidentny życiu lub zdrowiu osoby, której dotyczy wniosek (art. 23 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Wykonanie ENA musi odbyć się w terminie możliwie najkrótszym po ustąpieniu tych podstaw. Organ sądowy wykonujący nakaz musi niezwłocznie powiadomić wydający nakaz organ sądowy o ustaleniu nowej daty przekazania. W takim wypadku przekazanie musi odbyć się w ciągu 10 dni od nowej daty uzgodnionej w ten sposób. Po upływie tego terminu państwo członkowskie wykonujące nakaz nie może nadal przetrzymywać osoby w areszcie na podstawie ENA, a osoba ta musi zostać zwolniona (art. 23 ust. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W sytuacjach, w których takie przyczyny natury humanitarnej są **nieokreślone lub trwałe**, organy sądowe wydające i wykonujące nakaz mogą skonsultować się i rozważyć środki alternatywne dla ENA. Można na przykład zbadać możliwość przekazania postępowania lub kary pozbawienia wolności do wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub wycofania ENA (np. w przypadku poważnej choroby przewlekłej).

5.9.2. Zawisłe postępowanie karne lub wykonywanie kary pozbawienia wolności

Wykonujący nakaz organ sądowy może, po podjęciu decyzji o wykonaniu ENA, odroczyć przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, tak aby mogła ona być sądzona w państwie członkowskim wykonującym nakaz za **inne** przestępstwo (art. 24 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W takich sytuacjach przekazanie powinno się odbyć bezzwłocznie po zakończeniu postępowania karnego, w dacie ustalonej przez organy sądowe wydające i wykonujące nakaz.

Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, została już skazana za inne przestępstwo, przekazanie można odroczyć, tak by osoba ta mogła odbyć karę za to przestępstwo w państwie członkowskim wykonującym nakaz (art. 24 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W takich przypadkach przekazanie powinno odbyć się po odbyciu kary przez osobę w dacie ustalonej przez organy sądowe wydające i wykonujące nakaz.

Uwaga: Jeżeli postępowanie karne toczące się w państwie członkowskim wykonującym nakaz dotyczy **tego samego** przestępstwa, na którego podstawie wydano ENA, państwo członkowskie wykonujące nakaz może odmówić wykonania ENA (który wydano w odniesieniu do tego przestępstwa) (zob. art. 4 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA i sekcja 5.4.2 niniejszego podręcznika). Jeżeli spełnione zostają warunki przewidziane w art. 3 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, wykonanie ENA musi spotkać się z odmową (zob. sekcja 5.4.1 niniejszego podręcznika).

5.9.3. Czasowe przekazanie zamiast odroczenia

W sytuacjach opisanych w sekcji 5.9.2 zamiast odroczenia przekazania wykonujący nakaz organ sądowy może czasowo przekazać osobę, której dotyczy wniosek, państwu członkowskiemu wydającemu nakaz (art. 24 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA). Organ sądowy może podjąć taką decyzję w celu przeprowadzenia postępowania przeciwko tej osobie lub wykonania już orzeczonej kary.

Wykonujące i wydające nakaz organy sądowe muszą porozumieć się co do warunków czasowego przekazania i wyraźnie sformułować je na piśmie. Takie porozumienie jest

wiążące dla wszystkich organów państwa członkowskiego wydającego nakaz (art. 24 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Czasowe przekazanie pozwala na uniknięcie długotrwałych opóźnień w postępowaniach prowadzonych w państwie członkowskim wydającym nakaz, które to opóźnienia mogłyby powstać wskutek postępowań lub kar w państwie członkowskim wykonującym nakaz.

5.9.4. Odroczenie wykonania ENA ze względu na rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego lub poniżającego traktowania osoby, której dotyczy wniosek

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawach połączonych C-404/15 i C-659/15 PPU Aranyosi i Căldăraru, jeżeli w oparciu o informacje przekazane przez organ sądowy wydający nakaz i wszelkie inne informacje, do których wykonujący nakaz organ sądowy może mieć dostęp (przed wydaniem ostatecznej decyzji w sprawie ENA), zidentyfikowane zostanie rzeczywiste niebezpieczeństwo nieludzkiego lub poniżającego traktowania osoby, której dotyczy wniosek, wykonanie ENA musi zostać odroczone, ale nie może ono zostać zaniechane. Jeżeli organ sądowy wykonujący nakaz podejmie decyzję o takim odroczeniu, wykonujące nakaz państwo członkowskie musi poinformować o tym Eurojust zgodnie z art. 17 ust. 7 decyzji ramowej w sprawie ENA, podając przyczyny odroczenia (zob. sekcje 5.6 i 4.1 niniejszego podręcznika).

5.10. Zbieg ENA dotyczących tej samej osoby

5.10.1. Podjęcie decyzji, który ENA wykonać

W tym samym czasie może istnieć wiele ENA dotyczących tej samej osoby, wydanych przez organy co najmniej jednego państwa członkowskiego w odniesieniu do tych samych lub różnych czynów. Przedstawione poniżej wytyczne mają zastosowanie bez względu na to, czy ENA zostały wydane w odniesieniu do tych samych czy różnych czynów.

W razie zbiegu ENA dotyczących tej samej osoby organ sądowy wykonujący nakaz podejmuje decyzję, który z nich wykonać, po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności (art. 16 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Zaleca się, aby przed podjęciem decyzji organ sądowy wykonujący nakaz podjął próbę skoordynowania działań z organami sądowymi, które wydały ENA. Jeżeli organy sądowe wydające nakaz skoordynowały działania wcześniej, organ sądowy wykonujący nakaz powinien wziąć to pod uwagę, ale zgodnie z decyzją ramową w sprawie ENA jakiekolwiek osiągnięte porozumienia nie są dla niego wiążące.

Organ sądowy wykonujący nakaz może również zasięgnąć porady Eurojustu (art. 16 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA). Może on ułatwić i przyspieszyć koordynację oraz zostać poproszony o wydanie opinii w sprawie zbieżnych ENA. Najlepiej byłoby, gdyby decyzja dotycząca tego, który ENA należy wykonać, została podjęta na podstawie zgody wszystkich organów sądowych wydających nakaz.

Bez względu na to, czy organy sądowe wydające nakaz osiągnęły konsens, podczas rozstrzygania, który ENA należy wykonać, organ sądowy wykonujący nakaz powinien uwzględnić w szczególności następujące czynniki (art. 16 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA):

a) stopień powagi przestępstw;

b) miejsce popełnienia przestępstw;

c) poszczególne daty wydania ENA;

d) to, czy poszczególne nakazy wydano w celach ścigania czy też wykonania pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego.

Wykaz ten nie jest wyczerpujący. Co więcej, nie istnieją żadne ściśle określone zasady, według których należałoby ustalać pierwszeństwo któregoś z tych czynników – kwestię tę należy rozpatrywać każdorazowo w konkretnym przypadku. Zgodnie z art. 16 decyzji ramowej w sprawie ENA wykonujący nakaz organ sądowy musi w każdym przypadku wnikliwie rozważyć okoliczności sytuacji. W związku z tym należy unikać podejmowania decyzji na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy".

Wykonujące nakaz organy sądowe mogą również skorzystać z wytycznych Eurojustu dotyczących podejmowania decyzji w sprawie zbieżnych ENA, zawartych w sprawozdaniu rocznym Eurojustu z 2004 r. (dostępnym na stronie internetowej www.eurojust.europa.eu).

Ważne jest, aby podejmując decyzję o przekazaniu, organ sądowy wykonujący nakaz wyraźnie wskazał, który ENA stanowi podstawę przekazania. Co więcej, biuro Sirene wykonującego nakaz państwa członkowskiego musi następnie wysłać formularz G do każdego zainteresowanego państwa członkowskiego (pkt 3.2 podręcznika Sirene).

Ocena, który ENA należy wykonać, powinna dotyczyć tylko tych ENA, które są **wykonalne**. W związku z tym wykonujący nakaz organ sądowy może wstępnie ocenić każdy ENA, aby określić, czy będzie można wykonać każdy z nich osobno. Jeżeli w przypadku któregokolwiek ENA istnieją podstawy do odmowy wykonania, wykonujący nakaz organ sądowy może podjąć osobną decyzję o odmowie wykonania ENA w celu zachowania jasności.

5.10.2. „Postępowania równoległe"

Jeżeli co najmniej dwa państwa członkowskie wydały ENA **z tytułu przestępstw dotyczących tych samych faktów i tej samej osoby**, właściwe organy mają obowiązek komunikować się między sobą i współpracować. Obowiązek ten wynika z decyzji ramowej Rady 2009/948/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów[14]. W takich sytuacjach zaleca się, aby właściwe organy stosowały się do przepisów prawa krajowego wdrażających tę decyzję ramową.

Jeżeli nie można osiągnąć konsensu, zaangażowane właściwe organy muszą przekazać sprawę do Eurojustu w przypadkach, w których Eurojust jest organem właściwym do podejmowania działań[15]. Z Eurojustem można konsultować się również w innych sytuacjach.

---

14 Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 42.

15 Zob. decyzja Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1).

Państwa członkowskie, które otrzymały takie równoległe ENA, powinny poinformować właściwe organy państw członkowskich wydających nakaz o istnieniu równoległych postępowań.

Właściwe organy państw członkowskich, które wydały ENA, powinny poinformować wykonujący nakaz organ sądowy o współpracy prowadzonej w celu rozwiązania konfliktu jurysdykcji oraz o wszelkich porozumieniach osiągniętych w ramach tej procedury.

6. ZALICZENIE OKRESU ZATRZYMANIA ODBYTEGO W WYKONUJĄCYM NAKAZ PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM

Po przekazaniu osoby, której dotyczy wniosek, państwo członkowskie wydające nakaz musi uwzględnić okresy zatrzymania, które miały miejsce wskutek wykonania ENA. Wszystkie te okresy muszą być zaliczone do całkowitego okresu kary pozbawienia wolności lub zatrzymania, które ma się odbyć w państwie członkowskim wydającym nakaz (art. 26 decyzji ramowej w sprawie ENA). Jeżeli postępowanie wobec osoby zostało umorzone, zastosowanie mogą mieć przepisy państwa członkowskiego wydającego nakaz dotyczące odszkodowania.

W tym celu – jak opisano w sekcji 4.5.2 – wykonujący nakaz organ sądowy lub organ centralny państwa członkowskiego wykonującego nakaz musi przekazać wszystkie informacje dotyczące czasu zatrzymania osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie ENA. Informacje te należy przedstawić w momencie przekazania (zob. również wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-294/16 PPU, JZ).

7. DALSZE PRZEKAZANIE

7.1. Do innego państwa członkowskiego

Po przekazaniu osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie ENA do państwa członkowskiego wydającego nakaz wspomniane państwo członkowskie będzie być może musiało podjąć decyzję o wykonaniu innego ENA wydanego przez inne państwo członkowskie i dotyczącego tej samej osoby. Zgodnie z art. 28 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA państwo członkowskie wydające nakaz może następnie przekazać osobę do innego państwa członkowskiego **bez konieczności uzyskania zgody** pierwszego wykonującego nakaz państwa członkowskiego w następujących przypadkach:

a) gdy osoba, której dotyczy wniosek, miała możliwość opuszczenia terytorium państwa członkowskiego, do którego została przekazana, nie uczyniła tego przed upływem 45 dni od swego ostatecznego zwolnienia lub wróciła na to terytorium po jego opuszczeniu;

b) gdy osoba, której dotyczy wniosek, wyraża zgodę na jej przekazanie do państwa członkowskiego, innego niż wykonujące nakaz państwo członkowskie, na mocy ENA.

   Osoba, której dotyczy wniosek, musi wyrazić zgodę przed właściwymi organami sądowymi wydającego państwa członkowskiego. Zgodę tę zapisuje się zgodnie z prawem krajowym tego państwa. Zapis sporządza się w sposób

jednoznacznie świadczący o tym, że osoba, której to dotyczy, wyraziła zgodę dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji;

c) gdy osoby, której dotyczy wniosek, nie obejmuje zasada specjalności. W stosownych przypadkach zasada specjalności zapobiega pozbawieniu wolności osoby, której dotyczy wniosek, za przestępstwa, w odniesieniu do których osoba nie została przekazana; tym samym zapobiega się także dalszemu przekazaniu (zob. sekcja 2.6).

W innych przypadkach należy złożyć wniosek o zgodę pierwszego wykonującego nakaz państwa członkowskiego na dalsze przekazanie[16]. Zgody wymaga się, gdy przestępstwo, w odniesieniu do którego żąda się takiej zgody, samo podlega przekazaniu osoby zgodnie z przepisami decyzji ramowej w sprawie ENA, chyba że zastosowanie mają podstawy obligatoryjnej lub fakultatywnej odmowy wykonania.

W stosownych przypadkach wykonujący nakaz organ sądowy może uzależnić swoją zgodę od jednego z określonych w art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA warunków dotyczących kar dożywotniego pozbawienia wolności oraz powrotu obywateli i rezydentów (zob. sekcja 5.8 niniejszego podręcznika). W takich przypadkach państwo członkowskie wydające nakaz musi udzielić właściwych gwarancji (art. 28 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Jeżeli jedna osoba była kilkakrotnie przekazywana między państwami członkowskimi na podstawie kolejnych ENA, dalsze przekazanie tej osoby państwu członkowskiemu innemu niż to, które przekazało ją jako ostatnie, jest uzależnione od zgody **wyłącznie** państwa członkowskiego, które dokonało **ostatniego przekazania** (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-192/12 PPU West)[17].

Procedura

Wniosek o wyrażenie zgody musi być złożony w ramach tej samej procedury i zawierać te same informacje co w przypadku zwykłego ENA. Właściwy organ sądowy przesyła wniosek o wyrażenie zgody bezpośrednio do wykonującego nakaz organu sądowego, który wydał decyzję o przekazaniu osoby. Informacje, które muszą być zawarte we wniosku, określone w art. 8 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA, muszą być przetłumaczone w oparciu o takie same zasady jak w przypadku ENA. Wykonujący nakaz organ sądowy musi podjąć decyzję w sprawie zgody nie później niż przed upływem 30 dni po otrzymaniu wniosku (art. 28 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-192/12 PPU, West.

„Wykładni art. 28 ust. 2 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW [...] należy dokonywać w ten sposób, że kiedy jedna osoba była kilkakrotnie przekazywana między państwami członkowskimi na podstawie kolejnych europejskich nakazów

16 W art. 28 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA przewidziano możliwość notyfikowania przez państwa członkowskie, że w ich stosunkach z pozostałymi państwami członkowskimi, które wystąpiły z podobną notyfikacją, można domniemywać zgodę na takie przekazanie i wynikającą z niego ekstradycję. Zgodnie z informacjami, którymi dysponuje Komisja, jedynie Rumunia wystąpiła z taką notyfikacją.

17 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2012 r., West, C-192/12 PPU, ECLI:EU:C:2012:404.

aresztowania, dalsze przekazanie tej osoby państwu członkowskiemu innemu niż to, które przekazało ją jako ostatnie, jest uzależnione wyłącznie od zgody państwa członkowskiego, które dokonało ostatniego przekazania."

7.2. Do państwa trzeciego

Osoba przekazana na mocy ENA nie zostaje poddana ekstradycji do państwa niebędącego państwem członkowskim (państwa trzeciego) bez zgody właściwego organu państwa członkowskiego, które tę osobę przekazało. Zgodę taką wyraża się zgodnie z umowami o ekstradycji wiążącymi dla tego państwa członkowskiego, jak i również z jego prawem krajowym (art. 28 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

8. OBOWIĄZKI WZGLĘDEM PAŃSTW TRZECICH

8.1. Jednoczesne ENA i wnioski o ekstradycję dotyczące tej samej osoby

8.1.1. Wnioski państw trzecich

Państwo członkowskie może otrzymać ENA i jednoczesny wniosek o ekstradycję z państwa trzeciego w odniesieniu do tej samej osoby, która znajduje się na jego terytorium. Mogą one dotyczyć tych samych lub różnych czynów. Państwo członkowskie może posiadać inne organy odpowiedzialne za podejmowanie decyzji w sprawie wykonania ENA i inne organy odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o ekstradycję. W takich przypadkach organy te powinny współpracować na podstawie przedstawionych poniżej kryteriów, podejmując decyzję co do dalszego postępowania. Mogą również zasięgać porady ze strony Eurojustu lub Europejskiej Sieci Sądowej lub wystąpić do tych organów o koordynację działań między państwami.

W decyzji ramowej w sprawie ENA nie można odnaleźć zasad dotyczących przyznawania pierwszeństwa określonym wnioskom. Zgodnie z art. 16 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA państwo członkowskie musi wnikliwie rozpatrzyć wszystkie okoliczności, a w szczególności kryteria, o których mowa w art. 16 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA, w celu rozwiązania kwestii zbiegu kilku jednoczesnych wniosków dotyczących tej samej osoby.

W związku z tym właściwe organy powinny uwzględnić następujące czynniki:

a) stopień powagi przestępstw;

b) miejsce popełnienia przestępstw;

c) poszczególne daty wydania ENA i wniosku o ekstradycję; oraz

d) to, czy nakaz wydano w celach ścigania czy też wykonania pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego.

Wykonujące nakaz organy sądowe mogą również skorzystać z wytycznych Eurojustu dotyczących podejmowania decyzji w sprawie zbieżnych ENA, zawartych w sprawozdaniu rocznym Eurojustu z 2004 r. (dostępnym na stronie internetowej www.eurojust.europa.eu).

Ponadto konieczne będzie uwzględnienie wszelkich kryteriów wymienionych we właściwej umowie o ekstradycji. Kryteria te mogą dotyczyć w szczególności przyczyn odmowy ekstradycji i zasad dotyczących zbiegu wniosków o ekstradycję.

Jeżeli państwo trzecie skierowało wniosek o ekstradycję do państwa członkowskiego, które posiada przepisy chroniące swoich obywateli przed ekstradycją, a wniosek dotyczy obywatela innego państwa członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy musi poinformować o tym państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba, i – w stosownych przypadkach – przekazać osobę do tego państwa członkowskiego na mocy wydanego przez nie ENA, zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-182/15 Petruhhin[18].

> „Artykuły 18 TFUE i 21 TFUE należy interpretować w ten sposób, że gdy do państwa członkowskiego, do którego przemieścił się będący obywatelem innego państwa członkowskiego obywatel Unii, wniosek o ekstradycję skierowało państwo trzecie, z którym to pierwsze państwo członkowskie zawarło umowę o ekstradycji, to pierwsze państwo członkowskie powinno powiadomić państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba, i w stosownym wypadku na żądanie tego ostatniego państwa członkowskiego przekazać mu tego obywatela zgodnie z przepisami decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW [...], pod warunkiem że to ostatnie państwo członkowskie jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko tej osobie postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.
>
> W wypadku gdy państwo trzecie skierowało do państwa członkowskiego wniosek o ekstradycję obywatela innego państwa członkowskiego, to pierwsze państwo członkowskie powinno rozpatrzyć, czy ekstradycja nie naruszy praw wskazanych w art. 19 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej."

8.1.2. Wnioski Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK)

Jeżeli państwo członkowskie otrzymało ENA i jednoczesny wniosek o ekstradycję z MTK w odniesieniu do tej samej osoby, właściwy organ lub właściwe organy muszą rozważyć wszystkie okoliczności, o których mowa w sekcji 8.1.1. Zobowiązania państw członkowskich wynikające ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego mają jednak pierwszeństwo przed wykonywaniem ENA (art. 16 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

8.2. Wcześniejsza ekstradycja z państwa trzeciego i zasada specjalności

Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, została ekstradowana do wykonującego nakaz państwa członkowskiego przez państwo trzecie, ekstradycja może obejmować zastosowanie zasady specjalności, w zależności od przepisów mającej zastosowanie umowy o ekstradycji. Zgodnie z zasadą specjalności ekstradowana osoba może być sądzona lub pozbawiona wolności jedynie za to przestępstwo lub te przestępstwa, w związku z którymi dokonano jej ekstradycji. W takich sytuacjach decyzja ramowa w sprawie ENA nie uchybia obowiązkowi przestrzegania zasady specjalności (art. 21 decyzji ramowej w sprawie ENA). Może to oznaczać, że wykonujące nakaz państwo

[18] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

członkowskie nie będzie mogło dokonać dalszego przekazania osoby bez zgody państwa, z którego ekstradowano osobę, której dotyczy wniosek.

Aby rozstrzygnąć takie kwestie, w decyzji ramowej w sprawie ENA przewidziano wymóg, zgodnie z którym państwo członkowskie wykonujące nakaz musi podjąć wszelkie środki niezbędne dla bezzwłocznego zażądania zgody państwa trzeciego (z którego ekstradowano osobę, której dotyczy wniosek) tak, by mogła ona zostać przekazana państwu członkowskiemu, które wydało ENA (art. 21 decyzji ramowej w sprawie ENA).

Do dnia, w którym wygasają te szczególne uprawnienia, nie rozpoczyna się bieg terminów określonych w art. 17 decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcja 4.1 niniejszego podręcznika). Do czasu wydania decyzji państwa trzeciego, z którego osoba, której dotyczy wniosek, została poddana ekstradycji, wykonujące nakaz państwo członkowskie musi złożyć zapewnienie, że warunki materialne konieczne dla skutecznego przekazania pozostają spełnione (art. 21 decyzji ramowej w sprawie ENA). W szczególności może być zobowiązane do podjęcia środków niezbędnych, aby zapobiec ucieczce danej osoby.

9. TRANZYT

9.1. Tranzyt przez inne państwo członkowskie

Tranzyt (art. 25 decyzji ramowej w sprawie ENA) dotyczy sytuacji, w której osoba, której dotyczy wniosek, jest przekazywana do państwa członkowskiego wydającego nakaz z wykonującego nakaz państwa członkowskiego przez terytorium lądowe lub wody terytorialne trzeciego państwa członkowskiego. W takich przypadkach trzecie państwo członkowskie musi zezwolić na tranzyt. Właściwy organ państwa członkowskiego wydającego nakaz musi jednak przekazać trzeciemu państwu członkowskiemu następujące informacje:

a) tożsamość i obywatelstwo osoby podlegającej ENA;

b) istnienie ENA;

c) charakter i prawna kwalifikacja przestępstwa;

d) prawny opis okoliczności przestępstwa, łącznie z datą i miejscem jego popełnienia.

Aby ułatwić tranzyt, informacje te należy przekazać możliwie jak najszybciej przed zorganizowaniem tranzytu. Zaleca się zatem, aby wydający nakaz organ sądowy rozważył możliwą konieczność tranzytu jeszcze przed uzgodnieniem daty przekazania z wykonującym nakaz organem sądowym. Jest to również ważne, aby dochować ścisłych terminów przekazania osoby, które przewidziano w art. 23 decyzji ramowej w sprawie ENA (zwykle 10 dni).

Informacje należy przekazać organowi odpowiedzialnemu za odbiór wniosków tranzytowych w danym państwie członkowskim. Informacje na temat tych organów w każdym państwie członkowskim znajdują się na stronie internetowej Europejskiej Sieci Sądowej (atlas sądowy, *Fiches belges*). Informacje można przekazać właściwemu

organowi **w dowolny sposób** zapewniający zachowanie zapisu pisemnego, w tym pocztą elektroniczną. Państwo członkowskie tranzytu musi poinformować o swojej decyzji, stosując tą samą procedurę (art. 25 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA).

W decyzji ramowej w sprawie ENA nie określono terminu rozpatrywania wniosków tranzytowych, ale państwo tranzytu powinno je rozpatrywać bez zbędnej zwłoki.

Jeżeli przewóz następuje drogą powietrzną bez przewidzianej rozkładem lotu przerwy w podróży, powyższe zasady nie mają zastosowania. Jeżeli jednak dochodzi do nieuwzględnionego w rozkładzie lądowania, państwo członkowskie wydające nakaz musi przekazać przedstawione wyżej informacje wyznaczonemu organowi w państwie tranzytu, tak jak w przypadku tranzytu drogą lądową lub wodną (art. 25 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA).

9.2. Obywatele i rezydenci państwa członkowskiego tranzytu

Wyjątki od obowiązku zezwolenia na tranzyt dotyczą sytuacji, w których osoba podlegająca ENA jest obywatelem lub rezydentem państwa członkowskiego tranzytu. Jeżeli ENA został wydany w celu przeprowadzenia postępowania, państwo członkowskie tranzytu może ustanowić warunek, że osoba ta po rozprawie zostaje przekazana państwu tranzytu w celu odbycia kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego orzeczonych wobec niej w państwie członkowskim wydającym nakaz (art. 25 ust. 1). W tym zakresie stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 pkt 3 decyzji ramowej w sprawie ENA (zob. sekcja 5.8.2 niniejszego podręcznika). Jeżeli ENA został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego, państwo członkowskie tranzytu może odmówić tranzytu.

9.3. Ekstradycja z państwa trzeciego do państwa członkowskiego

Chociaż decyzja ramowa w sprawie ENA nie dotyczy bezpośrednio ekstradycji z państw trzecich, reguły dotyczące tranzytu ustanowione w art. 25 decyzji ramowej w sprawie ENA i przedstawione w sekcjach 9.1 i 9.2 niniejszego podręcznika stosuje się odpowiednio do ekstradycji z państwa trzeciego do państwa członkowskiego. W tym kontekście pojęcie „europejskiego nakazu aresztowania" w art. 25 decyzji ramowej w sprawie ENA należy interpretować jako „wniosek o ekstradycję" (art. 25 ust. 5).

10. NIEWYKONANE ENA

10.1. Zapewnienie, by osoba nie została aresztowana ponownie w tym samym państwie członkowskim

Jeżeli wykonujący nakaz organ sądowy podejmuje decyzję o odmowie wykonania ENA, właściwy organ tego państwa członkowskiego musi zapewnić, by na jego terytorium nie można było aresztować osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie ENA, którego wykonania odmówiono. W tym celu musi on podjąć następujące kroki:

a) dodać zastrzeżenie do właściwego wpisu w SIS; oraz

b) usunąć w tym zakresie odpowiednie wpisy w systemach krajowych, jeżeli takie istnieją. Aby uzyskać więcej informacji na temat procedury dodawania zastrzeżeń, zob. pkt 2.6 podręcznika Sirene.

10.2. Komunikacja z państwem członkowskim wydającym nakaz

Organ sądowy wykonujący nakaz musi przekazać swoją decyzję w sprawie czynności, które mają zostać podjęte w sprawie ENA organowi sądowemu wydającemu nakaz (art. 22 decyzji ramowej w sprawie ENA). Zaleca się, aby wykorzystywać w tym celu standardowy formularz w załączniku VII do niniejszego podręcznika. Jeżeli wykonujący nakaz organ sądowy podejmie decyzję o odmowie wykonania ENA, przekazane w ten sposób informacje umożliwią wydającemu nakaz organowi sądowemu rozważenie, czy powinien on utrzymać czy wycofać ENA.

10.3. Rozważenie przez wydające nakaz organy sądowe, czy utrzymać ENA

Decyzja ramowa w sprawie ENA nie nakazuje wycofania ENA w razie odmowy jego wykonania przez jedno z państw członkowskich – inne państwa członkowskie nadal mają możliwość wykonania ENA. W związku z tym ENA i odpowiedni wpis w SIS pozostają ważne, dopóki wydający nakaz organ sądowy nie podejmie decyzji o wycofaniu ENA.

Każdy istniejący ENA powinien jednak zawsze być oparty na uzasadnionych podstawach. Rozważając, czy utrzymać ENA po odmowie jego wykonania przez państwo członkowskie, wydający nakaz organ sądowy powinien uwzględnić okoliczności sprawy oraz mające zastosowanie przepisy prawa krajowego i prawa Unii, w tym prawa podstawowe. Można wziąć pod uwagę w szczególności następujące pytania:

a) czy jest prawdopodobne, że powody bezwzględnej odmowy wykonania, na których wykonujący nakaz organ sądowy oparł swoją decyzję, zostaną też zastosowane przez pozostałe państwa członkowskie? Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do zasady *ne bis in idem* (art. 3 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA);

b) czy utrzymanie ENA jest nadal proporcjonalne (zob. sekcja 2.4)?;

c) czy ENA jest jedynym środkiem, który może być skuteczny (zob. sekcja 2.5)?.

10.4. Przegląd ENA, które od długiego czasu figurują w SIS

Każdy organ sądowy wydający nakaz powinien bacznie obserwować swoje wpisy w SIS. Być może taki organ będzie musiał zastosować się do okresów przedawnienia przedmiotowych przestępstw i wszelkich istotnych zmian w procesie karnym i przepisach krajowych, które mają wpływ na sytuację osoby, której dotyczy wniosek.

Zgodnie z decyzją w sprawie SIS II wpisy dotyczące osób dodanych do SIS mogą być przechowywane wyłącznie przez okres konieczny do osiągnięcia celów, dla których zostały wprowadzone (art. 44 ust. 1 decyzji w sprawie SIS II). Gdy tylko ustaną powody, dla których wydano ENA, właściwy organ państwa członkowskiego wydającego nakaz musi usunąć ENA z SIS. ENA wprowadzone do systemu są w nim przechowywane przez okres do trzech lat (chyba że zostały wydane na krótszy okres) i automatycznie usuwane po upływie tego okresu (art. 44 ust. 5 decyzji w sprawie SIS II). W związku z tym w każdym przypadku organ sądowy wydający nakaz powinien podjąć decyzję o tym, czy przedłużyć okres obowiązywania ENA w ciągu trzech lat od wprowadzenia ENA do SIS. Państwa członkowskie mogą ustanowić krótszy termin weryfikacji (art. 44 ust. 3 decyzji w sprawie SIS II).

Wpisy dotyczące ENA należy usuwać z SIS po przekazaniu osoby.

11. PRAWA PROCESOWE OSOBY, KTÓREJ DOTYCZY WNIOSEK

Decyzja ramowa w sprawie ENA przyznaje osobie, której dotyczy wniosek, szereg praw procesowych. Zgodnie z art. 11 decyzji ramowej w sprawie ENA osoba, której dotyczy wniosek, ma prawo zostać powiadomiona o ENA i jego treści oraz o możliwości wyrażenia przez nią zgody na jej przekazanie, a także prawo do korzystania z pomocy prawnej i pomocy tłumacza. Prawa te należy zapewnić zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Co więcej, decyzja ramowa w sprawie ENA zawiera różne przepisy, które nadają określone prawa osobie, której dotyczy wniosek, w szczególności art. 4a ust. 2 (prawo do informacji na temat wyroków wydanych zaocznie), art. 13 ust. 2 (prawo do korzystania z pomocy prawnej przy podejmowaniu decyzji o wyrażeniu zgody), art. 14 i art. 19 (prawo do przesłuchania) oraz art. 23 ust. 5 (zwolnienie po upływie terminów przekazania osoby).

Prawa te są wzmacniane przez szczególne instrumenty w zakresie gwarancji procesowych, jak wyjaśniono poniżej w sekcjach 11.1–11.8.

11.1. Prawo do tłumaczenia ustnego i pisemnego

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym[19] prawo do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego ma zastosowanie do wykonywania ENA.

Zgodnie z art. 2 ust. 7 tej dyrektywy 2010/64/UE właściwe organy wykonujących nakaz państw członkowskich muszą zapewnić wszelkim osobom, które są objęte postępowaniem służącym wykonaniu ENA i które nie mówią w języku postępowania lub go nie rozumieją, następujące prawa:

a) prawo do tłumaczenia ustnego, zapewnianego niezwłocznie podczas postępowania karnego przed organami śledczymi i sądowymi, w tym również podczas przesłuchania przez policję, wszystkich rozpraw sądowych oraz wszelkich niezbędnych posiedzeń;

b) prawo do tłumaczenia ustnego kontaktów między podejrzanymi lub oskarżonymi a ich obrońcą, związanych bezpośrednio z jakimkolwiek przesłuchaniem lub składaniem wyjaśnień podczas postępowania lub ze złożeniem odwołania lub innych wniosków proceduralnych;

c) prawo do zakwestionowania decyzji stwierdzającej brak potrzeby tłumaczenia ustnego oraz możliwość złożenia skargi, że jakość tłumaczenia ustnego jest niewystarczająca, aby zagwarantować rzetelność postępowania.

Zgodnie z art. 3 ust. 6 dyrektywy 2010/64/UE właściwe organy wykonujących nakaz państw członkowskich muszą zapewnić każdej osobie, która jest objęta postępowaniem służącym wykonaniu ENA i która nie rozumie języka, w którym sporządzono ENA, tłumaczenie pisemne ENA. W drodze wyjątku można zapewnić tłumaczenie ustne lub

[19] Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1. Dyrektywa ta nie jest wiążąca dla Danii.

streszczenie ustne, pod warunkiem że takie tłumaczenie ustne lub streszczenie ustne pozostaje bez uszczerbku dla rzetelności postępowania.

Tłumaczenie ustne i tłumaczenie pisemne muszą mieć jakość wystarczającą do zagwarantowania rzetelności postępowania, w szczególności poprzez zapewnienie, aby podejrzani lub oskarżeni rozumieli zarzuty i dowody przeciwko nim i byli w stanie wykonywać swoje prawo do obrony. Należy również zauważyć, że państwa członkowskie muszą pokryć koszty tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego, bez względu na wynik postępowania.

11.2. Prawo do informacji

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym[20] prawo do pisemnej informacji o prawach przysługujących w razie zatrzymania ma zastosowanie do osób zatrzymanych na potrzeby wykonania ENA.

Zgodnie z art. 5 dyrektywy 2012/13/UE osoby zatrzymane w celu wykonania ENA muszą otrzymać niezwłocznie odpowiednie pouczenie o prawach zawierające informacje o przysługujących im prawach zgodnie z prawem krajowym wdrażającym decyzję ramową w sprawie ENA w wykonującym nakaz państwie członkowskim. Załącznik II do dyrektywy 2012/13/UE zawiera orientacyjny wzór pouczenia o prawach (zob. załącznik IX do niniejszego podręcznika).

Udzielanie informacji odnotowuje się przy użyciu procedur rejestracji danego państwa członkowskiego. Osoby podejrzane lub oskarżone mają prawo zakwestionować, zgodnie z procedurami przewidzianym w prawie krajowym, wszelkie przypadki braku lub odmowy udzielenia przez właściwe organy informacji

11.3. Prawo dostępu do adwokata

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności[21] prawo dostępu do adwokata ma zastosowanie do osób objętych postępowaniem dotyczącym ENA.

[20] Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1. Dyrektywa ta nie jest wiążąca dla Danii.

[21] Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1. Termin transpozycji tej dyrektywy upłynął dnia 27 listopada 2016 r. Dyrektywa ta nie jest wiążąca dla Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa.

Osoby podlegające ENA mają prawo dostępu do adwokata w wykonującym nakaz państwie członkowskim przy zatrzymaniu dokonanym na mocy ENA (art. 10 ust. 1, 2 i 3 dyrektywy 2013/48/UE). W odniesieniu do treści prawa dostępu do adwokata w wykonującym nakaz państwie członkowskim osobie podlegającej nakazowi przysługują w tym państwie członkowskim następujące prawa:

a) prawo dostępu do adwokata w takim terminie i w taki sposób, aby osoby podlegające nakazowi mogły skutecznie wykonywać przysługujące im prawa, a w każdym przypadku niezwłocznie po pozbawieniu ich wolności;

b) prawo do spotkania z reprezentującym je adwokatem i do porozumiewania się z nim;

c) prawo do obecności i udziału ich adwokata w czasie przesłuchania przez wykonujący nakaz organ sądowy zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie krajowym.

Osoby, których dotyczy wniosek, mają ponadto prawo do ustanowienia adwokata w państwie członkowskim wydającym nakaz (art. 10 ust. 4, 5 i 6 dyrektywy 2013/48/UE). Zadaniem tego adwokata jest wspomaganie adwokata w państwie członkowskim wykonującym nakaz poprzez udzielanie mu informacji i porad w celu skutecznego skorzystania przez osoby podlegające nakazowi z przysługujących im praw na mocy decyzji ramowej w sprawie ENA.

11.4. Prawo do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności

Od chwili ich zatrzymania w wykonującym nakaz państwie członkowskim osoby objęte ENA mają prawo do tego, aby na ich życzenie przynajmniej jedna wskazana przez nie osoba, na przykład krewny lub pracodawca, została niezwłocznie powiadomiona o pozbawieniu ich wolności[22].

11.5. Prawo do porozumiewania się z osobami trzecimi

Od chwili ich zatrzymania w wykonującym nakaz państwie członkowskim osoby objęte ENA mają prawo do porozumiewania się bez zbędnej zwłoki z co najmniej jedną wyznaczoną przez siebie osobą trzecią, na przykład z krewnym[23].

11.6. Prawo do porozumiewania się z organami konsularnymi

Od chwili ich zatrzymania w wykonującym nakaz państwie członkowskim osoby objęte ENA, które nie są obywatelami państwa członkowskiego wykonującego nakaz, mają prawo do tego, by organy konsularne państwa, którego są obywatelami, zostały powiadomione bez zbędnej zwłoki o pozbawieniu ich wolności, oraz miały prawo do porozumiewania się z tymi organami[24].

Mają one również prawo do odwiedzin ze strony swoich organów konsularnych, prawo do rozmowy i korespondencji z nimi oraz prawo do tego, by organy te zajęły się organizacją ich zastępstwa procesowego.

---

22 Art. 5 dyrektywy 2013/48/UE.

23 Art. 6 dyrektywy 2013/48/UE.

24 Art. 7 dyrektywy 2013/48/UE.

11.7. Szczególne prawa dzieci

Szczególne gwarancje dla dzieci podlegających ENA stosuje się od chwili ich aresztowania na podstawie ENA w wykonującym nakaz państwie członkowskim[25]. Gwarancje te dotyczą w szczególności:

a) prawa do informacji;

b) prawa do poinformowania podmiotu odpowiedzialności rodzicielskiej;

c) prawa do pomocy adwokata;

d) prawa do badania lekarskiego;

e) prawa do szczególnego traktowania w przypadku pozbawienia wolności;

f) prawa do ochrony prywatności;

g) prawa do tego, by podczas postępowania towarzyszył im podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej.

11.8. Prawo do pomocy prawnej

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wniosek w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania[26] prawo do pomocy prawnej z urzędu ma zastosowanie do osób podlegających ENA.

Osoby podlegające ENA mają prawo do pomocy prawnej z urzędu w wykonującym nakaz państwie członkowskim od chwili zatrzymania dokonanego na mocy ENA do czasu ich przekazania albo do czasu uprawomocnienia się decyzji o odmowie przekazania (art. 5 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/1919).

Co więcej, osoby, których dotyczy wniosek i które korzystają z przysługującego im prawa do ustanowienia adwokata w wydającym nakaz państwie członkowskim, aby wspomagał on adwokata w wykonującym nakaz państwie członkowskim zgodnie z art. 10 ust. 4 i 5 dyrektywy 2013/48/UE, mają prawo do pomocy prawnej z urzędu w wydającym nakaz państwie członkowskim w zakresie, w jakim taka pomoc prawna jest niezbędna, aby zapewnić skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości (art. 5 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/1919).

W obu przypadkach państwa członkowskie mogą zastosować kryteria oceny sytuacji majątkowej zgodnie z art. 4 ust. 3 dyrektywy (UE) 2016/1919, które stosuje się odpowiednio pomocy prawnej z urzędu w postepowaniu w sprawie ENA (art. 5 ust. 3 tej

---

25 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1). Termin transpozycji przez państwa członkowskie upływa w dniu 11 czerwca 2019 r. Dyrektywa ta nie jest wiążąca dla Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa.

26 Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1. Termin transpozycji tej dyrektywy upływa w dniu 25 maja 2019 r. Dyrektywa ta nie jest wiążąca dla Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa.

dyrektywy). W takiej ocenie sytuacji majątkowej należy zatem uwzględnić wszystkie istotne i obiektywne czynniki, takie jak dochód, majątek i sytuację rodzinną danej osoby, a także koszt pomocy adwokata oraz stopę życiową w tym państwie członkowskim, w celu ustalenia, czy zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie w tym państwie członkowskim osoba, której dotyczy wniosek, nie dysponuje wystarczającymi środkami, aby pokryć koszty pomocy adwokata.

ZAŁĄCZNIK I – DECYZJA RAMOWA W SPRAWIE ENA, NIEOFICJALNA WERSJA SKONSOLIDOWANA[1]

Tekst decyzji ramowej w sprawie ENA w języku polskim

DECYZJA RAMOWA RADY

z dnia 13 czerwca 2002 r.

w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi

(2002/584/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 31 lit. a) i b) oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji[2],

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego[3],

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej w Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r. w szczególności z ich pkt 35, należy znieść formalną procedurę ekstradycyjną między państwami członkowskimi w odniesieniu do prawomocnie skazanych osób uciekających przed sprawiedliwością oraz należy przyspieszyć procedury ekstradycyjne w odniesieniu do osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa.

(2) Program podejmowania środków w celu wprowadzenia zasady wzajemnego uznawania decyzji w sprawach karnych, określony w pkt 37 konkluzji Rady Europejskiej w Tampere oraz przyjęty przez Radę dnia 30 listopada 2000 r.[4], odnosi się do wzajemnego wykonywania nakazów aresztowania.

(3) Wszystkie lub niektóre z państw członkowskich są stronami konwencji dotyczących ekstradycji, w tym Europejskiej Konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. oraz Europejskiej Konwencji o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r.

---

1 Niniejsza nieoficjalna wersja skonsolidowana zawiera jedynie motywy decyzji ramowej 2002/584/WSiSW. Nie obejmuje ona motywów decyzji ramowej 2009/299/WSiSW, którą zmieniono decyzję ramową 2002/584/WSiSW.

2 Dz.U. C 332 E z 27.11.2001, s. 305.

3 Opinia wydana dnia 9 stycznia 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

4 Dz.U. C 12 E z 15.1.2001, s. 10.

W ustawodawstwie ekstradycyjnym krajów nordyckich przyjęto identyczne brzmienie przepisów.

(4) Ponadto państwa członkowskie zawarły między sobą trzy następujące, stanowiące część dorobku Unii Konwencje w całości lub w części poświęcone ekstradycji: Konwencja wykonawcza z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach[5] (dotycząca stosunków między państwami członkowskimi będącymi stronami tej Konwencji), Konwencja z dnia 10 marca 1995 r. o uproszczonych procedurach ekstradycyjnych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej[6] oraz Konwencja z dnia 27 września 1996 r. o ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej[7].

(5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne.

(6) Europejski nakaz aresztowania, przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa jako „kamień węgielny" współpracy sądowej.

(7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji zbudowany na fundamencie Europejskiej Konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wymienioną w tym ostatnim artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne dla osiągnięcia tego celu.

(8) Decyzje w sprawie wykonywania europejskiego nakazu aresztowania należy poddawać należytym kontrolom, co oznacza, że organ sądowy państwa członkowskiego, na terytorium którego osoba, której wniosek dotyczy została aresztowana, zobowiązany jest do podjęcia decyzji w sprawie przekazania tej osoby.

---

5 Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

6 Dz.U. C 78 z 30.3.1995, s. 2.

7 Dz.U. C 313 z 13.10.1996, s. 12.

(9) Rolę władz centralnych w wykonywaniu europejskiego nakazu aresztowania należy ograniczyć do pomocy praktycznej i administracyjnej.

(10) Mechanizm europejskiego nakazu aresztowania opiera się na wysokim stopniu zaufania w stosunkach między państwami członkowskimi. Jego wykonanie można zawiesić jedynie w przypadku poważnego i trwałego naruszenia przez jedno z państw członkowskich zasad określonych w art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, ustalonych przez Radę na podstawie art. 7 ust. 1 wymienionego Traktatu ze skutkami określonymi w jego art. 7 ust. 2.

(11) W stosunkach między państwami członkowskimi europejski nakaz aresztowania powinien zastąpić wszystkie wcześniejsze instrumenty dotyczące ekstradycji, łącznie z przepisami tytułu III Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen, dotyczącymi ekstradycji.

(12) Niniejsza decyzja ramowa respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz tych, które znajdują odbicie w Karcie Podstawowych Praw Unii Europejskiej[8], w szczególności w jej rozdziale VI. Żadnego z przepisów niniejszej decyzji ramowej nie należy interpretować jako zakazującego odmowy przekazania osoby, w odniesieniu do której europejski nakaz aresztowania został wydany, kiedy istnieją, oparte o obiektywne przesłanki, podstawy do przypuszczania, że wymieniony nakaz aresztowania został wydany w celu ścigania lub ukarania osoby ze względu na jej płeć, rasę, religię, pochodzenie etniczne, obywatelstwo, język, poglądy polityczne lub orientację seksualną, lub że jej sytuacja może ulec pogorszeniu z jednej z tych przyczyn.

Niniejsza decyzja ramowa nie uniemożliwia państwu członkowskiemu stosowania własnych norm konstytucyjnych odnoszących się do sprawiedliwego procesu, wolności zrzeszania się, wolności prasy i wolności słowa w innych mediach.

(13) Żadna osoba nie może zostać usunięta, wydalona, lub ekstradowana do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, że zostanie ona skazana na karę śmierci, poddana torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karze.

(14) Jako że wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję Rady Europy z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych, dane osobowe przetwarzane w kontekście wykonania niniejszej decyzji ramowej powinny być chronione zgodnie z zasadami wymienionej Konwencji,

[8] Dz.U. C 364 z 18.12.2000, s. 1.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

ROZDZIAŁ 1

ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1

Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązania do jego wykonania

1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną przez państwo członkowskie w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Zakres stosowania europejskiego nakazu aresztowania

1. Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy albo w przypadku, gdy zapadł wyrok lub wydano środek zabezpieczający o wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

2. Następujące przestępstwa, jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o wymiarze co najmniej trzech lat i jako określone prawem wydającego nakaz państwa członkowskiego, stanowią na warunkach niniejszej decyzji ramowej podstawę, bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, do przekazania na mocy europejskiego nakazu aresztowania:

   – udział w organizacjach przestępczych,

   – terroryzm,

   – handel ludźmi,

   – seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografia dziecięca,

– nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,

– nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi,

– korupcja,

– nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu Konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich,

– pranie wpływów pieniężnych z przestępczości,

– fałszowanie walut, w tym waluty euro,

– przestępczość komputerowa,

– przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami,

– ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego przebywania,

– zabójstwo, ciężkie uszkodzenie ciała,

– nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi,

– porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników,

– rasizm i ksenofobia,

– kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w ręku,

– nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki,

– oszustwo,

– ściąganie haraczy i wymuszanie,

– podrabianie towarów i piractwo,

– fałszowanie dokumentów urzędowych i handel nimi,

– fałszowanie środków płatniczych,

– nielegalny handel substancjami hormonalnymi i innymi środkami pobudzającymi wzrost,

– nielegalny handel materiałami jądrowymi lub radioaktywnymi,

– handel kradzionymi pojazdami,

– gwałt,

– podpalenie,

– przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego,

– bezprawne zajęcie samolotu/statku,

– sabotaż.

3. Rada może w każdej chwili podjąć decyzję, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim na warunkach ustanowionych w art. 39 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, o dodaniu innych rodzajów przestępstw do wykazu zawartego w ust. 2. Rada bada, w świetle sprawozdania przedłożonego przez Komisję na podstawie art. 34 ust. 3, czy wykaz ten należy poszerzyć lub zmienić.

4. Dla przestępstw innych niż określone w ust. 2 przekazanie następuje pod warunkiem, że czyny, za które wydaje się europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, niezależnie od składowych elementów naruszeń prawa karnego lub ich opisu.

Artykuł 3

Obligatoryjna odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania

Właściwy sądowy organ państwa członkowskiego wykonującego europejski nakaz aresztowania (zwany dalej „wykonującym nakaz organem sądowym") odmawia wykonania europejskiego nakazu aresztowania w następujących przypadkach:

1) jeśli przestępstwo będące podstawą nakazu aresztowania jest objęte amnestią w wykonującym nakaz państwie członkowskim, w przypadku gdy przestępstwo to podlega jurysdykcji państwa z mocy jego prawa karnego;

2) jeśli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje poinformowany, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło w związku z popełnieniem tych samych czynów prawomocne orzeczenie w państwie członkowskim, z zastrzeżeniem, że jeśli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest wykonywana, lub też nie może być dłużej wykonywana w świetle prawa państwa członkowskiego, w którym nastąpiło skazanie;

3) jeśli w świetle prawa państwa wykonującego nakaz osoba podlegająca europejskiemu nakazowi aresztowania z uwagi na jej wiek nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny, stanowiące podstawę wydania nakazu aresztowania.

Artykuł 4

Fakultatywna odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania

Wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania:

1) w jednym z przypadków wymienionych w art. 2 ust. 4 czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania, nie stanowi przestępstwa w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego; jednakże w odniesieniu do przestępstw związanych z podatkami lub opłatami, należnościami celnymi i wymianą walut obcych, wykonania europejskiego nakazu aresztowania nie można odmówić na tej podstawie, iż prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie nakłada tego samego rodzaju podatku lub cła lub nie zawiera tego samego rodzaju zasad w odniesieniu do podatków, opłat, należności celnych i wymiany walut jak prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego;

2) w przypadku gdy osoba podlegająca europejskiemu nakazowi aresztowania jest ścigana w wykonującym nakaz państwie członkowskim za ten sam czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania;

3) w przypadku gdy organy sądowe wykonującego nakaz państwa członkowskiego zdecydują nie ścigać za przestępstwo stanowiące podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania albo wstrzymać postępowanie sądowe, lub w przypadku gdy w państwie członkowskim w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek w odniesieniu do tych samych czynów, zapadło prawomocne orzeczenie, co chroni ją przed dalszym postępowaniem sądowym;

4) w przypadku gdy zgodnie z prawodawstwem wykonującego nakaz państwa członkowskiego ściganie karne lub ukaranie osoby, której dotyczy wniosek, jest ustawowo zakazane i gdy czyny podlegają jurysdykcji tego państwa członkowskiego na podstawie jego prawa karnego;

5) jeśli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło, odnośnie do tych samych czynów, prawomocne orzeczenie w państwie trzecim, z zastrzeżeniem, że jeśli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest aktualnie wykonywana, albo w myśl prawa kraju skazania nie może być dłużej wykonywana;

6) jeśli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego, a osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w tym państwie stale przebywa, a państwo to zobowiązuje się wykonać karę pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający zgodnie z jego prawem krajowym;

7) w przypadku gdy europejski nakaz aresztowania odnosi się do przestępstw, które:

   a) w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego są traktowane jako popełnione w całości bądź w części na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w miejscu traktowanym jako jego terytorium; lub

b) są popełnione poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego, a prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie dopuszcza ścigania przestępstw tego rodzaju, jeśli popełnione zostają poza jego terytorium.

Artykuł 4a

Decyzje wydane w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiła się osobiście

1. Organ sądowy wykonujący może także odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego z myślą o wykonaniu kary pozbawienia wolności lub zastosowaniu środka zabezpieczającego, jeżeli dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w europejskim nakazie aresztowania stwierdza się, że dana osoba, zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym wydającego państwa członkowskiego:

a) w odpowiednim terminie:

(i) została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie;

oraz

(ii) została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

albo

b) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę albo przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił jej na rozprawie;

albo

c) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:

(i) wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia;

lub

(ii) w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;

albo

d) orzeczenie nie zostało jej doręczone osobiście, ale:

(i) zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu oraz zostanie wyraźnie pouczona o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia;

oraz

(ii) zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, jak wspomniano w odnośnym europejskim nakazie aresztowania.

2. Jeżeli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego na warunkach określonych w ust. 1 lit. d), a dana osoba nie otrzymała wcześniej żadnej urzędowej informacji o prowadzonym przeciwko niej postępowaniu karnym, może ona, po otrzymaniu informacji o treści europejskiego nakazu aresztowania, wystąpić o kopię wyroku, zanim zostanie ona przekazana. Natychmiast po otrzymaniu przez organ wydający informacji o tym żądaniu, dostarcza on poszukiwanej osobie odpis wyroku za pośrednictwem organu wykonującego. Żądanie poszukiwanej osoby nie powinno opóźniać ani procedury jej przekazywania, ani decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania. Wyrok jest dostarczany danej osobie jedynie tytułem informacji; dostarczenie go nie stanowi formalnego doręczenia wyroku, ani nie uruchamia biegu żadnych terminów mających zastosowanie w przypadku wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożenia odwołania.

3. Jeżeli dana osoba zostaje wydana na warunkach określonych w ust. 1 lit. d) i jeżeli wystąpiła ona o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyła odwołanie, to do czasu zakończenia tych postępowań, zasadność zatrzymania tej osoby w oczekiwaniu na ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze podlega weryfikacji zgodnie z prawem wydającego państwa członkowskiego – w regularnych odstępach czasu albo na wniosek tej osoby. Weryfikacji takiej dokonuje się zwłaszcza pod kątem możliwości zawieszenia lub przerwania zatrzymania. Ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze rozpoczynają się w odpowiednim terminie po przekazaniu danej osoby.

Artykuł 5

Gwarancje ze strony wydającego nakaz państwa członkowskiego udzielane w szczególnych przypadkach

Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania przez wykonujący nakaz organ sądowy może, z mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, podlegać następującym warunkom:

1) [uchylony]

2) jeśli przestępstwo stanowiące podstawę europejskiego nakazu aresztowania zagrożone jest karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym, wykonanie przedmiotowego nakazu aresztowania następuje pod warunkiem, że w systemie prawnym wydającego nakaz państwa członkowskiego istnieją przepisy dopuszczające rewizję wymiaru kary lub zastosowanych środków, dokonywanej na wniosek lub najpóźniej po upływie 20 lat, albo wystąpienie o zastosowanie prawa łaski, o co osoba ta ma prawo się ubiegać na mocy obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim prawa lub praktyki, mając na celu uniknięcie wykonania takiej kary lub środka zabezpieczającego;

3) w przypadku gdy osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania do celów ścigania, jest uznawana za obywatela lub osobę stale przebywającą w wykonującym nakaz państwie członkowskim, przekazanie następuje pod warunkiem, że osoba ta po rozprawie zostaje przekazana do wykonującego nakaz państwa członkowskiego w celu odbycia tam kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego, orzeczonych w wydającym nakaz państwie członkowskim.

Artykuł 6

Właściwe organy sądowe

1. Wydającym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wydającego nakaz państwa członkowskiego, właściwego dla wydania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.

2. Wykonującym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wykonującego nakaz państwa członkowskiego, właściwego dla wykonania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.

3. Każde państwo członkowskie powiadamia Sekretariat Generalny Rady o właściwym w świetle jego prawa organie sądowym.

Artykuł 7

Powołanie organu centralnego

1. Każde państwo członkowskie może wyznaczyć organ centralny lub, jeśli jego system prawny przewiduje taką możliwość, więcej niż jeden organ centralny wspomagający właściwe organy sądowe.

2. Państwo członkowskie może, jeśli to wskazane z uwagi na uwarunkowania organizacyjne jego wewnętrznego systemu sądowego, nałożyć na organ lub organy centralne odpowiedzialność za urzędowe przekazywanie i odbiór europejskich nakazów aresztowania, jak również za wszelką inną odnośną korespondencję urzędową.

   Państwo członkowskie pragnące wykorzystać możliwości wynikające z niniejszego artykułu powiadamiają Sekretariat Generalny Rady odnośnie do wyznaczonego organu lub organów centralnych. Powiadomienia te wiążą wszystkie organy wydającego nakaz państwa członkowskiego.

Artykuł 8

Treść i forma europejskiego nakazu aresztowania

1. Europejski nakaz aresztowania zawiera następujące informacje podawane zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku:

   a) tożsamość i obywatelstwo osoby, do której skierowany jest wniosek;

   b) nazwisko i imię, adres, telefon i faks oraz adres e-mail: wydającego nakaz organu sądowego;

   c) dowody istnienia podlegającego wykonaniu wyroku, środka zabezpieczającego lub jakiegokolwiek innego podlegającej wykonaniu orzeczenia sądowego mającego analogiczny skutek prawny, a wchodzący w zakres art. 1 i 2;

   d) charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa, szczególnie w odniesieniu do art. 2;

   e) opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień jego popełnienia przez osobę, której dotyczy wniosek;

   f) orzeczona kara, jeśli istnieje prawomocny wyrok, lub skala przewidzianych za to przestępstwo kar w świetle prawodawstwa wydającego nakaz państwa członkowskiego;

   g) jeśli to możliwe, inne skutki przestępstwa.

2. Europejski nakaz aresztowania należy przetłumaczyć na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Każde z państw członkowskich może, w chwili przyjęcia niniejszej decyzji ramowej lub w terminie późniejszym, stwierdzić w deklaracji złożonej

w Sekretariacie Generalnym Rady, iż przyjmie tłumaczenie w jednym lub większej liczbie języków urzędowych instytucji Wspólnot Europejskich.

ROZDZIAŁ 2

PROCEDURA PRZEKAZYWANIA

Artykuł 9

Przekazywanie europejskiego nakazu aresztowania

1. Jeśli znane jest miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, wydający nakaz organ sądowy może przekazać europejski nakaz aresztowania bezpośrednio do wykonującego nakaz organu sądowego.

2. Wydający nakaz organ sądowy może, w każdym przypadku, zadecydować o wydaniu wezwania dla osoby, której dotyczy wniosek za pośrednictwem Systemu Informacyjnego Schengen (SIS).

3. Wezwanie takie odnosi skutek prawny zgodnie z przepisami art. 95 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach. Wpis umieszczony w Systemie Informacyjnym Schengen jest równoznaczny z wydaniem europejskiego nakazu aresztowania wraz z towarzyszącymi mu informacjami określonymi w art. 8 ust. 1.

   Na okres przejściowy, do czasu, gdy możliwe będzie przekazanie przez SIS wszystkich informacji określonych w art. 8, wezwanie stanowi równoważny odpowiednik europejskiego nakazu aresztowania do czasu otrzymania przez wykonujący nakaz organ sądowy egzemplarza oryginalnego sporządzonego w wymaganej i odpowiedniej formie.

Artykuł 10

Szczegółowe procedury przekazywania europejskiego nakazu aresztowania

1. Jeśli wydający nakaz organ sądowy nie zna właściwego wykonującego nakaz organu sądowego, może on wszcząć niezbędne dochodzenie, w tym przez punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej[9], w celu uzyskania tych informacji od wykonującego nakaz państwa członkowskiego.

2. Jeśli wydający nakaz organ sądowy wyraża takie życzenie, przekazanie może nastąpić poprzez bezpieczny telekomunikacyjny system Europejskiej Sieci Sądowej.

[9] Wspólne działanie Rady 98/428/WSiSW z dnia 29 czerwca 1998 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie utworzenia Europejskiej Sieci Sądowej (Dz.U. L 191 z 7.7.1998, s. 4).

3. Jeśli skorzystanie z elektronicznych usług SIS nie jest możliwe, wydający nakaz organ sądowy może skorzystać z usług Interpolu, aby ten przekazał europejski nakaz aresztowania.

4. Wydający nakaz organ sądowy może przesłać europejski nakaz aresztowania przez dowolne bezpieczne środki zapewniające zachowanie zapisu pisemnego w sposób pozwalający wykonującemu nakaz państwu członkowskiemu na stwierdzenie jego autentyczności.

5. Wszelkie trudności wiążące się z przekazywaniem lub stwierdzaniem autentyczności jakiegokolwiek dokumentu niezbędnego do wykonania europejskiego nakazu aresztowania rozwiązuje się w drodze bezpośrednich kontaktów między zaangażowanymi organami sądowymi lub, gdy sytuacja tego wymaga, przy zaangażowaniu organów centralnych państw członkowskich.

6. Jeśli organ, który otrzymuje europejski nakaz sądowy, nie jest właściwy do jego rozpatrzenia i wykonania, przesyła on automatycznie europejski nakaz aresztowania do właściwego organu swego państwa członkowskiego oraz powiadamia odpowiednio wydający nakaz organ sądowy.

Artykuł 11

Prawa osoby, której dotyczy wniosek

1. W momencie aresztowania osoby, której dotyczy wniosek, wykonujący nakaz właściwy organ sądowy, zgodnie z prawem krajowym, powiadamia tę osobę o europejskim nakazie aresztowania i jego treści, a także o możliwości wyrażenia przez tę osobę zgody na jej przekazanie wydającemu nakaz organowi sądowemu.

2. Osoba, której dotyczy wniosek, aresztowana w celach wykonania europejskiego nakazu aresztowania ma prawo do korzystania z pomocy prawnej i z pomocy tłumacza zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego.

Artykuł 12

Utrzymanie aresztu osoby, której dotyczy wniosek

Kiedy osoba zostaje aresztowana na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, wykonujący nakaz organ sądowy podejmuje decyzję, czy osoba ta powinna pozostać zatrzymana, zgodnie z prawem państwa członkowskiego wykonującego europejski nakaz aresztowania. Osoba ta może być zwolniona tymczasowo w dowolnym terminie zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego, pod warunkiem że właściwy organ państwa członkowskiego, o którym mowa, podejmuje wszelkie środki, jakie uważa za niezbędne, aby zapobiec ucieczce tej osoby.

Artykuł 13

Zgoda na przekazanie

1. Jeśli aresztowana osoba powiadamia, że zgadza się na przekazanie, to zgodę tą oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się prawa do skorzystania z zasady szczególności, o której mowa w art. 27 ust. 2, wyraża przed wykonującym nakaz organem sądowym zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego.

2. Każde państwo członkowskie przyjmuje środki niezbędne, aby zapewnić, że zgoda ta oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się określone w ust. 1 zostały wyrażone w sposób wskazujący, że osoba, której to dotyczy, wyraziła je dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba, której dotyczy wniosek, ma prawo do korzystania z pomocy prawnej.

3. Zgoda oraz, w razie potrzeby, zrzeczenie się określone w ust. 1 zostają formalnie zarejestrowane zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego.

4. Zgoda nie może zostać cofnięta. Każde państwo członkowskie może jednak przewidzieć, że zgoda oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się mogą zostać cofnięte zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie na mocy prawa krajowego. W takim przypadku okres między datą wyrażenia zgody i jej cofnięcia nie jest brany pod uwagę przy określaniu terminów ustanowionych w art. 17. Państwo członkowskie, które pragnie odwołać się do tej możliwości, w momencie przyjęcia niniejszej decyzji ramowej odpowiednio powiadamia o tym Sekretariat Generalny Rady i wskazuje procedury, według których cofnięcie zgody jest możliwe, a także powiadamia o wszelkich zmianach w tych procedurach.

Artykuł 14

Sądowe przesłuchanie osoby, której dotyczy wniosek

W przypadku gdy osoba aresztowana nie wyraża zgody na jej przekazanie, jak to określono w art. 13, ma prawo do przesłuchania przez wykonujący nakaz organ sądowy zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego.

Artykuł 15

Decyzja o przekazaniu

1. Decyzję o tym, czy dana osoba ma zostać przekazana, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy z uwzględnieniem terminów i zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji ramowej.

2. Jeśli wykonujący organ sądowy uważa informacje przekazane przez wydające nakaz państwo członkowskie za niewystarczające do celów podjęcia decyzji o przekazaniu, występuje o bezzwłoczne przekazanie niezbędnych informacji uzupełniających, w szczególności w odniesieniu do art. 3–5 oraz art. 8, oraz

może ustalić termin ich otrzymania, z uwzględnieniem konieczności zachowania terminu określonego w art. 17.

3. Wydający nakaz organ sądowy może w dowolnym terminie przesyłać wszelkie dodatkowe przydatne informacje do wykonującego nakaz organu sądowego.

Artykuł 16

Decyzja w wypadku zbiegu wniosków

1. Jeśli dwa lub więcej państw członkowskich wydało europejskie nakazy aresztowania w odniesieniu do tej samej osoby, decyzję co do tego, który z europejskich nakazów aresztowania podlega wykonaniu, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, w szczególności stopnia powagi przestępstw i miejsca ich popełnienia, odnośnych dat wydania europejskich nakazów aresztowania oraz tego, czy poszczególne nakazy wydano w celach ścigania, czy też pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego.

2. Przy podejmowaniu decyzji określonej w ust. 1 wykonujący nakaz organ sądowy może zasięgnąć porady ze strony Eurojustu[10].

3. W wypadku zaistnienia konfliktu między europejskim nakazem aresztowania a wnioskiem o ekstradycję wysuniętym przez państwo trzecie, decyzję o tym, czy europejski nakaz aresztowania, czy też wniosek o ekstradycję ma pierwszeństwo podejmuje właściwy organ wykonującego nakaz państwa członkowskiego po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, szczególnie określonych w ust. 1 oraz określonych w mającej tu zastosowanie konwencji.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich wynikających ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego.

Artykuł 17

Terminy i procedury podejmowania decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania

1. Europejski nakaz aresztowania stosuje się i wykonuje w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki.

2. W przypadkach gdy osoba, której dotyczy wniosek, wyraża zgodę na swoje przekazanie, ostateczna decyzja w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania zostaje podjęta w ciągu 10 dni od wyrażenia zgody.

[10] Decyzja Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1).

3. W pozostałych przypadkach ostateczna decyzja o wykonaniu europejskiego nakazu zostaje podjęta w ciągu 60 dni po aresztowaniu osoby, której dotyczy wniosek.

4. W sytuacji gdy w szczególnych przypadkach europejski nakaz aresztowania nie może zostać wykonany w terminie ustanowionym w ust. 2 lub 3, wykonujący nakaz organ sądowy niezwłocznie powiadamia o tym wydający nakaz organ sądowy, podając przyczyny zwłoki. W takim przypadku terminy mogą zostać przedłużone o dalsze 30 dni.

5. Do czasu podjęcia przez wykonujący nakaz organ sądowy ostatecznej decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania, zapewnia on, że warunki materialne niezbędne do skutecznego przekazania tej osoby pozostają spełnione.

6. W przypadku odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania należy podać jej przyczyny.

7. W przypadku gdy w wyjątkowych okolicznościach któreś z państw członkowskich nie jest w stanie dotrzymać terminów przewidzianych w niniejszym artykule, powiadamia ono o tym fakcie Eurojust, podając przyczyny zwłoki. Ponadto państwo członkowskie, które doświadcza kolejnych opóźnień ze strony drugiego państwa członkowskiego w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, powiadamia o tym Radę w celu dokonania oceny wdrożenia niniejszej decyzji ramowej na szczeblu państwa członkowskiego.

Artykuł 18

Sytuacja przed podjęciem decyzji

1. W przypadku gdy europejski nakaz aresztowania zostaje wydany w celu przeprowadzenia sądowego postępowania karnego, wykonujący organ sądowy musi:

   a) wyrazić zgodę na przesłuchanie osoby, której wniosek dotyczy, zgodnie z art. 19;

   b) albo wyrazić zgodę na czasowe przekazanie osoby, której wniosek dotyczy.

2. Warunki i czas trwania czasowego przekazania ustala się w drodze wzajemnego porozumienia między organem wydającym i organem wykonującym nakaz.

3. W przypadku przekazania czasowego osobie tej należy zapewnić możliwość powrotu do wykonującego nakaz państwa członkowskiego, aby mogła tam wziąć udział w przesłuchaniach jej dotyczących, jako strona w procedurze przekazania.

Artykuł 19

Przesłuchiwanie osoby przed podjęciem decyzji

1. Osobę, której dotyczy wniosek, przesłuchuje organ sądowy w asyście drugiej osoby wyznaczonej zgodnie z prawem państwa członkowskiego obowiązującym dla wnioskującego sądu.

2. Osobę, której dotyczy wniosek, przesłuchuje się zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego i na warunkach ustalonych w drodze wzajemnego porozumienia między organem sądowym wydającym i organem sądowym wykonującym nakaz.

3. Aby zapewnić należyte stosowanie niniejszego artykułu oraz ustalonych warunków, wykonujący nakaz właściwy organ sądowy może wyznaczyć drugi organ sądowy w swoim państwie członkowskim do wzięcia udziału w przesłuchaniu osoby, której dotyczy wniosek.

Artykuł 20

Przywileje i immunitety

1. W przypadku gdy osobie, której dotyczy wniosek, przysługuje jakiś przywilej bądź immunitet jurysdykcyjny lub egzekucyjny w wykonującym nakaz państwie członkowskim, bieg terminów określonych w art. 17 rozpoczyna się i liczy od dnia, kiedy wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony o fakcie, że dany przywilej lub immunitet został uchylony.

   Wykonujące nakaz państwo członkowskie składa zapewnienie, że warunki materialne konieczne dla skutecznego przekazania są spełnione w momencie, gdy osobie, której dotyczy wniosek, nie przysługuje już przywilej bądź immunitet.

2. W przypadku gdy w sprawie uchylenia przywileju lub immunitetu właściwy jest organ wykonującego nakaz państwa członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy wzywa go do bezzwłocznego skorzystania z tego uprawnienia. W przypadku gdy moc uchylenia przywileju bądź immunitetu spoczywa w gestii organu innego państwa lub organizacji międzynarodowej, wydający nakaz organ sądowy występuje o skorzystanie z tego uprawnienia.

Artykuł 21

Konkurencyjne wobec siebie zobowiązania międzynarodowe

Niniejsza decyzja ramowa nie uchybia zobowiązaniom wykonującego nakaz państwa członkowskiego, w przypadku gdy osoba, której dotyczy wniosek, zostaje poddana ekstradycji do tego państwa członkowskiego z państwa trzeciego i w przypadku gdy osoba ta jest chroniona postanowieniami uzgodnienia, na mocy którego została poddana ekstradycji z uwzględnieniem uprawnień szczególnych. Wykonujące nakaz państwo członkowskie podejmuje wszelkie środki niezbędne dla bezzwłocznego zażądania zgody

państwa, z którego osoba, której wniosek dotyczy, została poddana ekstradycji tak, by mogła ona zostać przekazana państwu członkowskiemu, które wydało europejski nakaz aresztowania. Nie rozpoczyna się bieg terminów określonych w art. 17 do dnia, w którym wygasają te szczególne uprawnienia. Do czasu wydania decyzji państwa, z którego osoba, której dotyczy wniosek, została poddana ekstradycji, wykonujące nakaz państwo członkowskie składa zapewnienie, że warunki materialne konieczne dla skutecznego przekazania pozostają spełnione.

Artykuł 22

Powiadomienie o decyzji

Wykonujący nakaz organ sądowy niezwłocznie powiadamia wydający nakaz organ sądowy o decyzji w sprawie czynności, które mają zostać podjęte w sprawie europejskiego nakazu aresztowania.

Artykuł 23

Terminy przekazania

1. Osoba, której dotyczy wniosek, zostaje przekazana tak szybko, jak to możliwe, w dniu uzgodnionym przez zainteresowane organy.

2. Osoba ta zostaje przekazana najpóźniej po upływie 10 dni od daty wydania prawomocnej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

3. Jeśli przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, w terminie ustanowionym w ust. 2 udaremniają okoliczności niezależne od któregokolwiek z państw członkowskich, wykonujące i wydające nakaz organy sądowe niezwłocznie porozumiewają się ze sobą i ustalają nowy termin przekazania. W takim przypadku przekazanie ma miejsce w ciągu 10 dni od w ten sposób uzgodnionej nowej daty.

4. Wyjątkowo przekazanie może być czasowo odroczone z ważnych przyczyn natury humanitarnej, na przykład gdy zachodzą poważne podstawy do przypuszczenia, że zagrozi to w sposób ewidentny życiu lub zdrowiu osoby, której dotyczy wniosek. Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania ma miejsce w terminie możliwie najkrótszym po ustąpieniu tych podstaw. Wykonujący nakaz organ sądowy niezwłocznie powiadamia wydający nakaz organ sądowy o ustaleniu nowej daty przekazania. W tym przypadku przekazanie ma miejsce w ciągu 10 dni od w ten sposób uzgodnionej nowej daty.

5. Po upłynięciu terminów określonych w ust. 2–4 osoba nadal przebywająca w areszcie powinna zostać zwolniona.

Artykuł 24

Przekazanie odroczone lub warunkowe

1. Wykonujący nakaz organ sądowy może, po podjęciu decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, odroczyć przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, tak, że może ona być sądzona w wykonującym nakaz państwie członkowskim lub, jeśli już jest skazana, może ona odbywać na swoim terytorium karę orzeczoną na podstawie czynu innego niż wymieniony w europejskim nakazie aresztowania.

2. Zamiast odroczenia przekazania wykonujący nakaz organ sądowy może czasowo przekazać osobę, której dotyczy wniosek wydającemu nakaz państwu członkowskiemu na warunkach podlegających ustaleniu w drodze wzajemnego porozumienia między wykonującymi i wydającymi nakaz organami sądowymi. Porozumienie to sporządza się na piśmie, a jego warunki wiążą wszystkie organy wydającego nakaz państwa członkowskiego.

Artykuł 25

Tranzyt

1. Każde państwo członkowskie, z wyjątkiem sytuacji, gdy korzysta z możliwości odmowy przekazania w sytuacji, gdy tranzyt obywatela lub rezydenta jest wnioskowany w celu pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego, zezwala na tranzyt przez swoje terytorium osoby, której dotyczy wniosek, pod warunkiem przekazania informacji o:

   a) tożsamości i obywatelstwie osoby podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania;

   b) istnieniu europejskiego nakazu aresztowania;

   c) charakterze i prawnej kwalifikacji przestępstwa;

   d) prawnym opisie okoliczności przestępstwa, łącznie z datą i miejscem jego popełnienia.

   W przypadku gdy osoba, która podlega europejskiemu nakazowi aresztowania do celów przeprowadzenia postępowania uznawana jest za obywatela lub rezydenta państwa członkowskiego tranzytu, tranzyt może zostać objęty warunkiem, że osoba ta po rozprawie zostaje przekazana państwu członkowskiemu tranzytu w celu odbycia kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego orzeczonych wobec niej w wydającym nakaz państwie członkowskim.

2. Każde państwo członkowskie wyznacza organ odpowiedzialny za odbiór wniosków tranzytowych oraz niezbędnych dokumentów, jak również wszelkiej innej korespondencji urzędowej dotyczącej wniosków tranzytowych. Państwa członkowskie powiadamiają o tym wyznaczeniu Sekretariat Generalny Rady.

3. Wniosek tranzytowy i informacje wymienione w ust. 1 mogą być kierowane do organu wyznaczonego na mocy ust. 2 z użyciem dowolnych środków, pod warunkiem że zapewniają one zachowanie zapisu pisemnego. Państwo członkowskie tranzytu powiadamia o swojej decyzji z użyciem tej samej procedury.

4. Niniejsza decyzja ramowa nie ma zastosowania w przypadku przewozu drogą lotniczą bez przewidzianej rozkładem lotu przerwy w podróży. Jednakże, jeśli dochodzi do nieuwzględnionego w rozkładzie lądowania, wydające nakaz państwo członkowskie dostarcza organowi wyznaczonemu na mocy ust. 2 informacji przewidzianych w ust. 1.

5. W przypadku gdy tranzyt dotyczy osoby, która ma zostać poddana ekstradycji z państwa trzeciego do państwa członkowskiego, niniejszy artykuł będzie miał zastosowanie mutatis mutandis. W szczególności uważa się, że wyrażenie „europejski nakaz aresztowania" należy zastąpić wyrażeniem „wniosek o ekstradycję".

ROZDZIAŁ 3

SKUTKI PRZEKAZANIA

Artykuł 26

Zaliczenie okresu zatrzymania odbytego w wykonującym nakaz państwie członkowskim

1. Wydające nakaz państwo członkowskie zalicza wszystkie okresy zatrzymania, zaistniałe w wyniku wykonania europejskiego nakazu aresztowania, do całkowitego okresu zatrzymania, które ma się odbyć w wydającym nakaz państwie członkowskim, jako skutek orzeczenia o pozbawieniu wolności lub wydania środka zabezpieczającego.

2. W tym celu wszystkie informacje dotyczące zatrzymania osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie europejskiego nakazu aresztowania zostają przekazane przez wykonujący nakaz organ sądowy lub organ centralny wyznaczony na mocy art. 7 do wydającego nakaz organu sądowego w momencie przekazania.

Artykuł 27

Możliwość ścigania za inne przestępstwa

1. Każde państwo członkowskie może notyfikować Sekretariatowi Generalnemu Rady, że w jego stosunkach z innymi państwami członkowskimi, które wystosowały podobną notyfikację, domniemana jest zgoda na ściganie, skazanie lub zatrzymanie w związku z pozbawieniem wolności lub wykonaniem środka zabezpieczającego za przestępstwo popełnione przed przekazaniem osoby inne niż to, z powodu którego została przekazana, chyba że w przypadku szczególnym wykonujący nakaz organ sądowy stanowi inaczej w swojej decyzji w sprawie przekazania.

2. Z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 1 i 3, osoba przekazana może nie być ścigana, skazana lub w inny sposób pozbawiona wolności za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem, inne niż to, za które została przekazana.

3. Ustępu 2 nie stosuje się w następujących przypadkach:

   a) kiedy osoba mająca możliwość opuszczenia terytorium państwa członkowskiego, któremu została przekazana, nie uczyniła tego w ciągu 45 dni od swego ostatecznego zwolnienia, lub wróciła na to terytorium po opuszczeniu go;

   b) przestępstwo nie podlega karze pozbawienia wolności lub środkowi zabezpieczającemu;

   c) sądowa procedura karna nie daje podstaw do zastosowania środków ograniczających wolność osobistą;

   d) kiedy osoba może podlegać karze lub środkowi penitencjarnemu niepolegającemu na pozbawieniu wolności, co w szczególności dotyczy kary finansowej lub środka zastosowanego w jej miejsce, nawet jeśli kara lub środek daje podstawy do ograniczenia jej wolności osobistej;

   e) kiedy osoba, co do której uzgodniono, że ma zostać przekazana, równocześnie, jeśli to właściwe, zgodnie z art. 13 odwołuje się do zasady szczególności;

   f) kiedy osoba po jej przekazaniu w sposób jednoznaczny odwołuje się do zasady szczególności w odniesieniu do szczególnych przestępstw poprzedzających jej przekazanie. Zrzeczenie się następuje przed właściwymi organami sądowymi wydającego nakaz państwa członkowskiego i zostaje zapisane zgodnie z prawem krajowym tego państwa. Zrzeczenie się sporządza się w taki sposób, aby jego brzmienie wyraźnie świadczyło, iż osoba ta uczyniła to dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba ta ma prawo do korzystania z pomocy prawnej;

   g) w przypadku gdy wykonujący nakaz organ sądowy, który przekazał osobę, wyraża zgodę zgodnie z ust. 4.

4. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje się do wykonującego nakaz organu sądowego, z załączeniem informacji określonych w art. 8 ust. 1 oraz tłumaczenia określonego w art. 8 ust. 2. Zgodę taką wyraża się, gdy przestępstwo, wobec którego jest ona wymagana, podlega przekazaniu osoby zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej. Zgody odmawia się w przypadkach wymienionych w art. 3, a ponadto można jej nie udzielić jedynie na podstawie przyczyn wymienionych w art. 4. Decyzję podejmuje się nie później niż po upływie 30 dni po otrzymaniu wniosku.

   W przypadku sytuacji określonej w art. 5 wydające nakaz państwo członkowskie musi udzielić odnośnych gwarancji.

Artykuł 28

Przekazanie lub wynikająca z niego ekstradycja

1. Każde państwo członkowskie może notyfikować Sekretariatowi Generalnemu Rady, że w jego stosunkach z pozostałymi państwami członkowskimi, które wystąpiły z podobną notyfikacją, można domniemywać zgodę na przekazanie osoby do państwa członkowskiego innego niż wykonujące nakaz państwo członkowskie na mocy europejskiego nakazu aresztowania za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem, chyba że w przypadku szczególnym wykonujący nakaz organ sądowy stanowi inaczej w swojej decyzji w sprawie przekazania.

2. W każdym przypadku osoba, która została przekazana państwu członkowskiemu wydającemu nakaz na mocy europejskiego nakazu aresztowania może, bez zgody wykonującego nakaz państwa członkowskiego, zostać przekazana do państwa członkowskiego, innego niż wykonujące nakaz państwo członkowskie, na mocy europejskiego nakazu aresztowania wydanego za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem w następujących przypadkach:

   a) gdy osoba, której dotyczy wniosek, miała możliwość opuszczenia terytorium państwa członkowskiego, do którego została przekazana, nie uczyniła tego przed upływem 45 dni od swego ostatecznego zwolnienia lub wróciła na to terytorium po jego opuszczeniu;

   b) gdy osoba, której dotyczy wniosek, wyraża zgodę na jej przekazanie do państwa członkowskiego, innego niż wykonujące nakaz państwo członkowskie, na mocy europejskiego nakazu aresztowania. Zgodę wyraża się przed właściwymi organami sądowymi wydającego nakaz państwa członkowskiego i zapisuje się ją zgodnie z prawem krajowym tego państwa. Zapis sporządza się w sposób jednoznacznie świadczący, że osoba, której to dotyczy, wyraziła ją dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba, której dotyczy wniosek, ma prawo do skorzystania z pomocy prawnej;

   c) gdy osoby, której dotyczy wniosek, nie obejmuje zasada szczególności zgodnie art. 27 ust. 3 lit. a), e), f) i g).

3. Wykonujący nakaz organ sądowy wyraża zgodę na przekazanie osoby do drugiego państwa członkowskiego zgodnie z następującymi zasadami:

   a) wniosek o wyrażenie zgody zostaje złożony zgodnie z art. 9 i towarzyszą mu informacje określone w art. 8 ust. 1 oraz tłumaczenie określone w art. 8 ust. 2;

   b) zgodę wyraża się, gdy przestępstwo, za które się o nią wnioskuje, pociąga za sobą przekazanie osoby zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej;

   c) decyzja zostaje podjęta nie później niż przed upływem 30 dni po otrzymaniu wniosku;

d) nie wyraża się zgody w przypadku określonych w art. 3, a ponadto można odmówić jej wyrażenia jedynie na podstawach określonych w art. 4.

W sytuacjach określonych w art. 5 wydające nakaz państwo członkowskie musi udzielić przewidzianych dla nich gwarancji.

4. Bez względu na ust. 1, osoba przekazana na mocy europejskiego nakazu aresztowania nie zostaje poddana ekstradycji do państwa trzeciego bez zgody właściwych organów państwa członkowskiego, które tę osobę przekazało. Zgodę taką wyraża się zgodnie z konwencjami wiążącymi dla tego państwa członkowskiego, jak również zgodnie z jego prawem krajowym.

Artykuł 29

Przekazywanie mienia

1. Na wniosek wydającego nakaz organu sądowego lub z własnej inicjatywy wykonujący nakaz organ sądowy, zgodnie ze swoim prawem krajowym, zajmuje i przekazuje mienie, które:

a) może być potrzebne jako dowód; lub

b) osoba, której dotyczy wniosek, zdobyła je w wyniku przestępstwa.

2. Mienie określone w ust. 1 przekazuje się nawet wówczas, gdy europejskiego nakazu aresztowania nie można przeprowadzić z uwagi na zgon lub ucieczkę osoby, której dotyczy wniosek.

3. Jeśli mienie określone w ust. 1 podlega zajęciu lub konfiskacie na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego, to może ono, jeśli mienie jest potrzebne w związku z toczącym się sądowym postępowaniem karnym, czasowo przetrzymać je lub przekazać wydającemu nakaz państwu członkowskiemu, pod warunkiem jego zwrotu.

4. Chronione są wszelkie prawa, jakie wykonujące nakaz państwo członkowskie lub strony trzecie mogły nabyć w odniesieniu do mienia określonego w ust. 1. W przypadku gdy prawa takie istnieją, wydające nakaz państwo członkowskie zwraca mienie bez opłat wykonującemu nakaz państwu członkowskiemu jak najszybciej po zakończeniu karnego postępowania sądowego.

Artykuł 30

Wydatki

1. Wydatki poniesione na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego na wykonanie europejskiego nakazu aresztowania obciążają to państwo członkowskie.

2. Wszelkie inne wydatki obciążają wydające nakaz państwo członkowskie.

ROZDZIAŁ 4

PRZEPISY OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 31

Stosunek do innych instrumentów prawnych

1. Bez uszczerbku dla ich stosowania w relacjach między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, niniejsza decyzja ramowa od dnia 1 stycznia 2004 r. zastępuje odnośne przepisy następujących Konwencji, mających zastosowanie w stosunkach między państwami członkowskimi w dziedzinie ekstradycji:

   a) Europejska Konwencja o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., jej protokół dodatkowy z dnia 15 października 1975 r., jej drugi protokół dodatkowy z dnia 17 marca 1978 r., oraz Europejska Konwencja o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r., w kwestiach dotyczących ekstradycji;

   b) Porozumienie między 12 państwami członkowskimi Wspólnot Europejskich w sprawie uproszczenia i unowocześnienia metod przekazywania wniosków ekstradycyjnych z dnia 26 maja 1989 r.;

   c) Konwencja z dnia 10 marca 1995 r. o uproszczeniu procedury ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej;

   d) Konwencja z dnia 27 września 1996 r. odnosząca się do przeprowadzania ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej;

   e) Tytuł III rozdział 4 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.

2. Państwa członkowskie mogą nadal stosować się do porozumień lub uzgodnień dwustronnych bądź wielostronnych, obowiązujących w dniu przyjęcia niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie celów niniejszej decyzji ramowej oraz, w dalszej perspektywie, służących upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania.

   Państwa członkowskie mogą zawierać dwustronne lub wielostronne porozumienia i dokonywać takich uzgodnień po wejściu w życie niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie nakazów niniejszej ramowej decyzji oraz, w dalszej perspektywie, służącym upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania, w szczególności przez ustalanie terminów krótszych niż określone w art. 2 ust. 2, przez dalsze ograniczanie podstaw do

odmowy, wymienionych w art. 3 i 4, bądź przez obniżanie progu przewidzianego w art. 2 ust. 1 lub 2.

Porozumienia i uzgodnienia określone w akapicie drugim nie mogą w żadnym przypadku wpływać na stosunki z państwami członkowskimi, które nie są ich stronami.

W ciągu trzech miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej decyzji ramowej państwa członkowskie notyfikują Radzie i Komisji istnienie określonych w akapicie pierwszym porozumień i uzgodnień, których stosowanie pragną kontynuować.

Państwa członkowskie notyfikują także Radzie lub Komisji wszelkie nowe porozumienia czy uzgodnienia określone w akapicie drugim, w ciągu trzech miesięcy od ich podpisania.

3. W przypadku gdy konwencje lub porozumienia określone w ust. 1 stosuje się do terytoriów państw członkowskich lub terytoriów, za których stosunki zewnętrzne odpowiedzialne jest państwo członkowskie, wobec których nie znajduje zastosowania niniejsza decyzja ramowa, instrumenty te nadal regulują stosunki nawiązane między tymi terytoriami i pozostałymi państwami członkowskimi.

Artykuł 32

Przepis przejściowy

1. Wnioski o ekstradycję otrzymane przed dniem 1 stycznia 2004 r. będą nadal podlegały istniejącym instrumentom prawnym odnoszącym się do ekstradycji. Wnioski o ekstradycję otrzymane po tej dacie będą rozpatrywane zgodnie z przepisami przyjętymi przez państwa członkowskie na mocy niniejszej decyzji ramowej. Jednakże każde z państw członkowskich może w momencie przyjęcia niniejszej decyzji ramowej wydać oświadczenie wskazujące na to, że jako wykonujące nakaz państwo członkowskie będzie ono nadal postępowało z wnioskami odnoszącymi się do czynów przestępczych popełnionych przed datą wyszczególnioną we wniosku, zgodnie z systemem ekstradycyjnym mającym zastosowanie przed dniem 1 stycznia 2004 r. Data, o której mowa, nie może być późniejsza niż dzień 7 sierpnia 2002 r. Wskazane oświadczenie zostanie opublikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich. Może ono zostać wycofane w dowolnym czasie.

Artykuł 33

Przepisy dotyczące Austrii i Gibraltaru

1. Jak dotąd Austria nie zmodyfikowała art. 12 ust. 1 „Auslieferungs- und Rechtshilfegesetz” i najpóźniej do dnia 31 grudnia 2008 r. może ona zezwalać swoim organom sądowym wykonującym nakazy na odmowę stosowania europejskiego nakazu aresztowania, jeśli osoba, której dotyczy wniosek, jest

obywatelem austriackim i jeśli czyn, za który wydano europejski nakaz aresztowania, nie jest karalny w świetle austriackiego prawa.

2. Niniejszą decyzję ramową stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 34

Wykonanie

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki do wykonania przepisów niniejszej decyzji ramowej do dnia 31 grudnia 2003 r.

2. Państwa członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji tekst przepisów transponujących do ich prawa krajowego zobowiązania nałożone na nie z mocy niniejszej decyzji ramowej. W trakcie transpozycji każde państwo członkowskie może powiadomić, że bezzwłocznie zacznie stosować niniejszą decyzję ramową w swoich stosunkach z tymi państwami członkowskimi, które złożyły podobną notyfikację.

   Sekretariat Generalny Rady przekaże państwom członkowskim i Komisji informacje otrzymane na mocy art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 2, art. 13 ust. 4 i art. 25 ust. 2. Zleci też opublikowanie tych informacji w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

3. Na podstawie informacji przekazanych przez Sekretariat Generalny Rady Komisja, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2004 r., składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie działania niniejszej decyzji ramowej wraz z towarzyszącymi mu, gdy to konieczne, wnioskami ustawodawczymi.

4. W drugiej połowie roku 2003 r. Rada dokona przeglądu, w szczególności praktycznego stosowania przepisów niniejszej decyzji ramowej przez państwa członkowskie, jak również funkcjonowania Systemu Informatycznego Schengen.

Artykuł 35

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 13 czerwca 2002 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
M. RAJOY BREY

ZAŁĄCZNIK II – FORMULARZ EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA, ZAWARTY W ZAŁĄCZNIKU DO DECYZJI RAMOWEJ W SPRAWIE ENA

EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA[1]

Nakaz ten został wydany przez właściwy organ sądowy. Wnioskuję, aby wymienioną niżej osobę aresztowano i przekazano w celu przeprowadzenia sądowego postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

(a) Informacja dotycząca osoby, której dotyczy wniosek:

Nazwisko: .....

Imię (imiona): .....

Nazwisko panieńskie, jeżeli dotyczy: .....

Pseudonimy, jeżeli dotyczy: .....

Płeć: .....

Obywatelstwo: .....

Data urodzenia: .....

Miejsce urodzenia: .....

Stałe miejsce zamieszkania i/lub znany adres: .....

.....

Język rozumiany przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):

.....

Znaki szczególne / rysopis osoby, której wniosek dotyczy: .....

.....

Zdjęcie i odciski palców osoby, której dotyczy wniosek, jeśli takowe są dostępne i mogą zostać przekazane lub dane na temat osoby, z którą można kontaktować się w celu uzyskania takich informacji, albo profil DNA (w przypadku gdy takie dokumenty można skompletować, choć nie zostały załączone).

(b) Decyzja, na podstawie której sporządzono nakaz:

1. Nakaz aresztowania lub decyzja sądowa mające ten sam skutek: .....

   Rodzaj: .....

2. Podlegające wykonaniu orzeczenie: .....

   .....

   Numer akt: .....

[1] Nakaz ten należy sporządzić lub przetłumaczyć na piśmie w jednym z języków urzędowych wykonującego nakaz państwa członkowskiego, jeżeli państwo to jest znane, albo na dowolny język zatwierdzony przez to państwo.

(c) Wskazania co do długości orzeczonej kary:

1. Maksymalna długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania, jaką można zastosować za określone przestępstwo(-a):

.....

.....

2. Zastosowana długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania:

.....

Pozostała do odbycia część wyroku:.....

.....

.....

(d) Proszę wskazać, czy osoba, której dotyczy wniosek, stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie:

1. □ Tak, dana osoba stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.

2. □ Nie, dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.

3. Jeśli zaznaczono odpowiedź wskazaną w pkt 2, proszę wskazać, która z poniższych okoliczności zachodzi:

□ 3.1a. osoba ta została wezwana osobiście w dniu … (dzień/miesiąc/rok) i tym samym była poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, oraz została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

LUB

□ 3.1b osoba ta nie została wezwana osobiście, lecz inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie, w sposób pozwalający jednoznacznie stwierdzić, że wiedziała ona o wyznaczonej rozprawie, oraz została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

LUB

□ 3.2. wiedząc o wyznaczonej rozprawie, osoba ta udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez nią lub przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił ją na rozprawie;

LUB

□ 3.3. osobie tej doręczono orzeczenie w dniu … (dzień/miesiąc/rok) i wyraźnie pouczono ją o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach osoba ta ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia, oraz

□ osoba ta wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia;

LUB

□ osoba ta w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;

LUB

□ 3.4. osobie tej nie doręczono orzeczenia osobiście, ale

- orzeczenie zostanie jej doręczone osobiście bezzwłocznie po jej przekazaniu, oraz
- wraz z doręczeniem orzeczenia osoba ta zostanie wyraźnie pouczona o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach osoba ta ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia, oraz
- osoba ta zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, a który wynosi …… dni.

4. Jeżeli zaznaczono odpowiedź wskazaną w pkt 3.1b, 3.2 lub 3.3 powyżej, proszę podać, w jaki sposób odnośny warunek został spełniony:

……
……

(e) Przestępstwa:

Nakaz ten odnosi się do ogółem: ..... liczby przestępstw.

Opis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z określeniem daty, miejsca i stopnia uczestnictwa w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której wniosek dotyczy:
.....
.....
.....

Charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa (przestępstw) oraz mające zastosowanie ustawowe przepisy/kodeks:
.....
.....
.....
.....
.....

I. Jeżeli to właściwe, proszę zaznaczyć jedno lub więcej przestępstw zagrożonych w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności bądź środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 3 lat, jak to określają odnośne ustawy wydającego nakaz państwa członkowskiego:

□ udział w organizacjach przestępczych;

□ terroryzm;

- □ handel ludźmi;
- □ seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografia dziecięca;
- □ nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi;
- □ nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi;
- □ korupcja;
- □ nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich;
- □ pranie wpływów pieniężnych z przestępczości;
- □ fałszowanie walut, w tym waluty euro;
- □ przestępczość komputerowa;
- □ przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami;
- □ ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego zamieszkania;
- □ zabójstwo, poważne uszkodzenie ciała;
- □ nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi;
- □ porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników;
- □ rasizm i ksenofobia;
- □ kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w ręku;
- □ nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki,
- □ oszustwo;
- □ ściąganie haraczy i wymuszanie;
- □ podrabianie towarów i piractwo;
- □ fałszowanie dokumentów urzędowych i handlowanie nimi;
- □ fałszowanie środków płatniczych;
- □ nielegalny handel substancjami hormonalnymi i substancjami pobudzającymi wzrost;
- □ nielegalny handel materiałami jądrowymi i radioaktywnymi;
- □ handel kradzionymi pojazdami;
- □ gwałt;
- □ podpalenie;
- □ przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego;
- □ bezprawne zajęcie samolotu/statku;
- □ sabotaż.

II. Pełne opisy przestępstwa(przestępstw) nieobjętych sekcją I powyżej:

.....

.....

(f) Inne okoliczności odnoszące się do sprawy (nieobowiązkowo):

(Uwaga: (Opis może obejmować uwagi na temat eksterytorialności, wstrzymania przedawnienia i innych konsekwencji przestępstwa).

.....

.....

(g) Niniejszy nakaz odnosi się także do zajęcia i przekazania mienia, które może być potrzebne jako dowód:

Niniejszy nakaz odnosi się również do zajęcia i przekazania mienia zdobytego w wyniku przestępstwa przez osobę, której dotyczy wniosek:

Opis mienia (i jego umiejscowienia) (jeżeli jest znane):

.....

.....

.....

(h) Przestępstwo (przestępstwa) stanowiące podstawę wydania niniejszego nakazu jest (są) zagrożone karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym:

– system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza rewizję kary lub zastosowanego środka – na wniosek i po upływie co najmniej 20 lat – w celu niewykonania takiej kary bądź środka,

i/lub

– system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza zastosowanie prawa łaski, do czego osoba jest uprawniona z mocy prawa lub praktyki obowiązującej w wydającym nakaz państwie członkowskim w celu niewykonania takiej kary lub środka.

(i) Organ sądowy, który wydał nakaz:

Nazwa oficjalna: .....

Nazwisko jego przedstawiciela[2]: .....

.....

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe): .....

.....

Numer akt: .....

Adres: .....

.....

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (…) .....

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (...).....

E-mail: .....

Szczegóły na temat osoby, z którą można się kontaktować w celu dokonywania niezbędnych uzgodnień praktycznych odnośnie do przekazania: .....

W przypadku gdy organ centralny został obarczony odpowiedzialnością za przekazywanie i urzędowy odbiór europejskich nakazów aresztowania:

Nazwa organu centralnego: .....

.....

Osoba upoważniona do kontaktów (jeżeli to właściwe – tytuł/stanowisko służbowe i nazwisko): .....

.....

Adres:.....

.....

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu/miasta itd.) (…) .....

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu/miasta itd.) (…) .....

E-mail: .....

Podpis wydającego nakaz organu sądowego i/lub jego przedstawiciela:

.....

Nazwisko: .....

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe): .....

Data: .....

Pieczęć urzędowa (jeśli jest takowa)

[2] W różnych wersjach językowych znajdzie się odniesienie do „osoby upoważnionej” (ang. „holder”) ze strony organu sądowego.

ZAŁĄCZNIK III – INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA FORMULARZA EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Nakaz ten został wydany przez właściwy organ sądowy. Wnioskuję, aby wymienioną niżej osobę aresztowano i przekazano w celu przeprowadzenia sądowego postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

Uwagi:

– Podczas przygotowywania ENA zaleca się wykorzystanie narzędzia Compendium dostępnego na stronie Europejskiej Sieci Sądowej. Korzystanie z tego elektronicznego narzędzia pozwala wypełnić formularz w sposób równie łatwy, jak wypełnia się formularz w formacie Word, lecz narzędzie to jest wyposażone w kilka nowoczesnych i przyjaznych dla użytkownika funkcji, takich jak: możliwość bezpośredniego importowania właściwych organów sądowych wykonujących nakaz przy użyciu narzędzia „atlas sądowy"; natychmiastowe uzyskanie statycznego tekstu formularza w języku lub językach akceptowanych przez wydające nakaz państwo członkowskie; zapisanie i przesłanie formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej.

– Dobrze jest jednak pobrać formularz w formacie Word ze strony internetowej Europejskiej Sieci Sądowej (sekcja „Judicial Library") w języku organu sądowego wydającego nakaz (we własnym języku) i zapisać go na własnym komputerze na wypadek, gdyby był on pilnie potrzebny podczas przerwy w dostępie do tej strony**.**

– Dobrze jest również pobrać formularz z internetowej strony Europejskiej Sieci Sądowej (sekcja „Judicial Library") we wszystkich językach, szczególnie w tych powszechniej akceptowanych przez inne państwa członkowskie, i zapisać go na własnym komputerze.

– W przypadku korzystania z formatu Word należy wypełnić formularz we własnym języku przy użyciu komputera (nie odręcznie). W przypadku korzystania z Compendium formularz zawsze jest wypełniony przy użyciu komputera**.**

– Jeżeli którekolwiek z pól nie dotyczy danej sprawy, należy wpisać „nie dotyczy" lub wyraźnie zaznaczyć (np. graficznie znakiem „—"), że dane pole nie jest związane ze sprawą. Nigdy nie należy usuwać pola lub w jakikolwiek sposób zmieniać formularza ENA.

– Jeżeli ENA wystawia się w związku z kilkoma przestępstwami, należy przestępstwa te ponumerować (1, 2, 3 itd.) i przestrzegać tej numeracji w całym formularzu, a zwłaszcza w części b).

Część a)

Informacje potrzebne do zidentyfikowania osoby, której dotyczy wniosek

Uwagi:

Należy w miarę możliwości wypełnić wszystkie pola.

(a) Informacje dotyczące osoby, której dotyczy wniosek:

Nazwisko: ***Uwagi: pole obowiązkowe. Należy uwzględnić poprzednie oficjalnie używane nazwisko (o ile jest znane) i wstawić je w pisowni w danym języku krajowym; nie należy tłumaczyć nazwiska. Należy upewnić się, że kolejność jest prawidłowa (że nie podaje się imienia w miejsce nazwiska) i dokładnie sprawdzić imię i nazwisko, w przypadku gdy w tych samych aktach pojawiają się co najmniej dwie osoby o podobnym imieniu/nazwisku (być może w innej kolejności lub z niewielkimi różnicami).***

Imię (imiona): ***Uwagi: pole obowiązkowe.***

Nazwisko panieńskie, jeżeli dotyczy:

Pseudonimy, jeżeli dotyczy: ***Uwagi: należy uwzględnić też przybrane imiona i nazwiska. Przezwiska należy podać w nawiasach. Jeżeli dana osoba posługuje się fałszywą tożsamością, należy odnośne rzekome dane dopisać we wszystkich polach (np. podać rzekomą datę urodzenia, rzekome adresy).***

Płeć: ***Uwagi: pole obowiązkowe.***

Obywatelstwo: ***Uwagi: pole obowiązkowe. W przypadku wielu obywatelstw należy podać wszystkie.***

Data urodzenia: ***Uwagi: pole obowiązkowe.***

Miejsce urodzenia: ***Uwagi: pole obowiązkowe, o ile informacje te są dostępne.***

Stałe miejsce zamieszkania i/lub znany adres: ***Uwagi: pole obowiązkowe, o ile informacje te są dostępne.***

W razie ich braku należy wpisać „nieznane”.

Język rozumiany przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):

Znaki szczególne / rysopis osoby, której wniosek dotyczy: ***Uwagi: pole obowiązkowe, o ile informacje te są dostępne. Należy także zaznaczyć, czy osoba ta jest niebezpieczna i czy może być uzbrojona.***

Zdjęcie i odciski palców osoby, której dotyczy wniosek, jeżeli takowe są dostępne i mogą zostać przekazane, lub dane na temat osoby, z którą można kontaktować się w celu uzyskania takich informacji, albo profil DNA (w przypadku gdy takie dokumenty można skompletować, choć nie zostały załączone) ***Uwaga: Jeżeli te informacje są dostępne, należy obowiązkowo dostarczyć je za pośrednictwem Interpolu lub SIS. Jest to niezbędne, aby zagwarantować, że aresztowana zostanie właściwa osoba.***

Należy dokładnie sprawdzić dane, w przypadku gdy w tych samych aktach pojawiają się co najmniej dwie osoby o podobnym imieniu/nazwisku (być może w innej kolejności lub z niewielkimi różnicami).

Część b)

Informacje na temat decyzji, na podstawie której sporządzono ENA

Uwagi:

Formularz należy wypełnić tylko pod kątem jednego, zadeklarowanego celu ENA, którym jest ściganie osoby w celu jej osądzenia lub wykonanie wyroku. W części b) używa się zwrotu „decyzja, na podstawie której sporządzono nakaz" odnoszącego się do orzeczenia sądowego, które jest odrębne od ENA. Termin „orzeczenie sądowe" obejmuje decyzje organów państw członkowskich, które sprawują wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych, a nie służb policyjnych. Jeżeli decyzja, na podstawie której wydano nakaz zastosowania środka zapobiegawczego, została zamieniona np. w wyrok wydany pod nieobecność danej osoby na rozprawie, to należy wystawić nowy europejski nakaz aresztowania (na podstawie tego nowego wyroku).

W postępowaniu przygotowawczym (ENA wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego)

– Część b) pkt 1. Należy wskazać decyzję stanowiącą podstawę ENA (na przykład orzeczenie sądowe lub nakaz aresztowania wydany w dniu dd/mm/rrrr, w którym orzeczono zastosowanie środka przymusu w postaci zatrzymania prewencyjnego). Uwaga: jeżeli wypełnia się część b) pkt 1, należy również wypełnić część c) pkt 1.

Po wydaniu wyroku (ENA wystawia się w celu wykonania wyroku lub wyroku zapadłego pod nieobecność danej osoby na rozprawie)

– Część b) pkt 1. Jeżeli ENA jest wystawiany w związku z wyrokiem wydanym pod nieobecność danej osoby na rozprawie – należy wskazać decyzję sądu.

– Część b) pkt 2. Należy odnieść się do właściwego wyroku lub orzeczenia, które stały się prawomocne w dniu dd/mm/rrrr, oraz podać numer sprawy i nazwę sądu wydającego. W niektórych państwach członkowskich wyroki, które nie podlegają jeszcze wykonaniu, gdy możliwe jest jeszcze wniesienie od nich środka odwoławczego, dopóki nie są one prawomocne, są podstawą do wypełnienia części b) pkt 1, NIE części b) pkt 2.

  Uwaga: jeżeli wypełnia się część b) pkt 2, należy również wypełnić część c) pkt 2.

(b) Decyzja, na podstawie której sporządzono nakaz:

1. Nakaz aresztowania lub decyzja sądowa mające ten sam skutek:

   Rodzaj: ***Uwagi: należy wskazać nakaz sądowy lub inny akt sądowy, datę jego wydania oraz numer sprawy.***

2. Podlegające wykonaniu orzeczenie: ***Uwagi: jeżeli wyrok jest wykonalny, należy wskazać, od kiedy stał się prawomocny.***

   Numer akt: ***Uwagi: należy podać datę wydania, numer sprawy, rodzaj orzeczenia. Nie należy tłumaczyć numerów akt.***

Część c)

Informacje o długości orzeczonej kary (kary pozbawienia wolności)

Uwagi:

Celem tej części jest utrwalenie faktu, że kara za czyn, którego dotyczy ENA, spełnia wymogi dotyczące pułapów określone w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA. W przypadku postępowania przygotowawczego pułapy te odnoszą się do wyroku, który z zasady mógłby zapaść, a w przypadku wyroku już wydanego – do całego wymiaru orzeczonej kary. Podobnie jak w części b) także tu należy wypełnić pole (pola) dotyczące sprawy, uwzględniając etap postępowania karnego.

W postępowaniu przygotowawczym (ENA wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego)

– Część c) pkt 1. Należy wskazać maksymalny wymiar kary, który może zasadniczo zostać orzeczony. Uwaga: zgodnie z art. 2 ust. 1 ENA może zostać wydany, gdy dany czyn jest zagrożony karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy. Jeżeli wypełniona została część b) pkt 1, należy również wypełnić część c) pkt 1.

Po wydaniu wyroku (ENA wystawia się w celu wykonania wyroku lub wyroku zapadłego pod nieobecność danej osoby na rozprawie)

– Część c) pkt 2. Należy wskazać wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności lub orzeczonego środka zabezpieczającego. Uwaga: zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji ramowej ENA może zostać wydany, gdy zapadł wyrok lub orzeczono zastosowanie środka zabezpieczającego, a ich wymiar wynosi co najmniej 4 miesiące. Jeżeli wypełniona została część b) pkt 2, należy również wypełnić część c) pkt 2.

– Część c) pkt 2. Należy wskazać liczbę lat, miesięcy i dni. Uwaga: w decyzji ramowej w sprawie ENA nie określono minimalnego wymiaru pozostającej do odbycia kary. Jeżeli kara pozostająca do odbycia wynosi mniej niż 4 miesiące, chociaż pierwotny jej wymiar wynosił przynajmniej 4 miesiące, zaleca się staranne przemyślenie proporcjonalności wystawiania ENA.

(c) Wskazania co do długości orzeczonej kary:

1. Maksymalna długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania, jaką można zastosować za określone przestępstwo(-a):

2. Zastosowana długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania: ***Uwagi: jeżeli orzeczono karę pozbawienia wolności lub nakazano zastosowanie środka zabezpieczającego, pozbawienie wolności może być bezterminowe, np. w przypadku dożywotniego pozbawienia wolności lub wyroku nakazującego leczenie psychiatryczne.***

Pozostała do odbycia część wyroku: ***Uwagi: jeżeli karę orzeczono na czas nieoznaczony, ale wynosi ona co najmniej 4 miesiące, należy zaznaczyć, że do odbycia pozostają przynajmniej 4 miesiące.***

Część d)

Sprawy, w których wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie

(d) Proszę wskazać, czy osoba, której dotyczy wniosek, stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie:

1. Tak, dana osoba stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.

2. Nie, dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.

3. Jeśli zaznaczono odpowiedź wskazaną w pkt 2, proszę wskazać, która z poniższych okoliczności zachodzi:

   ☐ 3.1a osoba ta została wezwana osobiście w dniu … (dzień/miesiąc/rok) i tym samym była poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, oraz została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

   LUB

   ☐ 3.1b osoba ta nie została wezwana osobiście, lecz inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie, w sposób pozwalający jednoznacznie stwierdzić, że wiedziała ona o wyznaczonej rozprawie, oraz została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;

   LUB

   ☐ 3.2. wiedząc o wyznaczonej rozprawie, osoba ta udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez nią lub przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił ją na rozprawie;

   LUB

   ☐ 3.3. osobie tej doręczono orzeczenie w dniu … (dzień/miesiąc/rok) i wyraźnie pouczono ją o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach osoba ta ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia, oraz

      ☐ osoba ta wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia;

      LUB

      ☐ osoba ta w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;

   LUB

   ☐ 3.4. osobie tej nie doręczono orzeczenia osobiście, ale

      – orzeczenie zostanie jej doręczone osobiście bezzwłocznie po jej przekazaniu; oraz

      – wraz z doręczeniem orzeczenia osoba ta zostanie wyraźnie pouczona o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania,

w których to procedurach osoba ta ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia, oraz

– osoba ta zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, a który wynosi …… dni.

4. Jeżeli zaznaczono odpowiedź wskazaną w pkt 3.1b, 3.2 lub 3.3 powyżej, proszę podać, w jaki sposób odnośny warunek został spełniony:

……
……

Część e)

Przestępstwa objęte nakazem

Uwagi:

Organ sądowy wydający nakaz orzeka, czy popełnione przestępstwo należy do jednej z 32 kategorii przestępstw, do których nie ma zastosowania weryfikacja podwójnej karalności, zgodnie z definicją przestępstwa określoną w prawie karnym wydającego nakaz państwa członkowskiego. Nie jest konieczne przytaczanie tekstu prawa krajowego w ENA ani załączanie do niego odpowiedniego fragmentu. Pozwala to również uniknąć niepotrzebnego tłumaczenia tekstów prawnych.

Okoliczności przestępstwa należy zawsze wyczerpująco opisać, przedstawiając wszystkie istotne informacje, aby organy wykonujących nakaz państw członkowskich mogły uwzględnić zasadę specjalności oraz ocenić, czy mają zastosowanie powody uzasadniające odmowę wykonania nakazu, takie jak zasada *ne bis in idem* i możliwość przedawnienia.

W postępowaniu przygotowawczym oraz po wydaniu wyroku

- Należy wpisać **liczbę przestępstw**, do których odnosi się nakaz.
  - Liczba musi być zgodna z liczbą opisanych przestępstw.
  - Podejmując decyzję o tym, czy uwzględnić dane przestępstwo, należy pamiętać o uwagach zawartych w podręczniku dotyczących przestępstw akcesoryjnych (sekcja 2.3).
- Należy precyzyjnie opisać **fakty** uzasadniające wydanie ENA:
  - Należy skupić się na faktach dotyczących osoby, która ma zostać przekazana.
  - Zawsze należy opisywać niezbędne do tego celu fakty (osoba odpowiedzialna, stopień uczestnictwa w przestępstwie lub stopień jego popełnienia, miejsce, czas, ilość, środki, wynikające z przestępstwa szkody lub obrażenia, intencje lub cel, zyski itp.).
  - Opis faktyczny powinien być tylko krótkim streszczeniem, a nie dokładną kopią całych stron dokumentów. Tylko w sprawach bardziej złożonych, a zwłaszcza gdy obowiązuje kryterium podwójnej karalności (przestępstwa niezamieszczone w wykazie), może być konieczny dłuższy opis, który naświetli główne aspekty stanu faktycznego sprawy. W takich przypadkach należy podać **istotne** informacje, które pozwolą organowi wykonującemu ENA podjąć decyzję o jego ewentualnym wykonaniu, a zwłaszcza pozwolą mu ustalić ewentualne powody nieuznania nakazu albo zastosować zasadę specjalności.
  - W przypadku kilku przestępstw należy opisać fakty tak, aby opis był skorelowany z odpowiadającą mu kwalifikacją prawną.

  - Należy używać krótkich, prostych zdań, które będzie można łatwo przetłumaczyć.

  - Krótki opis będzie również przydatny dla krajowego biura Sirene w celu dokonywania wpisu w SIS.

- Należy podać **kwalifikację prawną** przestępstwa (przepisy prawa karnego, które ono narusza). Nie jest jednak konieczne włączanie tekstów prawnych do ENA. Skutkuje to jedynie niepotrzebnym tłumaczeniem tekstu.

- Organ sądowy wydający nakaz powinien zaznaczyć odpowiednią odpowiedź z wykazu, jeżeli uzna dane przestępstwo za przestępstwo zamieszczone w wykazie 32 kategorii przestępstw przedstawionym poniżej i jeżeli przestępstwo to jest zagrożone karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 3 lat.

- Zaleca się, aby w miarę możliwości ENA dotyczący jednej osoby wystawiać na jednym formularzu. Jeżeli obejmuje on kilka przestępstw, należy jasno wskazać, które z zaznaczonych pól odnosi się do którego przestępstwa (można np. zastosować numerację „przestępstwo 1", „przestępstwo 2", „przestępstwo 3" itd. – zob. zwłaszcza część b)). Należy pamiętać, że SIS i tak pozwoli na wprowadzenie tylko jednego wpisu w celu aresztowania. Istnieje jednak możliwość dodania do danego wpisu w celu aresztowania więcej niż jednego ENA.

- Jeżeli dane państwo członkowskie wystawia kilka ENA w odniesieniu do tej samej osoby, nie należy ich traktować jako nakazów konkurencyjnych.

(e) Przestępstwa:

Nakaz ten odnosi się do ogółem: ..... liczby przestępstw.

Opis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z określeniem daty, miejsca i stopnia udziału w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której dotyczy wniosek: ***Uwagi: jeżeli w grę wchodzą np. trzy przestępstwa, to dla jasności należy ponumerować je od 1 do 3. Należy używać krótkich zdań, ale opisać fakty w sposób wyczerpujący. Należy być precyzyjnym.***

……

Charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa (przestępstw) oraz mające zastosowanie ustawowe przepisy/kodeks:

Uwagi: należy podać kwalifikację prawną przestępstwa i przepisy mającego zastosowanie prawa krajowego, które ono narusza.

.....……**.....**
.....

I. Jeżeli to właściwe, proszę zaznaczyć jedno lub więcej przestępstw zagrożonych w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności bądź środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 3 lat, jak to określają odnośne ustawy wydającego nakaz państwa członkowskiego:

- o udział w organizacjach przestępczych;
- o terroryzm;
- o handel ludźmi;
- o seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografia dziecięca;
- o nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi;
- o nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi;
- o korupcja;
- o nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich;
- o pranie wpływów pieniężnych z przestępczości;
- o fałszowanie walut, w tym waluty euro;
- o przestępczość komputerowa;
- o przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami;
- o ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego zamieszkania;
- o zabójstwo, poważne uszkodzenie ciała;
- o nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi;
- o porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników;
- o rasizm i ksenofobia;

- kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w ręku;
- nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki,
- oszustwo;
- ściąganie haraczy i wymuszanie;
- podrabianie towarów i piractwo;
- fałszowanie dokumentów urzędowych i handlowanie nimi;
- fałszowanie środków płatniczych;
- nielegalny handel substancjami hormonalnymi i substancjami pobudzającymi wzrost;
- nielegalny handel materiałami jądrowymi i radioaktywnymi;
- handel kradzionymi pojazdami;
- gwałt;
- podpalenie;
- przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego;
- bezprawne zajęcie samolotu/statku;
- sabotaż.

II. Pełne opisy przestępstwa (przestępstw) nieobjętych sekcją I powyżej: ***Uwagi: Informacji podanych na początku części e) nie należy już powtarzać w sekcji II. Oprócz wyczerpującego opisu przestępstwa nie potrzeba żadnych informacji o przepisach krajowych.***

Nie należy ponownie opisywać okoliczności podanych już wyżej. Jeżeli okoliczności zostały już wcześniej jasno określone, nie należy przytaczać tekstów prawnych. Należy wypełnić to pole tylko wtedy, gdy obowiązuje kryterium podwójnej karalności i trzeba podać więcej informacji o okolicznościach, niż to uczyniono we wcześniejszych polach. Do sprawdzenia podwójnej karalności sędzia nie potrzebuje tekstów prawnych, lecz tylko precyzyjnego opisu okoliczności przestępstwa, nawet jeżeli w niektórych jurysdykcjach wymaga się kopii tekstów prawnych.

…….....
.....

Część f)

Inne okoliczności odnoszące się do sprawy (nieobowiązkowo)

Uwagi:

Tego pola nie trzeba wypełniać.

Można go użyć do przedstawienia uwag na temat eksterytorialności, wstrzymania przedawnienia i innych konsekwencji przestępstwa. Zwykle nie ma potrzeby informowania o jakimkolwiek przerwaniu biegu terminu przedawnienia, ale jeżeli przestępstwo zostało popełnione już dawno, taka informacja może być przydatna.

Można je również wykorzystać w przypadku, gdy istnieją szczególne okoliczności związane z wykonaniem ENA, a przedstawienie dodatkowych informacji może ułatwić wykonanie nakazu pomimo możliwości bezpośredniej komunikacji, na przykład:

– uwagi o ograniczeniu kontaktu ze stronami trzecimi po aresztowaniu, ostrzeżenia przed niebezpieczeństwem niszczenia dowodów lub przed niebezpieczeństwem ponownego przestępstwa;

– wskazanie okoliczności, które na podstawie decyzji ramowej 2008/909/WSiSW prawdopodobnie oznaczają, że osoba, której dotyczy wniosek, może zostać następnie przekazana do wykonującego nakaz państwa członkowskiego w celu odbycia tam kary pozbawienia wolności na podstawie art. 5 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA (okoliczności takie jak miejsce zamieszkania, praca, powiązania rodzinne itp. w wykonującym nakaz państwie członkowskim);

– wniosek o wyrażenie zgody na podstawie art. 27 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA;

– inne wnioski o jednoczesne przeprowadzenie współpracy sądowej, na przykład wydanie europejskiego nakazu dochodzeniowego;

– związek z innymi ENA;

– porozumienia w sprawie równoległych ENA, które zawarły między sobą organy sądowe wydające nakazy, a szczególnie porozumienia wypracowane na spotkaniach koordynacyjnych w Eurojuście, aby organ sądowy wykonujący nakaz niezwłocznie dowiedział się o nich i był w stanie wziąć je pod uwagę;

– informacje dotyczące adwokata w państwie członkowskim wydającym nakaz, który może wspomagać adwokata w państwie członkowskim wykonującym nakaz (adwokat wybrany lub adwokat z urzędu), zgodnie z dyrektywą 2013/48/UE;

– informacje dotyczące wcześniejszego środka nadzoru (naruszeń środka nadzoru) zgodnie z art. 22 decyzji ramowej 2009/829/WsiSW.

(f) Inne okoliczności odnoszące się do sprawy (nieobowiązkowo):

(Uwaga: Opis może obejmować uwagi na temat eksterytorialności, wstrzymania przedawnienia i innych konsekwencji przestępstwa).

…….....

.....

Część g)

Zajęcie mienia

Uwagi:

W postępowaniu przygotowawczym (ENA wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego)

– Należy pokrótce opisać przedmiot, którego dotyczy wniosek (np. telefon komórkowy, laptop, komputer, tablet, broń, dowód osobisty, dokumenty podróży itp.). Jeżeli nie występuje się o tego typu współpracę, należy wpisać „nie dotyczy".

– Należy np. opisać broń, o której zajęcie się występuje.

– Jeżeli wiadomo o odrębnym europejskim nakazie dochodzeniowym lub odrębnym nakazie zabezpieczenia mienia, należy te informacje podać.

– Część g) nie dotyczy „rzeczy osobistych". Aby umożliwić zajęcie mienia, należy tu wskazać przedmioty, które można potraktować jako dowody, np. laptop, dokumenty osobiste lub telefony komórkowe.

(g)	Niniejszy nakaz odnosi się także do zajęcia i przekazania mienia, które może być potrzebne jako dowód: Niniejszy nakaz odnosi się również do zajęcia i przekazania mienia zdobytego w wyniku przestępstwa przez osobę, której dotyczy wniosek: Opis mienia (i jego umiejscowienia) (jeżeli jest znane): ....

Część h)

Uwagi:

Tiret formularza zamieniono na pola. Należy zaznaczyć właściwe z nich. Jeżeli kara dożywotniego pozbawienia wolności jest niezgodna z prawem danego państwa członkowskiego, należy wpisać „nie dotyczy”.

W postępowaniu przygotowawczym (ENA wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego)

– Należy zaznaczyć to pole, jeżeli jest polem właściwym.

Po wydaniu wyroku (ENA wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie)

– Należy zaznaczyć to pole, jeżeli jest polem właściwym.

(h) Przestępstwo (przestępstwa) stanowiące podstawę wydania niniejszego nakazu jest (są) zagrożone karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym:

☐ system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza rewizję kary lub zastosowanego środka – na wniosek i po upływie co najmniej 20 lat – w celu niewykonania takiej kary bądź środka;

i/lub

☐ system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza zastosowanie prawa łaski, do czego osoba jest uprawniona z mocy prawa lub praktyki obowiązującej w wydającym nakaz państwie członkowskim w celu niewykonania takiej kary lub środka.

Część i)

Informacje o organie sądowym wydającym nakaz

Uwagi:

– Nazwisko jego przedstawiciela: pojawi się tu także w różnych językach odniesienie do pojęcia „osoba upoważniona (przez organ sądowy)”.

– Należy podać adres organu sądowego wydającego nakaz.

– Należy podać numer telefonu, faksu oraz adres e-mail organu sądowego wydającego nakaz, najlepiej umożliwiające skontaktowanie się z organem 24 godziny na dobę.

– Należy podać dane osoby do kontaktów w kwestiach praktycznych. W miarę możliwości należy podać imię, nazwisko i dane kontaktowe władającego danym językiem obcym urzędnika sądu.

(i) Organ sądowy, który wydał nakaz:

Nazwa oficjalna: .....

Nazwisko jego przedstawiciela: .....

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe): .....

Numer akt: .....

Adres: .....

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (…).....

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (…) .....

E-mail: ***Uwagi: należy wskazać oficjalny adres e-mail, który jest często sprawdzany.*** .....

Szczegóły na temat osoby, z którą można się kontaktować w celu dokonywania niezbędnych uzgodnień praktycznych odnośnie do przekazania:.....

Dane kontaktowe organu centralnego

W przypadku gdy organ centralny został obarczony odpowiedzialnością za przekazywanie i urzędowy odbiór europejskich nakazów aresztowania:

Nazwa organu centralnego: .....

.....

Osoba upoważniona do kontaktów (jeżeli to właściwe – tytuł/stanowisko służbowe i nazwisko): .....

.....

Adres:…….....

…….....

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu/miasta itd.) (…) .....

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu/miasta itd.) (…) .....

E-mail: .....

Podpis i dane organu sądowego wydającego nakaz

Uwagi:

– organem tym może być organ sądowy lub na przykład sekretarz sądu, który podpisuje nakaz w imieniu sądu.

Podpis wydającego nakaz organu sądowego i/lub jego przedstawiciela:

…….....
.....

Nazwisko:
…….....
.....

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe): .....

Data: .....

Pieczęć urzędowa (jeśli jest takowa) ***Uwaga: chodzi o urzędową pieczęć organu sądowego wydającego nakaz, określoną przepisami krajowymi. Jeżeli taka pieczęć istnieje, należy ją każdorazowo przystawić.***

ZAŁĄCZNIK IV – JĘZYKI, W JAKICH PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE AKCEPTUJĄ EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA

Zgodnie z art. 8 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA państwa członkowskie zadeklarowały, że będą akceptować ENA w następujących językach:

Austria:	niemiecki lub inne języki na zasadzie wzajemności (akceptuje ENA w języku urzędowym państw członkowskich, które ze swojej strony akceptują ENA wystawiane przez austriackie organy sądowe po niemiecku)
Belgia:	francuski, niderlandzki, niemiecki
Bułgaria:	bułgarski
Cypr:	grecki, turecki, angielski
Czechy:	czeski; od Republiki Słowackiej Republika Czeska będzie akceptować ENA w języku słowackim lub ENA, którym towarzyszy tłumaczenie na słowacki; od Austrii Republika Czeska będzie akceptować nakazy po niemiecku
Dania:	duński, angielski, szwedzki
Estonia:	estoński, angielski
Finlandia:	fiński, szwedzki, angielski
Francja:	francuski
Niemcy:	według zasady wzajemności (akceptują ENA w języku urzędowym państw członkowskich, które ze swojej strony akceptują ENA wystawiane przez niemieckie organy sądowe po niemiecku)
Grecja:	grecki
Węgry:	węgierski lub tłumaczenie europejskiego nakazu aresztowania na węgierski; od państw członkowskich, które akceptują ENA nie tylko w swoim własnym języku lub nie tylko w jednym ze swoich języków urzędowych, Węgry akceptują nakazy po angielsku, francusku lub niemiecku lub nakazy, którym towarzyszy tłumaczenie na jeden z tych języków
Irlandia:	irlandzki, angielski lub język nakazany przez ministra sprawiedliwości, albo też ENA, któremu towarzyszy tłumaczenie na irlandzki lub angielski
Włochy:	włoski

Łotwa:	łotewski, angielski
Litwa:	litewski, angielski
Luksemburg:	francuski, niemiecki, angielski
Malta:	maltański, angielski
Niderlandy:	niderlandzki, angielski lub jakikolwiek inny język urzędowy Unii, o ile równocześnie dostarcza się tłumaczenie na angielski
Polska:	polski
Portugalia:	portugalski
Rumunia:	rumuński, francuski, angielski
Słowacja:	słowacki lub – zgodnie z uprzednio zawartymi umowami dwustronnymi – niemiecki (od Austrii), czeski (od Czech), polski (od Polski)
Słowenia:	słoweński, angielski
Hiszpania:	hiszpański; jeżeli ENA jest wystawiany jako wpis do SIS, organ sądowy wykonujący nakaz zapewni tłumaczenie, jeżeli nakaz nie jest po hiszpańsku
Szwecja:	szwedzki, duński, norweski, angielski lub tłumaczenie na jeden z tych języków

ZAŁĄCZNIK V – WYKAZ WYROKÓW TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI DOTYCZĄCYCH DECYZJI RAMOWEJ W SPRAWIE ENA

C-303/05, Advocaten voor de Wereld (wyrok z dnia 3 maja 2007 r.)

C-66/08, Kozłowski (wyrok z dnia 17 lipca 2008 r.)

C-296/08 PPU, Santesteban Goicoechea (wyrok z dnia 12 sierpnia 2008 r.)

C-388/08 PPU, Leymann i Pustovarov (wyrok z dnia 1 grudnia 2008 r.)

C-123/08,Wolzenburg (wyrok z dnia 6 października 2009 r.)

C-306/09, I.B. (wyrok z dnia 21 października 2010 r.)

C-261/09, Mantello (wyrok z dnia 16 listopada 2010 r.)

C-192/12 PPU, West (wyrok z dnia 28 czerwca 2012 r.)

C-42/11, Lopes da Silva Jorge (wyrok z dnia 5 września 2012 r.)

C-396/11, Radu (wyrok z dnia 29 stycznia 2013 r.)

C-399/11, Melloni (wyrok z dnia 26 lutego 2013 r.)

C-168/13 PPU, Jeremy F. (wyrok z dnia 30 maja 2013 r.)

C-237/15 PPU, Lanigan (wyrok z dnia 16 lipca 2015 r.)

C-463/15 PPU, A. (postanowienie z dnia 25 września 2015 r.)

C-404/15 i C-659/15 PPU, Aranyosi i Căldăraru (wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r.)

C-108/16 PPU, Dworzecki (wyrok z dnia 24 maja 2016 r.)

C-241/15, Bob-Dogi (wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r.)

C-294/16 PPU, JZ (wyrok z dnia 28 lipca 2016 r.)

C-182/15, Petruhhin (wyrok z dnia 6 września 2016 r.)

C-452/16 PPU, Poltorak (wyrok z dnia 10 listopada 2016 r.)

C-477/16 PPU, Kovalkovas (wyrok z dnia 10 listopada 2016 r.)

C-453/16, Özçelik (wyrok z dnia 10 listopada 2016 r.)

C-640/16, Vilkas (wyrok z dnia 25 stycznia 2017 r.)

Sprawy w toku:

C-579/15, Popławski

C-473/15, Schotthöfer & Steiner

C-191/16, Pisciotti

C-367/16, Piotrowski

C-496/16, Aranyosi

ZAŁĄCZNIK VI – WYROKI TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI DOTYCZĄCE ZASADY *NE BIS IN IDEM*

Sprawy połączone C-187/01 oraz C-385/01, Gözütok i Brügge (wyrok z dnia 11 lutego 2003 r.)

Zasada *ne bis in idem,* usankcjonowana w art. 54 KWUS, stosuje się również do postępowań prowadzących do wygaśnięcia prawa oskarżyciela publicznego do oskarżenia, takich jak te, których dotyczą sprawy główne, w ramach których prokurator państwa członkowskiego, bez udziału sądu, kończy definitywnie postępowanie karne wszczęte w tym państwie członkowskim po spełnieniu przez podejrzanego pewnych warunków, w szczególności zapłaceniu określonej kwoty pieniężnej ustalonej przez tego prokuratora.

Sprawa C-469/03, Miraglia (wyrok z dnia 10 marca 2005 r.)

Zasada *ne bis in idem*, zawarta w art. 54 KWUS, nie ma zastosowania do decyzji organów sądowych danego państwa członkowskiego kończących postępowanie bez rozstrzygnięcia merytorycznego w następstwie decyzji prokuratora o zaniechaniu dalszego ścigania karnego wyłącznie z powodu uprzedniego wszczęcia postępowania karnego w innym państwie członkowskim przeciwko temu samemu podejrzanemu za ten sam czyn.

Sprawa C-436/04, Van Esbroeck (wyrok z dnia 9 marca 2006 r.)

1. Zasada *ne bis in idem*, o której mowa w art. 54 KWUS powinna znaleźć zastosowanie w przypadku postępowania karnego wszczętego w państwie umawiającym się za czyn, który doprowadził już do skazania zainteresowanego w innym państwie umawiającym się, podczas gdy KWUS jeszcze nie obowiązywała w tym ostatnim państwie w momencie ogłaszania wyroku skazującego, o ile obowiązywała ona w tych państwach umawiających się w momencie oceny zastosowania zasady *ne bis in idem* przez instancję rozpatrującą sprawę w drugim procesie.

2. Wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w ten sposób, że

   – decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu KWUS stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumianego jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;

   – czyn karalny polegający na wywozie i przywozie tych samych środków odurzających ścigany w różnych państwach umawiających się KWUS jest zasadniczo uznawany za „ten sam czyn” w rozumieniu tego art. 54, przy czym ostateczna ocena w tym zakresie należy do właściwych instancji krajowych.

Sprawa C-467/04, Gasparini i in. (wyrok z dnia 28 września 2006 r.)

1. Zasada *ne bis in idem*, zawarta w art. 54 KWUS, stosuje się do orzeczenia organu sądowego umawiającego się państwa, wydanego w następstwie przeprowadzonego postępowania karnego, w wyniku którego postępowanie karne wobec oskarżonego zostało prawomocnie umorzone z powodu przedawnienia przestępstwa objętego ściganiem.

2. Zasada ta nie znajduje zastosowania do innych osób niż te, których proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku na terytorium jednej z umawiających się stron.

3. Sąd karny państwa członkowskiego nie może uznać, że dany produkt znajduje się na jego terytorium w swobodnym obrocie, jedynie na tej podstawie, że sąd karny innego państwa członkowskiego w odniesieniu do tego samego towaru stwierdził, że przestępstwo przemytu uległo przedawnieniu.

4. Wprowadzenie produktu do obrotu w innym państwie członkowskim, późniejsze od przywozu do państwa członkowskiego, w którym orzeczono umorzenie z powodu przedawnienia, jest zachowaniem, które może wchodzić w skład „tego samego czynu" w rozumieniu tegoż art. 54.

Sprawa C-150/05, Van Straaten (wyrok z dnia 28 września 2006 r.)

1. Wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w następujący sposób:

   – decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumianego jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;

   – co się tyczy przestępstw związanych ze środkami odurzającymi, nie jest wymagane, aby ilości narkotyków lub osoby występujące w sprawach w obu zainteresowanych państwach członkowskich były tożsame;

   – czyn karalny polegający na wywozie i przywozie tych samych środków odurzających ścigany w różnych umawiających się państwach jest zasadniczo uznawany za „ten sam czyn" w rozumieniu tegoż art. 54, przy czym ostateczna ocena w tym zakresie należy do właściwych instancji krajowych.

2. Zasada *ne bis in idem*, zawarta w art. 54 tej konwencji, stosuje się do orzeczenia organów sądowych umawiającego się państwa, na mocy którego oskarżony został prawomocnie uniewinniony z powodu braku dostatecznych dowodów.

Sprawa C-288/05, Kretzinger (wyrok z dnia 18 lipca 2007 r.)

1. Wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w następujący sposób:

   – decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumiane jako istnienie całości, na którą

składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;

– czyny polegające na przyjęciu zagranicznego tytoniu pochodzącego z przemytu w jednym z umawiających się państw i posiadanie tego samego tytoniu w innym umawiającym się państwie przy istnieniu dodatkowej okoliczności, że oskarżony, który był ścigany w dwóch umawiających się państwach, od samego początku zamierzał po pierwszym przyjęciu tytoniu przewieźć go do miejsca przeznaczenia, przejeżdżając przez kilka umawiających się państw, stanowią zachowania, które mogą wchodzić w zakres pojęcia „ten sam czyn" w rozumieniu art. 54 KWUS. Ostateczna ocena tej kwestii należy do właściwych sądów krajowych.

2. W rozumieniu art. 54 KWUS kara wymierzona przez sąd umawiającego się państwa „została [...] wykonana" lub „jest ona w trakcie wykonywania", jeżeli zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego oskarżonemu została wymierzona kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

3. W rozumieniu art. 54 KWUS nie można uznać, że kara wymierzona przez sąd umawiającego się państwa została „wykonana" czy też jest ona „w trakcie wykonywania", jeżeli oskarżony został krótkotrwale zatrzymany lub aresztowany, a zgodnie z prawem państwa wydającego wyrok to pozbawienie wolności byłoby zaliczone na poczet późniejszego wykonania kary pozbawienia wolności.

4. Okoliczność, że państwo członkowskie może na podstawie decyzji ramowej w sprawie ENA wydać europejski nakaz aresztowania osoby, której proces zakończył się w tym państwie wydaniem prawomocnego wyroku skazującego zgodnie z jego prawem krajowym w celu jej ujęcia dla potrzeb wykonania tego wyroku, nie może mieć wpływu na pojęcie „wykonanie" w rozumieniu art. 54 KWUS.

Sprawa C-367/05, Kraaijenbrink (wyrok z dnia 18 lipca 2007 r.)

Wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w następujący sposób:

– decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumiane jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;

– różne czyny polegające, w szczególności, z jednej strony na przyjęciu w jednym z umawiających się państw środków pieniężnych pochodzących z handlu środkami odurzającymi, a z drugiej strony na upłynnieniu w punktach wymiany walut znajdujących się na terytorium innego umawiającego się państwa środków pieniężnych pochodzących również z takiego handlu, nie mogą być uważane za „ten sam czyn" w rozumieniu art. 54 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen jedynie na tej podstawie, że właściwy sąd krajowy stwierdzi, że czyny te są powiązane tym samym zamiarem przestępnym;

– do właściwego sądu krajowego należy ustalenie, czy stopień tożsamości i powiązania wszystkich okoliczności faktycznych, które podlegają porównaniu, pozwala – w świetle wskazanego decydującego kryterium – na stwierdzenie, że chodzi o „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS.

Sprawa C-297/07, Bourquain (wyrok z dnia 11 grudnia 2008 r.)

Zasada *ne bis in idem,* zawarta w art. 54 KWUS, znajduje zastosowanie do postępowania karnego wszczętego w umawiającym się państwie o czyn, o który w innym umawiającym się państwie proces oskarżonego zakończył się prawomocnym wyrokiem, nawet jeśli na podstawie prawa państwa, w którym został skazany wymierzona kara nigdy nie mogła być natychmiastowo wykonana ze względu na szczególne uregulowania proceduralne takie jak te, których dotyczy postępowanie przed sądem krajowym.

Sprawa C-491/07, Turanský (wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r.)

Zasada *ne bis in idem*, o której mowa w art. 54 KWUS, nie stosuje się do orzeczenia, którym organ umawiającego się państwa, po zbadaniu wniesionej do niego sprawy co do istoty, umorzył wszczęte postępowanie karne przed przedstawieniem zarzutów osobie podejrzewanej o popełnienie przestępstwa, jeżeli takie orzeczenie o umorzeniu nie powoduje definitywnie wygaśnięcia prawa oskarżyciela publicznego do oskarżenia, a zatem nie stanowi w tym państwie przeszkody dla nowego postępowania karnego o te same czyny.

Sprawa C-398/12, M. (wyrok z dnia 5 czerwca 2014 r.)

Artykuł 54 KWUS należy interpretować w ten sposób, że postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego i nieprzekazaniu sprawy do sądu orzekającego o odpowiedzialności karnej – które to postanowienie w umawiającym się państwie, w którym zostało ono wydane, stanowi przeszkodę dla ponownego ścigania w odniesieniu do tych samych czynów osoby, w odniesieniu do której wydano owo postanowienie, chyba że ujawnią się nowe dowody uprawdopodobniające popełnienie przestępstwa przez tę osobę – należy uważać za orzeczenie stanowiące prawomocny wyrok w rozumieniu tego artykułu, stanowiące w konsekwencji przeszkodę dla ponownego ścigania tej samej osoby w odniesieniu do tych samych czynów w innym umawiającym się państwie.

Sprawa C-261/09, Mantello (wyrok z dnia 16 listopada 2010 r.)

Dla celów wydania i wykonania ENA pojęcie „tych samych czynów” zawarte w art. 3 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA stanowi autonomiczne pojęcie prawa Unii.

W okolicznościach takich jak w sprawie przed sądem krajowym, gdy organ sądowy wydający nakaz, w odpowiedzi na zażądanie informacji w rozumieniu art. 15 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA przez organ sądowy wykonujący nakaz, wyraźnie stwierdzi – na podstawie swego prawa krajowego i w zgodzie z wymogami wynikającymi z pojęcia „tych samych czynów” zawartego w tymże art. 3 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA – że poprzednie orzeczenie wydane w jego porządku prawnym nie jest prawomocnym orzeczeniem obejmującym czyny wskazane w nakazie aresztowania, a zatem nie stanowi przeszkody dla ścigania tych czynów, organ sądowy wykonujący nakaz nie ma żadnych podstaw, by w odniesieniu do takiego orzeczenia

uznać, że zachodzi przypadek obligatoryjnej odmowy przewidziany w art. 3 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Sprawa C-129/14 PPU, Spasic (wyrok z dnia 27 maja 2014 r.)

1. Artykuł 54 KWUS, który uzależnia stosowanie zasady *ne bis in idem* od spełnienia warunku, zgodnie z którym w przypadku skazania nałożona kara „została wykonana" bądź „jest w trakcie wykonywania", jest zgodny z art. 50 Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, który gwarantuje tę zasadę.

2. Artykuł 54 KWUS należy interpretować w ten sposób, że sama zapłata grzywny jako sankcji karnej, nałożonej na skazanego mocą tego samego wyroku wydanego w innym państwie członkowskim co kara pozbawienia wolności, która nie została jeszcze wykonana, nie pozwala na uznanie, że kara została wykonana lub jest w trakcie wykonywania w rozumieniu tego przepisu.

Sprawa C-486/14, Kossowski (wyrok z dnia 29 czerwca 2016 r.)

Zawartą w art. 54 KWUS zasadę *ne bis in idem*, odczytywaną w świetle art. 50 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że postanowienie prokuratora kończące postępowanie karne i umarzające prawomocnie – z zastrzeżeniem wznowienia postępowania lub uchylenia postanowienia – postępowanie przygotowawcze prowadzone przeciwko osobie, bez nałożenia kary, nie może zostać uznane za prawomocne orzeczenie w rozumieniu tych artykułów, jeżeli z uzasadnienia tego postanowienia wynika, że rzeczone postępowanie zostało umorzone bez przeprowadzenia szczegółowego postępowania przygotowawczego, przy czym brak przesłuchań pokrzywdzonego i ewentualnego świadka mogą wskazywać na brak takiego postępowania przygotowawczego.

ZAŁĄCZNIK VII – STANDARDOWY FORMULARZ DECYZJI W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Niniejszy formularz nie zastępuje decyzji o przekazaniu, którą należy przesłać zgodnie z art. 22 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW,

ani pełnego tekstu sądowej decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania, w stosownych przypadkach i jeżeli wystąpi o niego organ wydający.

<table>
<tr><th colspan="6">I. - OZNACZENIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA</th></tr>
<tr><td>NUMER REFERENCYJNY WYDANIA:</td><td colspan="2"></td><td>NUMER REFERENCYJNY WYKONANIA:</td><td>NUMER REFERENCYJNY SIS:</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">ORGAN WYDAJĄCY:</td><td colspan="2"></td><td>DATA WYDANIA:</td></tr>
<tr><td colspan="2">ORGAN WYKONUJĄCY:</td><td colspan="2"></td><td>OSOBA, KTÓREJ DOTYCZY WNIOSEK</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">OBYWATELSTWO POSZUKIWANEJ OSOBY</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><th colspan="6">II.- OSTATECZNA DECYZJA W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA</th></tr>
<tr><td colspan="6">NUMER REFERENCYJNY ORGANU, ORZECZENIE LUB DECYZJA NR Z DNIA</td></tr>
<tr><td colspan="6">-A- ☐ WYKONANO:</td></tr>
<tr><td>OSOBA, KTÓREJ DOTYCZY WNIOSEK, WYRAZIŁA ZGODĘ (art. 13 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td colspan="2">☐ TAK
☐ NIE</td><td>POSZUKIWANA OSOBA ZREZYGNOWAŁA Z ZASADY SZCZEGÓLNOŚCI (art. 13 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td>☐ TAK
☐ NIE</td><td>W PRZYPADKU CZĘŚCIOWEGO PRZEKAZANIA PROSZĘ WSKAZAĆ PRZESTĘPSTWA, CO DO KTÓRYCH ENA NIE ZOSTAŁ ZAAKCEPTOWANY:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">OKRES ZATRZYMANIA W WYKONUJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM PRZED PRZEKAZANIEM (art. 26 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td>☐ ZATRZYMANIE</td><td>POCZĄTEK (DATA / GODZINA ZATRZYMANIA):

KONIEC (DATA / GODZINA PRZEKAZANIA)
1</td><td rowspan="2">ROZPRAWA IN ABSENTIA
(Art. 4a decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td>☐ TAK</td><td>☐ NOWE POWIADOMIENIE
☐ NOWA ROZPRAWA
☐ ŻADNE NIE JEST KONIECZNE (spełnione są wymogi z art. 4a)</td></tr>
<tr><td colspan="2">☐ BRAK ZATRZYMANIA</td><td colspan="2">☐ NIE</td></tr>
<tr><td>GWARANCJE
(art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td colspan="2">☐ REWIZJA KARY DOŻYWOTNIEGO POZBAWIENIA WOLNOŚCI
(art. 5 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)

☐ POWRÓT OBYWATELA WYKONUJĄCEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO LUB OSOBY STALE W TYM PAŃSTWIE PRZEBYWAJĄCEJ
(art. 5 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td>ODROCZENIE PRZEKAZANIA
(art. 24 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td><td>☐ TAK</td><td>☐ ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIA SĄDOWE W WYKONUJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM
☐ W CELU WYKONANIA KARY W WYKONUJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM — CAŁKOWITY CZAS TRWANIA WYMIERZONEJ KARY
☐ NIE</td></tr>
<tr><td colspan="2">TYMCZASOWE PRZEKAZANIE</td><td colspan="4">☐ NIE ☐ TAK
DO (DATA) (art. 24 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)</td></tr>
</table>

[1] Przypis ten będzie miał następującą treść: „Datę (jeżeli dotyczy) podaje organ przekazujący poszukiwaną osobę. Datę może również uzupełnić organ przejmujący poszukiwaną osobę".

1.1.1. OBLIGATORYJNA ODMOWA WYKONANIA:	*1.1.2. ODMOWA NA MOCY PRZEPISÓW KRAJOWYCH:*
☐ **zasada NE BIS IN IDEM *(art. 3 pkt 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)*** ☐ **MAŁOLETNI (art. 3 pkt 3 decyzji ramowej w sprawie ENA)** ☐ **AMNESTIA art. 3 pkt 1 decyzji ramowej w sprawie ENA)**	☐ **PROSZĘ OKREŚLIĆ:**
III. UWAGI:	

Miejsce, data i podpis właściwego organu w wykonującym państwie członkowskim

DO WŁAŚCIWEGO ORGANU W WYDAJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM

ZAŁĄCZNIK VIII – WYKAZ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH SYSTEM PRAWNY MOŻE UMOŻLIWIĆ PRZEKAZANIE W ZWIĄZKU Z PRZESTĘPSTWAMI ZAGROŻONYMI SANKCJĄ O WYMIARZE NIŻSZYM OD OKREŚLONEGO W ART. 2 UST. 1 DECYZJI RAMOWEJ W SPRAWIE ENA, GDY PRZESTĘPSTWA TE SĄ PRZESTĘPSTWAMI AKCESORYJNYMI WOBEC PRZESTĘPSTWA GŁÓWNEGO (PRZESTĘPSTW GŁÓWNYCH) STANOWIĄCEGO PODSTAWĘ ENA[1]

Republika Czeska

Dania

Niemcy

Francja

Łotwa

Litwa

Węgry

Austria

Słowenia

Słowacja

Finlandia

Szwecja

[1] Wykaz oparto na odpowiedziach 20 państw członkowskich na kwestionariusz Komisji – niekoniecznie odzwierciedla to sytuację we wszystkich państwach członkowskich. Wykaz przedstawia przegląd państw członkowskich, w których występuje pewna możliwość przekazania w związku z przestępstwami akcesoryjnymi. Należy zauważyć, że możliwość ta może być uzależniona od wystąpienia wielu czynników, na przykład od podwójnej karalności, oraz od swobody uznaniowej przysługującej organowi sądowemu wykonującemu nakaz w odniesieniu do konkretnej sprawy.

ZAŁĄCZNIK IX – ORIENTACYJNY WZÓR POUCZENIA O PRAWACH DLA OSÓB ZATRZYMANYCH NA PODSTAWIE ENA

ZAŁĄCZNIK II do dyrektywy 2012/13/UE w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym[1]

Orientacyjny wzór pouczenia o prawach dla osób zatrzymanych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania

Jedynym celem niniejszego wzoru jest pomoc organom krajowym w opracowaniu ich pouczenia o prawach na poziomie krajowym. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do stosowania niniejszego wzoru. Przy opracowywaniu swojego krajowego pouczenia o prawach państwa członkowskie mogą zmienić niniejszy wzór celem dostosowania go do swoich przepisów krajowych i uzupełnienia go o dodatkowe użyteczne informacje.

A. INFORMACJE O EUROPEJSKIM NAKAZIE ARESZTOWANIA

Masz prawo do otrzymania informacji o treści europejskiego nakazu aresztowania, na podstawie którego zostałeś zatrzymany.

B. POMOC ADWOKATA

Masz prawo do poufnej rozmowy z adwokatem. Adwokat jest niezależny od policji. Poproś policję, jeżeli potrzebujesz pomocy w skontaktowaniu się z adwokatem; policja udzieli Ci pomocy. W niektórych przypadkach pomoc może być nieodpłatna. Poproś policję o dodatkowe informacje.

C. TŁUMACZENIE USTNE I PISEMNE

Jeżeli nie mówisz w danym języku, którym posługuje się policja lub inne właściwe organy, lub go nie rozumiesz, masz prawo do bezpłatnej pomocy tłumacza ustnego. Tłumacz ustny może Ci pomóc w rozmowie z adwokatem i musi zachować poufność tej rozmowy. Masz prawo do tłumaczenia pisemnego europejskiego nakazu aresztowania w języku, który rozumiesz. W niektórych okolicznościach możesz uzyskać tłumaczenie lub streszczenie w formie ustnej.

D. MOŻLIWOŚĆ WYRAŻENIA ZGODY

[1] Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1.

Możesz wyrazić zgodę – lub odmówić wyrażenia zgody – na przekazanie państwu, które Cię poszukuje. Twoja zgoda przyspieszyłaby postępowanie. [Ewentualne uzupełnienie w niektórych państwach członkowskich: Zmiana tej decyzji na późniejszym etapie może być trudna lub nawet niemożliwa.] Poproś organy lub adwokata o dodatkowe informacje.

E. PRZESŁUCHANIE

Jeżeli nie zgadzasz się na wydanie, masz prawo do przesłuchania przez organ sądowy.